

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce
Moravičany**

Autor práce: **Bc. Radek Vlček**

Vedoucí práce: **Ing. Jan Čopík, Ph.D.**

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Radek Vlček

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce (případová studie obce Moravičany)

Název anglicky

Political aspects of management and the development of the chosen municipality (case study of Moravičany)

Cíle práce

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy a rozvoje obcí. Výzkum bude zaměřen na vybranou obec Moravičany ležící v Olomouckém kraji (okres Šumperk). Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty a podobně). 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v oblasti rozvoje obce.

Metodika

Ve výzkumu samosprávy (politiky) na lokální (komunální) úrovni rozhodování se uplatňují dva hlavní směry. První upřednostňuje pohled shora a na komunální politiku pohlíží jako na nejnižší patro politiky jako celku. Nezhledňuje však místní specifika. Druhý směr vychází ze základního tvrzení, že komunálních politik je tolik, kolik je obcí. Jeho základní metodou jsou většinou jednotlivé případové studie, na jejichž základě bývají teprve opatrně konstruována zobecňující tvrzení [Balík 2005: 166 167]. Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. Práce bude postavena jako případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace.

Doporučený rozsah práce

60-70 stran

Klíčová slova

Moravičany, samospráva, rozvoj obce, rozpočet obce, spolek, volební strana, komunální volby.

Doporučené zdroje informací

- Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009.
- Balík, S. Metodologie výzkumu komunální politiky. In Fiala, P.; Strmiska, M. Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody. Brno: CDK, 2005.
- Bernard, J. (ed.). Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2010.
- Bernard, J. (ed.). Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, 2011.
- Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010.
- Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101.
- Mouritzen, P. E.; Svara, J. H. Leadership at the Apex: Politicians and Administrators in Western Local Governments. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2002.
- Peková, J. Finance územní samosprávy: Teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer, 2011.
- Rektořík, J.; Šelešovský, J. Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací. Brno: Masarykova univerzita, 1999.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 9. 11. 2015

doc. PhDr. Michal Loščák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 30. 03. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou diplomovou práci „Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce Moravičany“ vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Moravičanech dne 21. 3. 2017

Bc. Radek Vlček

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu práce Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D. za jeho výbornou spolupráci, cenné rady, připomínky a čas, který mi věnoval při odborně vedených konzultacích. Dále bych chtěl zejména poděkovat Antonínovi Pospíšilovi, Mgr. Naděždě Pytlíčkové, Tomáši Horákovi, Martinu Krňávkovi a dalším reprezentantům a obyvatelům obce Moravičany za ochotu a čas, který mi poskytli při zjišťování potřebných informací. Poděkování patří i rodině za jejich podporu a vytváření příjemného studijního prostředí.

Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce Moravičany

Political aspects of management and development in the chosen village of Moravičany

Souhrn

Cílem diplomové práce je charakterizovat aktéry politického procesu v obci Moravičany, politické strany a hnutí, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty, apod., popsání jejich vzájemných vztahů a aktivit, které podporují či nepodporují rozvoj obce. Teoretická část je zaměřena na seznámení a osvětlení základních pojmů a charakterizuje zkoumanou problematiku, například, obec, volby, rozpočet nebo zájmové skupiny. V praktické části diplomové práce je popsán historický vývoj obce, jsou zmapovány výsledky komunálních voleb v obci Moravičany po roce 1989 až do roku 2014. Dále práce představuje vlastní analýzu socioekonomických ukazatelů obce Moravičany, samosprávy obce, zájmových skupin, podnikatelských subjektů, jejich aktivity a charakterizuje vzájemnou spolupráci s místní samosprávou. Práce se také zaměřuje na analýzu a charakteristiku některých investičních projektů, které mají významný vliv na rozvoj a chod obce. Na základě analýzy všech údajů jsou v závěrečné části práce charakterizovány aspekty, které ovlivňují řízení obce Moravičany, chování a spolupráci aktérů obce.

Summary

The aim of this thesis is to characterize factors in the political process in the village of Moravičany as well as its political parties, movements, interest groups, businesses, etc., and to describe their mutual relationships and activities that promote and support community development.

The theoretical part is focused on the introduction and explanation of basic concepts and describes the issues investigated, for example; community, elections, budgets or interest groups.

In the practical part of the thesis, the historical developments of the village are mapped

with the results of local elections in the municipality of Moravičany from 1989 to 2014. Thesis also presents its own analysis of the socio-economic indicators at Moravičany village, the village government, interest groups, business subjects and their activities are characterized by mutual cooperation with local authorities. Thesis also focuses on the analysis and characterization of some investment projects that have a significant impact on the development and operation of the village. Based on an analysis of all the data are in the final part characterized by issues that affect the community management Moravičany, behavior and cooperation of village participants.

Klíčová slova: obec Moravičany, místní samospráva, starosta, komunální volby, nezávislí kandidáti, zájmová sdružení

Keywords: Moravičany community, local government, the mayor, municipal elections, independent candidates, associations

Obsah

1	Úvod.....	10
2	Cíl práce a metodika	11
2.1	Cíl práce	11
2.2	Metodika	12
3	Teoretická východiska	13
3.1	Vymezení veřejné správy	13
3.2	Obecní samospráva	14
3.2.1	Obec	14
3.2.2	Území obce a jeho změny	14
3.2.3	Občané obce.....	14
3.2.4	Působnost obce	15
3.3	Orgány obce	16
3.3.1	Zastupitelstvo.....	16
3.3.2	Rada	18
3.3.3	Starosta.....	19
3.3.4	Obecní úřad.....	20
3.4	Volby do zastupitelstev obcí v České republice	21
3.4.1	Funkce voleb.....	21
3.4.2	Volební systémy	21
3.4.3	Volební obvod.....	22
3.4.4	Forma kandidatury	23
3.5	Rozpočet, rozpočtový proces a majetek obce	23
3.5.1	Rozpočet	23
3.5.2	Rozpočtový proces.....	24
3.5.3	Majetek obcí	25
3.6	Zájmové skupiny, místní akční skupina a svazek obcí	25
3.6.1	Zájmová skupina.....	25
3.6.2	Místní akční skupina	26
3.6.3	Svazek obcí	27
3.7	Vliv podnikatelských subjektů na rozvoj obce a strategické řízení v obci	27
3.7.1	Vliv podnikatelských subjektů na rozvoj obce	27
3.7.2	Strategické řízení v obci	28
4	Praktická část	29
4.1	Charakteristika obce Moravičany	29

4.1.1	Historie obce Moravičany.....	30
4.1.2	Současnost obce Moravičany.....	30
4.2	Socioekonomická charakteristika.....	32
4.2.1	Vývoj počtu obyvatel.....	32
4.2.2	Věková struktura.....	33
4.2.3	Shrnutí socioekonomických mechanismů	34
4.3	Samospráva obce Moravičany	35
4.3.1	Starosta obce Moravičany.....	35
4.3.2	Zastupitelstvo a výbory obce Moravičany.....	39
4.4	Příklady realizovaných projektů	41
4.4.1	Rozpočet a rozpočtový výhled obce Moravičany.....	41
4.4.2	Čistička odpadních vod.....	47
4.4.3	Smíšená stezka (Moravičany-Mohelnice)	50
4.4.4	Plánované projekty a investice	51
4.4.5	Vesnice roku	54
4.4.6	Shrnutí a závěry rozvoje obce.....	55
4.5	Spolky a zájmové skupiny v obci Moravičany	55
4.5.1	SDH Moravičany	57
4.5.2	TJ Tatran Moravičany.....	62
4.5.3	Místní podnikatelé	67
4.5.4	Shrnutí občanského života.....	70
4.6	Volby do zastupitelstva obce Moravičany	71
4.6.1	Výsledky voleb	71
4.6.2	Volební účast	78
4.6.3	Shrnutí voleb do zastupitelstva.....	79
5	Závěr	80
6	Seznam použitých zdrojů.....	84
7	Přílohy.....	86
7.1	Příloha – Rozhovory	86
7.2	Seznam tabulek	86
7.3	Seznam grafů.....	87
7.4	Seznam obrázků	87
7.5	Ostatní přílohy.....	88
7.6	Záznamový arch rozhovorů.....	98

1 Úvod

Politika na lokální úrovni se odehrává v prostředí územní samosprávy. Počátky její historie v českých zemích jsou spojovány již s revolucí v roce 1848.

I když hlavní pozornost politologů a sociologů se po roce 1989 přirozeně zaměřovala hlavně na základní otázky, které souvisejí s přechodem k demokracii. Postupem času se do popředí odborného zájmu dostávaly i další aspekty politického procesu na lokální a regionální úrovni. Dá se říci, že to souviselo s reformou územní veřejné správy, zvláště s posilováním samostatné působnosti obcí. Dalo se očekávat, že provoz samosprávních orgánů v municipalitách se více a více dostává ze stínu „velké“ politiky na národní a nadnárodní úrovni, že je chápán jako významná oblast politického života společnosti. Politika místní samosprávy někdy více ovlivňuje každodenní činnosti lidí, než politika na celostátní úrovni, představuje pro občana daleko přirozenější prostor, v němž se bezprostředně pohybuje. Ve volbách do parlamentu voliči zpravidla neznají kandidáty osobně, proto se spíše rozhodují na základě politické příslušnosti, volebního programu a v některých případech podle, dalo by se říci sympatií kandidátů. Naproti tomu se v menších obcích příliš nehledí ani na politickou příslušnost kandidátů (kandidují většinou nezávislí kandidáti) a ani na jejich volební program. Je to způsobeno zejména tím, že v menších obcích je zpravidla problém vůbec sestavit kandidátní listinu a to ve většině případů. Ve většině případů ani nedochází k žádnému předvolebnímu boji, většinou není ani žádný volební program a lidé se často rozhodují podle toho, zda je kandidát na tuto funkci vhodný, nebo zda je v obci oblíbený a má tzv. „vynikající“ pověst. Kromě toho tyto kandidáty často i osobně znají. Rovněž účast voličů v komunálních volbách a jejich spokojenost se svými zastupiteli je nesrovnatelně vyšší než ve volbách například parlamentních, nebo senátních.

Chod a rozvoj obce může značně ovlivnit její samospráva. Závisí na tom, jaké stanoví své plány a cíle do budoucna. Je na jejím uvážení, zda se bude starat o to, aby byl obecní rozpočet vyrovnaný, a nedojde k zadlužení obce v dalších letech, nebo zda bude schopna získat finanční prostředky například z fondů Evropské unie či z krajských fondů na investiční projekty. Rovněž zda bude naslouchat názorům a připomínkám svých občanů – voličů. Zvažuje také, zda jí postačí finanční prostředky, aby pokryla pouze běžné výdaje

obce (jako například výdaje na veřejné osvětlení) a dalším rozvojem obce se nebude zabývat.

V menších obcích je téměř vždy nedostatek jak finančních, tak i lidských zdrojů. Většinou snaha a vůle v tomto případě nestačí na změnu. Právě proto musí stát vyvinout velké úsilí o podporu místní samosprávy.

Činnosti v obci, které vedou k rozvoji mohou být ovlivněny podnikatelskými subjekty nebo zájmovými skupinami a spolky. Ti by měli společně vycházet co nejlépe se samosprávou obce a podílet se na rozvoji obce. V obcích, ve kterých tato spolupráce funguje, jsou pro stávající i budoucí obyvatelé atraktivní, ve které chtějí strávit zbytek života.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy a rozvoj vybrané obce. Pro analýzu bude proveden výzkum ve vybrané obci Moravičany. Moravičany byly pro případovou studii vybrány mj. z důvodu jejich poměrně dynamického rozvoje v posledních 10 letech. Obec leží v Olomouckém kraji (okres Šumperk). Cílem práce je v rámci zvoleného tématu:

1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy.
2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy.
3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v oblasti rozvoje obce. V práci jsou také zmapovány některé investiční projekty obce Moravičany.

V rámci řešení práce je možné si položit následující výzkumné otázky: V ČR se uplatňuje z hlediska pozice starosty systém kolektivního vedení (Mouritzen, Svára, 2002).

Platí to však zejména pro obce, kde je volena rada. Platí principy systému kolektivního vedení také pro Moravičany, kde rada volena není, rada obce se volí v obcích, v nichž má zastupitelstvo 15 a více členů. Obec Moravičany má 9 členů zastupitelstva.

Dle typologie obcí Petra Jüptnera spadají Moravičany do kategorie nejmenších obcí. „*Horní hranice obcí je kolem 1700 obyvatel, v těchto politických systémech nezřídka kandidují pouze nezávislí kandidáti a jejich sdružení. Strany mají v těchto obcích zanedbatelný počet členů.*“ (Jüptner, 2004, s. 83). Platí zjištění Jüptnera také pro místní politický systém v Moravičanech?

2.2 Metodika

„*Ve výzkumu politického procesu na lokální a regionální úrovni rozhodování se uplatňují dva hlavní směry. První upřednostňuje pohled shora a na komunální politiku pohlíží jako na nejnižší patro politiky jako celku. Nezohledňuje však místní specifika. Druhý směr vychází ze základního tvrzení, že komunálních politik je tolik, kolik je obcí. Jeho základní metodou jsou většinou jednotlivé případové studie, na jejichž základě bývají teprve opatrně konstruována zobecňující tvrzení.*“ (Balík, 2005, s. 166).

Při vypracování diplomové práce byl využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti politického procesu v různých obcích a regionech. Práce je postavena jako případová studie. Ke sběru dat byly využity zejména dvě základní techniky, studium dokumentů a dotazování.

Mezi studované dokumenty patřily zejména tištěné materiály - lokální zpravodaj obce (Moravičanský zpravodaj), zápisy z jednání zastupitelstva a kronika obce. Dnešní samozřejmostí je využití informačních technologií, kde je možné získání informací z oficiálních stránek obce, Českého statistického úřadu, ať již jeho volebních údajů, informací o demografickém vývoji, apod.

Další technikou sběru dat bylo dotazování. Dotazování bylo prováděno osobní formou polostrukturovaného rozhovoru. Při dotazování byly využity technické prostředky (diktafon, fotoaparát) k přesnému zachycení odpovědí tázaných. Dotazování byli reprezentanti místní samosprávy, představitelé zájmových spolků a místní obyvatelé. Bylo uskutečněno devět rozhovorů. Tématem položených otázek rozhovoru byly otázky na

fungování místní samosprávy, sestavování kandidátních listin, sestavování rozpočtu, dále u spolků byly např. položeny otázky na počet členů, na jejich činnost a spolupráci s obcí. Základní položené otázky jsou součástí přílohy č. 7.

3 Teoretická východiska

3.1 Vymezení veřejné správy

Ve společnosti organizované ve stát se veřejnou správou rozumí správa veřejných záležitostí, která je realizovaná jako projev výkonné moci ve státě, resp. veřejné moci, se kterou disponuje stát a jím aprobované subjekty povolané ke správě veřejných záležitostí. Veřejná moc se dělí na moc státní a na zbývající veřejnou moc. Státní moc zabezpečuje stát prostřednictvím zvláštního aparátu. Zbývající veřejná moc, která je v příslušném rozsahu státem svěřena ke správě veřejných záležitostí subjektům nestátního charakteru, je od ní odvozena a nemůže s ní být v rozporu. Tato veřejná moc má svůj základ ve státní moci, má s ní společné znaky a projevuje se jako decentralizovaná státní moc, jejíž subjekty společně se státem spoluzabezpečují správu státu, jakožto veřejnou správu.

Z pohledu určitých priorit je nutné odlišit veřejnou správu od soukromé správy. „Veřejná správa, správa veřejných záležitostí, je správou ve veřejném zájmu a subjekty, které ji vykonávají, ji realizují jako právem uloženou povinnost, a to z titulu svého postavení jako veřejnoprávních subjektů.“ Veřejná správa je odlišná od správy soukromé, hovoříme o správě soukromých záležitostí, je vykonávána především ve vlastním (soukromém) zájmu, soukromými subjekty, kteří sledují prospěch vlastního cíle a řídí se vlastní vůlí. Není nežádoucí, aby se soukromoprávní subjekt nemohl podílet na výkonu veřejné správy.

Samozřejmě, že je možné určité činnosti veřejné správy zadávat soukromoprávním subjektům. Pokud je činnost soukromoprávních subjektů vykonávána ve veřejném zájmu je nutné, aby se při provádění činností ve všech případech řídila příslušnými právními předpisy. Takto vykonávat veřejnou správu je možné jen v situaci, kdy postavení veřejnoprávního subjektu je zastupitelné a kdy to nevyklučuje povaha věci (Balík, 2009, s. 11).

3.2 Obecní samospráva

3.2.1 Obec

Na základě zákona č. 128/200 Sb. je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů. Vytváří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporací a spravuje vlastní majetek. Co se týká právních vztahů, tak obec vystupuje svým jménem a nese plnou odpovědnost, která z právních vztahů vyplývá. Zavazuje se o pečování obce a všeobecný rozvoj vlastního území a potřeb svých občanů. Mimo jiné chrání také veřejný zájem daný zákonem a v jiných právních předpisech. Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce; dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. (Čmejrek, Kopřiva, 2012, s. 86).

3.2.2 Území obce a jeho změny

Území České republiky je rozděleno tak, že vždy některá z částí území patří nějaké obci, není-li stanoveno zvláštním zákonem jinak. Obce jsou vlastníkem jedno nebo více katastrálních území.

Sousedící obce, které mají zájem, se mohou po vzájemné dohodě sloučit. Území obce po sloučení tvoří území slučovaných obcí. Po sloučení ponese obec název, na kterém se obce dohodnou. Pokud nedojde k dohodě o názvu obce, musí o názvu rozhodnout Ministerstvo vnitra. K novému názvu sloučené obce dává souhlas Ministerstvo vnitra. Na základě dohody se může obec připojit k jiné obci, se kterou sousedí. Další možností je, aby nová obec vznikla oddělením části obce, popřípadě změnou nebo zrušením vojenského újezdu. Část obce, která se chce oddělit, musí mít samostatné katastrální území sousedící nejméně se dvěma obcemi nebo jednou obcí a cizím státem a tvořící souvislý územní celek. Nová oddělená obec, musí mít po oddělení alespoň 1 000 občanů. Splnění stejných podmínek musí i obec po oddělení její části. S oddělením části obce je třeba mít souhlas v místním referendu občané žijící na území té části obce, která se chce oddělit. (Čmejrek, 2006, s. 33)

3.2.3 Občané obce

Fyzická osoba, která je státním občanem České republiky je v obci hlášena jako osoba s trvalým pobytem, je občanem obce. Pokud občan obce, dosáhl věku 18 let, má právo

volit i být volen do zastupitelstva obce a hlasovat v místním referendu za podmínek stanoveným zvláštním zákonem. Dále má právo vyjádřit se k projednávaným bodům při jednání zastupitelstva obce, vyjádřit se k navrhovanému rozpočtu, k závěrečnému vyúčtování za předešlé účetní období, a to ústně či písemně ve stanovené lhůtě. Občan obce je oprávněn podávat orgánům obce návrhy, podněty či připomínky, může žádat o projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti obce (Čmejrek, 2006, s. 32). Stejná práva občana obce má i fyzická osoba starší 18 let, která je cizím státním občanem a v obci má trvalý pobyt a jeli tak stanoveno mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena. Stejná práva má i občan obce s výjimkou práva volit či být volen do zastupitelstva obce a hlasovat v místním referendu má i fyzická osoba starší 18 let, která není v obci hlášena k trvalému pobytu, ale vlastní na území obce nemovitost (Čmejrek, 2012, s. 28).

3.2.4 Působnost obce

Obce konají záležitosti buď samostatně, nebo jako přenesenou působnost. Samostatná působnost obce je spojena s věcmi, které se týkají přímo zájmy obce či občanů. Do samostatné působnosti mohou zasahovat státní orgány a orgány krajů, jen v případě, který stanoví zákon. I rozsah samostatné působnosti je omezen jen na základě zákonem. V samostatné působnosti může obec ukládat povinnosti k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku obecně závaznou vyhláškou. Obec si ve většině případů sama stanovuje, jaké konání může narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, a jaké činnosti je možné vykonávat jen na místech, stanovené obecně závaznou vyhláškou, nebo stanovit, že na určených veřejných prostranstvích v obci jsou některé činnosti zakázány (Balík, 2009, s. 65).

Naproti tomu přenesená působnost výkonu státní správy je v určitém rozsahu delegována na územní samosprávu. Můžeme hovořit o tom, že stát vykonává státní správu v přenesené působnosti a jako prostředníka výkonu deleguje zaměstnance obcí či krajů. Pokud zvláštní zákon upravuje působnost obcí a nestanoví, že jde o přenesenou působnost obce, platí, že jde vždy o samostatnou působnost. V přenesené působnosti může obec vydávat na základě zákona a v jeho mezích nařízení obce, je-li k tomu zákonem zmocněna (Čmejrek, 2012, s. 37).

3.3 Orgány obce

3.3.1 Zastupitelstvo

Základním orgánem obecní samosprávy je zastupitelstvo. O složení zastupitelstva je rozhodováno v obecních volbách, ve kterých hlasují přímo občané obce. Počet členů zastupitelstva je stanoven podle počtu obyvatel a velikosti územního obvodu, jak je popsáno viz níže v tabulce (Čmejrek, 2010, s. 39).

Tabulka 1: Počet členů zastupitelstva

Počet obyvatel obce	Počet členů zastupitelstva
do 500	5 až 15
od 500 do 3000	7 až 15
od 3000 do 10 000	11 až 25
od 10 000 do 50 000	15 až 35
od 50 000 do 150 000	25 až 45
nad 150 000	35 až 55

Zdroj: Vlastní zpracování, (Čmejrek, 2010, s. 39).

Mandát získává člen zastupitelstva po zvolení, ke zvolení dochází po ukončení hlasování a vyhodnocení volených hlasů. Po zvolení do zastupitelstva má člen zastupitelstva obce povinnost složit slib před zastupitelstvem obce a po složení slibu i stvrdit svým podpisem. Mandát vykonává člen zastupitelstva obce osobně a v souladu se svým slibem. Při výkonu mandátu člena zastupitelstva obce není vázán žádnými příkazy.

Při výkonu své funkce má člen zastupitelstva právo (například):

- předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím návrhy na projednání;
- vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce a její jednotlivé členy, na předsedy výborů, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je obec.

Při výkonu své funkce má člen zastupitelstva povinnosti (například):

- člen zastupitelstva obce je povinen zúčastňovat se zasedání zastupitelstva obce, popřípadě zasedání jiných orgánů obce, je-li jejích členem, plnit úkoly, které mu tyto orgány uloží, hájit zájmy občanů obce a jednat a vystupovat tak, aby nebyla ohrožena vážnost jeho funkce;
- člen zastupitelstva obce, u něhož skutečnosti nasvědčují, že by jeho podíl na projednávání a rozhodování určité záležitosti v orgánech obce mohl znamenat výhodu nebo škodu pro něj samotného nebo osobu blízkou, pro fyzickou nebo právnickou osobu, kterou zastupuje na základě zákona nebo plné moci (střet zájmů), je povinen sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání orgánu obce, který má danou záležitost projednávat. O tom, zda existuje důvod pro vyloučení z projednávání a rozhodování této záležitosti, rozhoduje tento orgán obce.

Pravomoci zastupitelstva obce.

Věci, které spadají do samostatné působnosti obce a zastupitelstvo o nich rozhoduje, jsou například:

- schvalování programu rozvoje obce;
- schvalování rozpočtu obce a závěrečný účet obce;
- zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů obce;
- zřizování a rušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce, schvalování jejich zřizovacích listin;
- delegování zástupce obce na valnou hromadu obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast;
- vydávání obecně závazné vyhlášky obce;
- rozhodování o vyhlášení místního referenda;
- navrhování změny katastrálních území uvnitř obce, schvalování dohody o změně hranic obce a o slučování obcí;

Zasedání zastupitelstva obce svolává starosta a zpravidla ho také řídí. Zastupitelstvo obce se schází nejméně jedenkrát za tři měsíce v územním obvodu obce. Pokud je přítomna nadpoloviční většina jejich všech členů je zastupitelstvo obce usnášeníschopné. Zasedání je veřejné, obecní úřad musí informovat o místě, době a obsahu programu, které bude zastupitelstvo projednávat na zasedání. Členové zastupitelstva mají právo předkládat návrhy pro připravované zasedání, o průběhu zasedání zastupitelstva je pořizován zápis a

následně ho podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé (Čmejrek, 2010, s. 40-42).

3.3.2 Rada

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti, rada obce je ze své činnosti odpovědná zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti rada obce rozhoduje jen na základě zákona. Jsou obce, kde se rada obce nevolí, a tuto pravomoc pak vykonává starosta, s výjimkou záležitostí, jež podle zákona je svěřen zastupitelstvu obce.

V radě obce je starosta, místostarosta (místostarostové) a další členové rady, voleni z řad členů zastupitelstva obce. Rada obce má lichý počet, a to pět, sedm, devět nebo jedenáct členů, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Pokud zastupitelstvo obce nemá alespoň 15 členů, není rada obce volena. V případě odvolání starosty nebo místostarosty z funkce, nebo se vzdávají této funkce, přestávají být členy rady obce. Dojde-li v průběhu funkčního období k poklesu počtu členů rady obce pod pět a při nejbližším zasedání zastupitelstva obce tento počet nebude zpět doplněn na pět, přechází pravomoc na zastupitelstvo obce, které může rozhodování o věcech obce zcela nebo z části svěřit starostovi obce (Balík, 2009, s. 72).

Rada obce se může usnášet, pokud je přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů, platnost usnesení nebo rozhodnutí musí být odsouhlasena nadpoloviční většiny všech jejích členů. Schůze rady obce jsou neveřejné, a konané dle potřeby. Pokud rada uzná za vhodné, může k jednotlivým bodům jednání přizvat jiného člena zastupitelstva obce, popř. i jiné osoby. O průběhu schůze rady je pořizován zápis, který podepisuje starosta spolu s místostarostou nebo jiným radním.

Rada obce má mimo jiné na starosti připravovat návrhy pro jednání zastupitelstva obce a kontroluje plnění přijatých usnesení.

Věci, které jsou vyhrazeny radě obce (příklad):

- zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce;
- vydávat nařízení obce;
- stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení obecního úřadu;

- na návrh tajemníka obecního úřadu jmenovat a odvolávat vedoucí odborů obecního úřadu v souladu se zvláštním zákonem;
- zřizovat a zrušovat podle potřeby komise rady obce, jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy;

Záležitosti, které patří do samostatné působnosti obce a nejsou vyhrazeny přímo zastupitelstvu obce, zabezpečuje a rozhoduje rada obce (Čmejrek, 2010, s. 43-45).

3.3.3 Starosta

Starostou a místostarostou se může stát pouze občan České republiky, a je volen z řad členů zastupitelstva dané obce. V čele obce je starosta, který obec zastupuje navenek, a za výkon své funkce je odpovědný zastupitelstvu obce. Starosta také mimo jiné se souhlasem ředitele krajského úřadu odvolává tajemníka obecního úřadu (Balík, 2009, s. 74).

Dále starosta (například):

- odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok;
- plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanoví jim plat podle zvláštních předpisů;
- může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisy výkon přenesené působnosti v určitých věcech;
- může požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku;
- odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce;
- zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu;

V případě, že je starosta ze své funkce odvolán nebo se funkce vzdá a nedojde-li k následnému zvolení nového starosty, vykonává jeho pravomoc až do zvolení nového starosty místostarosta, kterého určilo zastupitelstvo obce, aby obec zastupoval. Na základě zvláštních zákonů zřizuje starosta pro výkon přenesené působnosti zvláštní orgány obce, jmenuje a odvolává jejich členy. Pro prokázání zvláštní odborné způsobilosti osoby stojící v čele zvláštního orgánu obce platí obdobně ustanovení zvláštních právních předpisů

upravujících toto prokázání pro úředníky územních samosprávních celků (Čmejrek, 2010, s. 45-46).

3.3.4 Obecní úřad

Představitelé obecního úřadu jsou starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V čele obecního úřadu stojí starosta. Rada obce může zřídit pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu odbory a oddělení, v nichž jsou začleněny zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu (Balík, 2009, s. 77).

Obecní úřad v oblasti samostatné působnosti:

- plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce;
- pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti;
- rozhoduje v případech stanovených zákonem o obecním zřízení nebo zvláštním zákonem.

Dále co obecní úřad vykonává je přenesená působnost s výjimkou věcí, které patří do působnosti jiného orgánu obce. V obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností je zřízena funkce tajemníka obecního úřadu, který je jeho zaměstnancem. Funkci tajemníka obecního úřadu nesmí vykonávat, pokud je ve funkci nějaké politické strany či hnutí (Čmejrek, 2010, s. 47).

Styl obecního uspořádání, jež se zpravidla označuje jako komunální systém, se v různých zemích liší. Odlišné bývá postavení municipalit vůči celostátní (případně regionální) vládě z pohledu pravomocí či stupně politické a finanční nezávislosti obcí. Liší se také kompetence a politická relevance orgánů obcí (Ringlerová, 2009, s. 37).

Jako příklad je možné uvést typologie P. E. Mouritzena a J. H. Svary kde se z hlediska vnitřního uspořádání obcí zaměřuje na pozici starosty. Mouritzen a Svava popisují rozdělení na čtyři typy komunálního uspořádání. Systém silného starosty, kdy přímo volený starosta ovládá většinu v zastupitelstvu a disponuje rovněž většinou exekutivních pravomocí. Systém vůdce výboru, kdy jedna osoba – ne nutně starosta – je jasným politickým vůdcem obce, o exekutivní pravomoci se dělí s kolektivním orgánem, nad zastupitelstvem může i nemusí mít kontrolu. Systém kolektivního vedení, kde má exekutivní pravomoci v rukou kolektivní orgán, jehož členy jsou volení členové zastupitelstva. Systém manažerského výboru, kde jsou všechny exekutivní funkce v rukou

profesionální administrativy, starosta má jen reprezentativní pravomoci (Mouritzen, Svava 2002).

V ČR je uplatňován systém kolektivního vedení, exekutivním kolektivním orgánem voleným zastupiteli z vlastních řad je rada obce. Jen v obcích, kde se rada nevolí (tj. obce s méně než 15 zastupiteli) se faktické uspořádání může blížit systému silného starosty případně systému vůdce výboru. Mezi obce, kde není volena rada, patří rovněž obec Moravičany.

3.4 Volby do zastupitelstev obcí v České republice

3.4.1 Funkce voleb

Jeden ze základů demokracie je pořádání pravidelných svobodných voleb. Volby poskytují občanům určitou možnost při výběru mezi různými politickými stranami a jednotlivými kandidáty. Nejdůležitějším úkolem voleb je zajištění určitého rozložení politických sil v politickém prostoru a zajištění odpovídající reprezentaci. To, že se volny pravidelně opakují, zajišťuje alternativu mezi politickými stranami a občané získávají možnost kontroly zastupitelů a jiných orgánů, a pokud jsou nespokojeni s jejich reprezentací, mohou je příště nevolit. Česká republika má podobně jako většina zemí v Evropě, volební právo od 18 let. Při volbách do místních zastupitelstev je v České republice hranice 18 let s právem volit i kandidovat. V tomto smyslu jsou volby všeobecné. Jistou podmínkou funkčnosti voleb je politická pestrost a svoboda volby. Není jen to, že volič nemůže být vystaven nátlaku, při odevzdávání hlasů pro určitou stranu nebo kandidáta, ale musí existovat opravdová možnost alternativy mezi více stranami a kandidáty. Pokud se na to podíváme z hlediska menších obcí v České republice, může nastat problém, že ve většině případů kandiduje do zastupitelstva příliš málo politických stran a kandidátů (Čmejrek, 2010, s. 51).

3.4.2 Volební systémy

Volební systém je možné vyjádřit jako určitou metodou kde je vůle voličů převáděna do podoby volených orgánů zastupitelstva. Zákonem, kterým se volby řídí, je upravena jak

tato metoda i celý volební proces. Jedná se tedy o kontrolu a zpracování seznamu voličů, zřízení volebních orgánů, sestavení kandidátních listin, organizace procesu hlasování voličů, dále následuje sčítání hlasů a jejich převádění na mandáty a následné vyhlášení výsledků voleb. V širším slova smyslu je chápán volební systém jako celková podoba volebního mechanismu. Zahrnuje jeho základní komponenty, tedy volební obvod, strukturu hlasu, formu kandidatury, volební klauzuli a formulí. V užším slova smyslu je volební systém založen na použití dvou základních volebních principů, a to většinovém a proporcionálním. Většinové systémy jsou založeny na jednomandátových volebních obvodech. Proporcionální systémy jsou založeny na vícemandátových obvodech. U většinových systémů je tolik volebních obvodů, kolik se volí mandátů. Voliči volí mezi kandidáty, ten, který získá většinu hlasů, získá v daném volebním obvodu i mandát, ale v proporcionálních systémech voliči volí jednotlivé kandidátní listiny a ne jednotlivé kandidáty. Voliči vybírají jen mezi politickými stranami. Výhodou většinového volebního systému je jeho jednoduchost, vysokou personalizaci volby a velice úzké propojení zvoleného zastupitele s volebním obvodem a voličem, který ho volil. Nevýhodou výsledků voleb může být určité zvýhodnění silnějších stran. Naproti tomu princip poměrného zastoupení je složitější, ale spravedlivý. Získané hlasy jsou přepočítávány na mandáty, nevýhodou může být velká závislost mandátů na stranických strukturách. Voliči vlastně nevolí jednotlivé mandáty, ale politické strany, které tak přebírají docela velkou úlohu. Proto se na kandidátních listinách jednotlivých politických stran zavádějí preferenční hlasy na jejichž základě mohou voliči ovlivnit pořadí kandidátů (Čmejrek, 2010, s. 52-53).

3.4.3 Volební obvod

V případě zaměření se na volební obvod je velikost obvodu nejdůležitější. Velikost se ovšem neměří územní rozlohou nebo počtem obyvatel či voličů, ale je měřena počtem mandátů, které jsou v daném obvodu přidělovány. Jeden volební obvod tvoří obec, ale zastupitelstvo má pravomoc rozhodnout o vytvoření více volebních obvodů, a to tak, aby se v obcích do 10 000 obyvatel v každém volebním obvodu volilo nejméně pět zastupitelů, v obcích do 50 000 obyvatel nejméně sedm zastupitelů a v obcích nad 50 000 obyvatel nejméně devět členů zastupitelstva obce (Čmejrek, 2010, s. 54).

3.4.4 Forma kandidatury

Komunální volební systémy chápeme jako otevřené kandidátní listiny. Oprávněný volič hlasuje pro určitou kandidátní listinu, jednotlivé kandidáty popřípadě kombinuje hlasování pro jednotlivé kandidáty z různých kandidátních listin. Je dobře, že máme otevřené a neblokované kandidátní listiny, protože tím dochází k vnitrostranické konkurenci, je omezen vliv tzv. stranických lídrů a určitě je posílena důvěra voličů na transparentnost a demokracii. Uskupení, jež podávají kandidátní listiny, jsou registrované politické strany a politická hnutí, jejich koalice nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran či politických hnutí a nezávislých kandidátů. Pro volby do stejného zastupitelstva je nepřipustné, aby politická strana či politické hnutí byly součástí více stran. V případě, že politická strana či politické hnutí jsou samostatně na kandidátní listině, není možné už být pro volby do stejného zastupitelstva obce součástí jiné volební strany. Do stejného zastupitelstva může kandidovat kandidát zapsaný pouze na jediné kandidátní listině volební strany, a pokud jsou tvořeny volební obvody, tak jen v jednom z nich (Balík, 2009, s. 92-94).

Na kandidátní listině je možné uvést jen tolik kandidátů, kolik je počet členů voleného zastupitelstva obce. Pokud jsou vytvořeny volební obvody, to stejné platí i pro volební obvody, že na kandidátní listině může být uvedeno jen tolik kandidátů, kolik členů má být v daném volebním obvodu (Čmejrek, 2010, s. 55).

3.5 Rozpočet, rozpočtový proces a majetek obce

3.5.1 Rozpočet

Na to, aby obec zajistila velké množství činností spojených s chodem obce, potřebuje určitý objem finančních prostředků. Klíčovým nástrojem, pro financování všech těchto činností, je rozpočet. Rozpočty územních samospráv, obsahují rozpočty obcí, které jsou velmi důležité pro rozvoj obcí. Sestavování veřejných rozpočtů a hospodaření podle těchto rozpočtů je ze zákona povinné ve většině vyspělých států. V České republice je rozpočtové období shodné s kalendářním rokem. Obecní rozpočty mají tři základní funkce: rozhodovací, kontrolní a řídicí (Peková, 1997, s. 102).

Obce hospodaří s finančními prostředky na základě schváleného rozpočtu. Obecní rozpočet je veřejný a obec je brána jako samostatný ekonomický subjekt. Rozpočet obsahuje stranu příjmovou (dotace, transfery, vlastní příjmy, subvence, poplatky) a stranu výdajovou (náklady na činnost obecního úřadu, obce a jednotlivých orgánů). Rozpočet můžeme dělit na běžnou a kapitálovou část. Je žádoucí, aby část běžná byla sestavována jako přebytková či vyrovnaná. Velmi nepříjemná je dlouhodobá deficitní běžná část rozpočtu, a v případě, že se takto stává, je nutné analyzovat důvody schodku. Schodek rozpočtu běžné části má různé příčiny, například špatným a nezodpovědným hospodařením, fiskálním stresem z důvodu nekoordinovanosti decentralizace kompetencí ve veřejném sektoru s fiskální decentralizací. Pokud má obec dlouhodobě přebytkovou běžnou část má předpoklad financovat investice. U kapitálové části rozpočtu je přípustné ve střednědobé části být deficitní, ale v dlouhodobé časové řadě by měl být rozpočet vyrovnaný. Uspořádání příjmů a výdajů je určeno rozpočtovou skladbou. Při vypracování ročního rozpočtu se vychází z rozpočtového výhledu, které schvaluje zastupitelstvem obce. V rozpočtovém výhledu jsou údaje o základních příjmech a výdajích a dále dlouhodobé závazky a pohledávky, finanční zdroje a potřeby dlouhodobých realizovaných záměrů (Žehrová, 2014, s. 34-37).

Obce se sami snaží řešit financování svých potřeb a vedení obcí se postupně učí jednak samostatnému rozhodování, ale zejména využívat specializovaných a poradenských firem. Ve většině případů mají malé obce problém tyto služby vůbec zaplatit. V současné době má většina malých obcí nedostatek finančních prostředků. Tento problém se odráží v nemožnosti financovat náročné investice v obci, a proto často nedochází k příliš velkému rozvoji. Právě proto se obce snaží získávat dotace například od státu, kraje či Evropské unie (Peková, 1997, s. 39).

3.5.2 Rozpočtový proces

Je to skupinu postupných činností, které vedou k tvorbě, plnění a vykazování rozpočtu obce. Jednotlivé etapy rozpočtového procesu představují, sestavování návrhu příslušného veřejného rozpočtu, jeho projednávání a schválení, hospodaření podle rozpočtu během rozpočtového období a kontrola plnění rozpočtu, a to průběžně během rozpočtového období, nebo následně po skončení rozpočtového období.

Činnosti související při sestavování návrhu veřejného rozpočtu se zahajují většinou půl roku někdy i dříve před začátkem nového rozpočtového období. Nejsložitější na sestavení

návrhu rozpočtu je etapa rozpočtového procesu. Za sestavení návrhu příslušného rozpočtu je odpovědný příslušný finanční orgán – finanční odbor obecního úřadu. Zveřejnění rozpočtového návrhu musí být nejméně 15 dnů před projednáním v obecním zastupitelstvu. Je to z důvodu možnosti vyjádření připomínek od občanů. Rozpočet musí být schválen před 1. lednem, pokud ke schválení nedojde, řídí se obec pravidly rozpočtového provizoria, které zajistí plynulost hospodaření (Žehrová, 2014, s. 36-40).

3.5.3 Majetek obcí

Všechny obce mají právo svůj majetek držet, užívat ho a samostatně s ním nakládat. Předpokladem územní samosprávy je vlastní majetek. Obecní majetek zahrnuje nemovitosti (pozemky, komunikace, budovy), movité věci (vnitřní zařízení budov), majetková práva a pohledávky, peněžní prostředky (hotovost, cenné papíry, zůstatky na účtech v bankách) a nehmotná aktiva. Příklady nabytí majetku: zdědění, koupě, darování, převod právní cestou (ze státu na obec), samostatné vytvoření (výstavba), nebo v současné době méně využívané vyvlastnění za náhradu. Majetek obcí je důležitým nástrojem při rozvoji území. Tento majetek je důležitý při plnění dlouhodobého sociálně-ekonomického rozvoje daného území. S rozvojem území souvisí i pořizování investic v lokálním i regionálním veřejném sektoru. Územní samospráva využívá majetek obce k zabezpečení veřejných statků (Peková, 2011, s. 545).

3.6 Zájmové skupiny, místní akční skupina a svazek obcí

3.6.1 Zájmová skupina

V dnešní demokracii se na vytváření a prosazování zájmů nepodílejí jen politické strany, ale velmi důležitou roli hrají různé zájmové skupiny, např. odbory, profesní organizace, různé dobrovolné spolky, sdružení apod. a nátlakové skupiny. Zájmové skupiny rozšiřují členitý prostor mezi státem na straně jedné a občany na druhé straně. Výše popsané skupiny působí na bázi občanské společnosti, ale politickou odpovědnost odmítají. Různé skupiny zastupují zejména ekonomické zájmy, jde tedy o zájmy úzce vymezené oblasti působnosti společnosti. Nátlakové skupiny naproti tomu řeší otázky spíše ideologické a odhadují zájmy definované jako zájmy všech, celé společnosti (Říchová, 2007, s. 115).

Zájmové skupiny je možné dělit na kategorie orientované se na obhajobu například zaměstnanců, zaměstnavatelů, svobodných profesí (sem patří nejen umělci, ale i profesní organizace zastupující zájmy lékařů, právníků, architektů), dále organizace prezentující zájmy pracovníků v různých dělnických profesích či v zemědělství (Říchová, 2007, s. 118).

3.6.2 Místní akční skupina

V České republice vnímáme místní akční skupiny jako další významnou strukturu ve spolupráci soukromého a veřejného sektoru. Místní akční skupiny mají počátek již na konci 80. let 20. století a jsou zakládány za účelem politického rozvoje obce (Bínek, 2011, s. 53).

Příklady místních akčních skupin mohou být:

- Obecně prospěšná společnost,
- Občanské sdružení,
- Zájmové sdružení občanských osob,

Určitou podmínkou je, že členská základna místní akční skupiny je složena minimálně z 50 % soukromým sektorem (místními podnikateli), neziskovými organizacemi nebo fyzickými osobami (aktivní občané). Místní akční skupiny se snaží přispívat k rozvoji péče o přírodu, krajinu, o obnovu a rozvoj obcí, nejsou protikladem místní samosprávě. Základní funkcí místních akčních skupin je realizovat rozvojové strategie prostřednictvím finanční podpory projektových záměrů místních subjektů na principu spolupráce veřejné a soukromé sféry. Pomalu začínají místní akční skupiny plnit funkce, které jsou spojeny s přerozdělováním finančních prostředků subjektům, co působí na území, a jsou součástí kulturního a společenského dění v regionu. Místní akční skupiny přispívají ke zlepšení konkurenceschopnosti a k zajištění trvale udržitelného rozvoje. Zda má či nemá dlouhodobý přínos působnost místních akčních skupin, můžeme sledovat na určitých faktorech a měření činností. Příkladem sledovaných faktorů je kvalita životního prostředí, ekonomická prosperita či nezaměstnanost. Sledování a měření výše popsaných ukazatelů musí být dlouhodobé a je nutné průběžné vyhodnocování (Pelcl, 2008, s. 8-13).

3.6.3 Svazek obcí

Zatímco před rokem 1989 byl trend spíše obce slučovat, tak se po revoluci trend začal otáčet a značný počet obcí se v poměrně krátké době rozpadal do samostatných celků. Tento postupný rozpad obcí do menších celků byl ukončen v roce 1994. To mělo za následek, že nově vzniklo téměř 2 200 nových obcí a 88 % z nich jsou obce do 500 obyvatel. Rozdrobení obcí mělo na jedné straně určité výhody, jako je například blízkost občanů k místní samosprávě, ale na straně druhé i určité nevýhody. Malé obce velmi často nemají dostatek odborníků pro uskutečňování náročnějších projektů, nebo na poskytování kvalitních služeb, které poskytují svým občanům města. Proto obce na tyto nevýhody reagovaly sdružováním se do spolupracujících uskupení. Svazky obcí jsou veřejnoprávní korporace, obce je tvoří dobrovolně za účelem společné spolupráce, ochrany a prosazování svých společných zájmů. Obce, které vstupují do svazků, nemusí spolu přímo sousedit. Činnosti svazku obcí především spočívají v zajištění a plnění úkolů veřejné správy v oblasti školství, zdravotní a sociální péče, kultury apod. Občané obcí, jež jsou součástí svazku obcí, můžou být účastníky zasedání orgánu svazku, předkládat písemné návrhy, a nebo se vyjadřovat k návrhu rozpočtu (Majerová, 2005, s. 142).

3.7 Vliv podnikatelských subjektů na rozvoj obce a strategické řízení v obci

3.7.1 Vliv podnikatelských subjektů na rozvoj obce

Na rozvoji obcí se mohou podílet také podnikatelské subjekty, které v dané obci působí. Hodně záleží na tom, jak se samospráva obce dívá na podnikatelské subjekty, jestli je na podnikatele tzv. přívětivá, a nebo naopak podnikatelsky nepřívětivá. Obec má určitý vliv, zda se podnikatelský subjekt rozhodne pro umístění své provozovny v dané obci, a je jedno, zda je podnik orientován na výrobu, obchod nebo služby. Pokud se obec podnikatelské subjekty snaží nalákat a zároveň je udržet, bude to mít vliv na vzrůstající zaměstnanost občanů v dané obci. Právě zaměstnanost by měla být jedním ze základních cílů samosprávy obce. Odráží se to jednak na stoupající kupní síle obyvatel, zlepšení životní a sociální situace. Dále může samospráva přispět k atraktivitě obce pro

podnikatelské subjekty, tím že zvýhodní určité plochy včetně obecních objektů, které je možné využívat k provozování jednotlivých činností. Často hovoříme o brownfields (Binek, 2011, s. 28).

I podnikatelské prostředí má svá specifika, která ovlivňují vznik nových podniků, v případě obcí je podnikatelské prostředí ovlivněno hlavně kvalitou a dostupností pracovní síly, vzdáleností k zákazníkům, přístupem k technickým a finančním zdrojům, profesionalitou územní samosprávy, předvídatelností jejího chování a kvalitou infrastruktury (Binek, 2011, s. 24).

3.7.2 Strategické řízení v obci

Rozvojová koncepce je základním nástrojem strategického řízení obce. V první řadě se formulují určité vize, rozvojové cíle, vycházející z poznání situace dané obce a představ místních občanů, zájmových skupin, podnikatelů a dalších subjektů v obci. Následujícím krokem je formulování činnosti, které vedou k naplnění cílů. Celkový proces strategického řízení obce je neustále se opakující sled procesů, opatření naplňující vytyčené strategické cíle podle skutečných podmínek realizace. Strategický plán je vlastně dokument, který se neustále mění. Změny jsou potřebné a jsou obrazem aktuálních potřeb a realizace jednotlivých opatření (Binek, 2011, s. 23).

Rozvoj obce může být zpomalen problémy týkající se lidského kapitálu v oblasti nižšího vzdělání obyvatelstva a demografického vývoje, na základě kterých může docházet k postupné ztrátě přirozených přírůstků obyvatel. Nižší životní úroveň venkovských domácností je úzce spojená s nižšími příjmy obyvatel a tím i menší intenzitou veřejného života (dojíždění nejen za prací, ale i za nákupy a vzděláním) kde i tyto problémy mohou mít vliv na rozvoj obce (Kala, 2007, s. 6).

4 Praktická část

4.1 Charakteristika obce Moravičany

Obec Moravičany

Olomoucký kraj

Obrázek 1: Snímek obce Moravičany

Zdroj: www.obec-moravicany.cz

4.1.1 Historie obce Moravičany

Obec Moravičany leží u soutoku řek Moravy a Třebůvky v rovině Mohelnické brázdy. Průměrná nadmořská výška je 243 m. Od roku 1976 jsou součástí Moravičan vesnice Doubravice a Mitrovice. Obec patří k nejstarším osídleným lokalitám v okrese Šumperk. První stopy osídlení se objevily již v mladší době kamenné – asi 2500 let př. n. l. Z četných vykopávek je doložena lužická kultura z období 1200 – 600 let př. n. l., později zde byly zřízeny osady v době keltské a římské. Slované se usídlili v této lokalitě již v 6. století, ve století 11. a 12. zde existovalo slovanské hradiště.

První ověřená zmínka o Moravičanech pochází z roku 1249. Obec ve své historii dvakrát vyhořela, poprvé za třicetileté války, podruhé v roce 1860. Kolem 1848 patřily Moravičany k nejvyspělejším zemědělským obcím mohelnického soudního okresu. Zemědělský ráz obce přetrval dodnes. K dominantám obce patří římsko-katolický kostel sv. Jiří, původně stavba z 11. století, počátky jeho dnešní podoby sahají do století 15. Areál kostela s pozdně renesanční farou a starou školou tvoří ojedinělé seskupení staveb. V roce 1918 vznikla v obci menší továrna na dřevovýrobu, která prošla řadou změn, výrobních programů i vlastníků a přetrvala do současnosti.

Přes moravičanský katastr vedla již od roku 1845 železniční trať z Olomouce do Prahy, železniční stanice byla však zřízena až v roce 1890 jako stanice i pro město Loštice. Nádražní budova v prvorepublikovém stylu byla postavena v roce 1924. Od roku 1892 je v obci poštovní úřad.

Počátek vzniku místního školství se datuje již od roku 1625. Od roku 1966 slouží dětem nová trojtřídní budova s 1. až 4. ročníkem základní školy. V roce 1948 byla v Moravičanech zřízena mateřská školka, která má od roku 1978 novou moderní budovu. Její součástí je školní kuchyně, kde se vaří i pro žáky školy. V letech 1894 až 1975 byla samostatná škola v Doubravici.

4.1.2 Současnost obce Moravičany

Obec Moravičany se nachází v Olomouckém kraji, v bývalém okrese Šumperk. V současnosti má 1298 trvale žijících obyvatel (645 mužů a 653 žen) a zájem o výstavbu v obci stále trvá. Je to dáno do jisté míry výhodnou polohou obce (pracovní možnosti, železnice, dopravní dostupnost) a také překrásným okolím. Část katastru leží v Chráněné

krajinné oblasti Litovelské Pomoraví, která je součástí evropské soustavy chráněných oblastí Natura 2000 a v oblasti se zásobou podzemní pitné vody.

V obci se nachází dvě mateřské školky, Medová soukromá školka a školka, kde jejím zřizovatelem je obec Moravičany. V obci je základní škola do 5. třídy, od šesté třídy žáci dojíždí do Loštic či do Mohelnice.

V budově obecního úřadu je zřízená obecní knihovna s možností využití připojení k internetu zdarma. V obci Moravičany je k dispozici obchod na návsi, který provozuje místní živnostník a obchod s potravinami Coop Jednota směrem k vlakovému nádraží, kam chodí místní obyvatelé na drobnější nákupy, avšak většina místních využívá supermarketů v nedaleké Mohelnici, kde dojíždí vlastním autem, autobusem, nebo za příznivého počasí využívají nové cyklostezky. V obci je jedna restaurace a jedna hospoda. Obci se nachází i cukrárna.

Pro volnočasové aktivity je možné využívat místního jezera, řeky Moravy a Třebůvky k rybaření, pro sportovní vyžití místní fotbalové hřiště, volejbalového hřiště, tenisový kurt a v případě nepříznivého počasí i místní sokolovnu, ve které se i mimo sportovní akce pořádají různá setkání a kulturní akce.

Obrázek 2: Snímek obecního úřadu Moravičany

Zdroj: www.obec-moravicany.cz

4.2 Socioekonomická charakteristika

V této kapitole se zaměříme na vývoj počtu obyvatel v obci Moravičany, věkovou strukturu, strukturu vzdělanosti a nezaměstnanost.

4.2.1 Vývoj počtu obyvatel

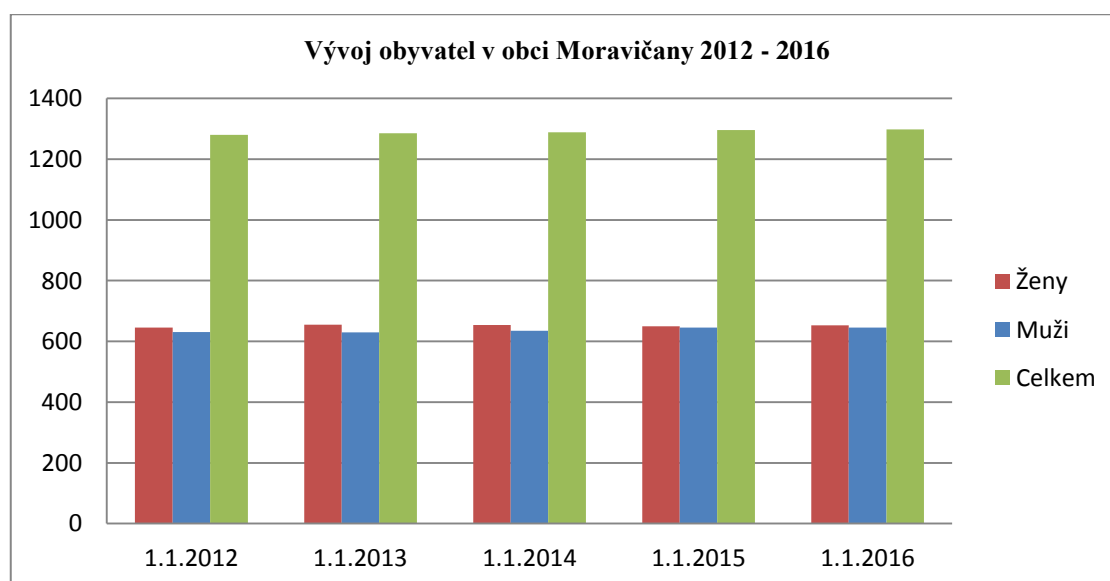
V obci Moravičany ke dni 1.1. 2016 žije 1298 obyvatel. Za sledované období je patrný mírný přírůstek obyvatel. Moravičany se snaží o rozvoj obce např. vytvářením nových stavebních míst pro rodiny, rozšířením školství a to má určitě příznivý demografický vývoj. Obec poskytuje atraktivní bydlení nejen pro mladé rodiny, které hledají určitý kompromis mezi bydlením na venkově a ve městě. Obec je atraktivní i z hlediska poměrně výhodné dopravní polohy (vlakové nádraží, blízkost rychlostní komunikace směrem na Olomouc).

Tabulka 2: Počet obyvatel v obci Moravičany 2012 – 2016

	1.1.2012	1.1.2013	1.1.2014	1.1.2015	1.1.2016
Ženy	645	655	654	650	653
Muži	631	630	635	646	645
Celkem	1280	1285	1289	1296	1298

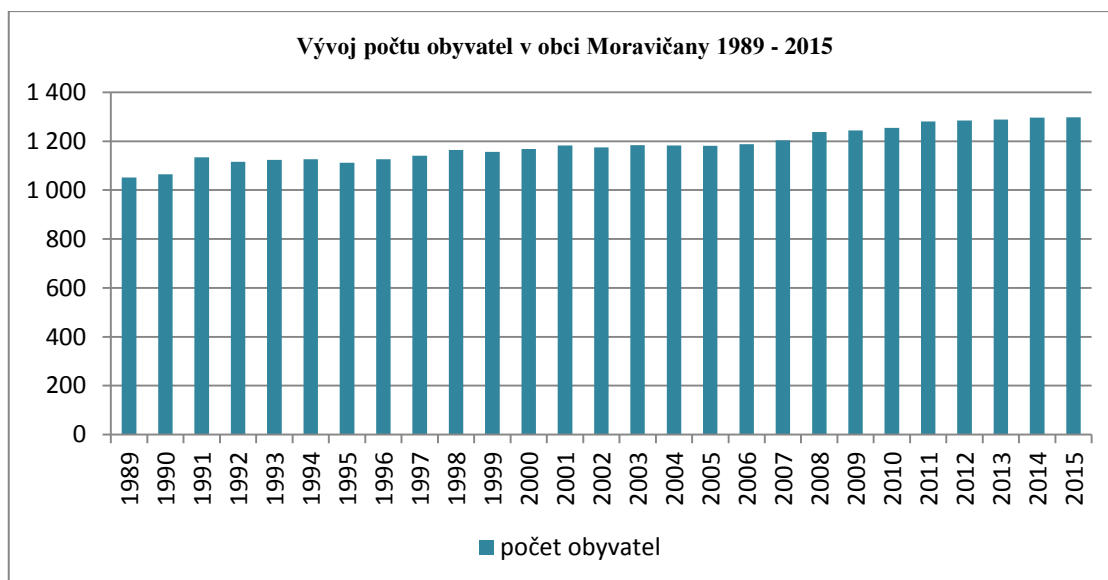
Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v obci Moravičany 2012 - 2016

Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

Graf 2: Vývoj počtu obyvatel v obci Moravičany 1989 - 2015

Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

4.2.2 Věková struktura

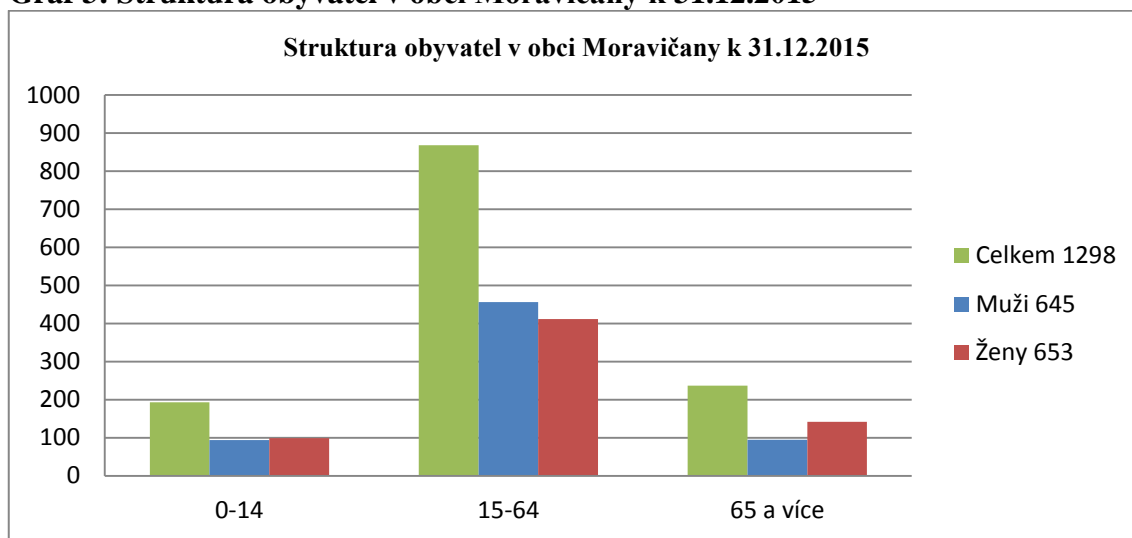
V současné době žije v Moravičanech více obyvatel v postproduktivním věku, tj. nad 65 let než v předproduktivním věku do 14 let. Tento údaj představuje pro obec zvýšené náklady v oblasti zejména sociální a zdravotní péče. Porovnání průměrného věku obyvatel obce Moravičany a obyvatel České republiky je prakticky stejné.

Tabulka 3: Struktura počtu obyvatel v obci Moravičany k 31.12.2015

Stav počtu obyvatel v obci Moravičany 31.12.2015		Celkem	Muži	Ženy
Počet obyvatel		1298	645	653
V tom ve věku (let)	0-14	193	94	99
	15-64	868	456	412
	65 a více	237	95	142
Průměrný věk (let) v %		41,7	41,1	42,3
Průměrný věk (let) v ČR 31.12.2015 v %		41,9	40,4	43,3

Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

Graf 3: Struktura obyvatel v obci Moravičany k 31.12.2015

Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

4.2.3 Shrnutí socioekonomických mechanismů

Obec Moravičany je službami vybavena vcelku velmi dobře. V porovnání vzdělanosti není obec Moravičany ničím výjimečná ve srovnání s obyvateli ČR či kraje (graf č. 8). Míra nezaměstnanosti v obci je dlouhodobě nižší než republikový průměr, a to i oproti okresu Šumperk. Rozdíl je vidět také ve větším počtu nezaměstnaných mužů než žen oproti České republice. To může být např. způsobeno tím, že zaměření klíčových zaměstnavatelů v okolí Moravičan je na drobnou montážní výrobu a v takovém případě stále převažuje názor mužů, že právě taková práce není pro ně vhodná. Trend vývoje počtu obyvatel lze popsat jako pozitivní a mírně rostoucí. Všechny tyto ukazatele můžeme hodnotit jako kladné a jsou způsobeny zejména rostoucím počtem podnikatelů jak v obci Moravičany tak i v blízkém okolí a z toho vyplývající perspektiva trvalého zaměstnání. Je vidět že i rozvoj bytové politiky má rostoucí tendenci. Z pohledu věkové struktury může nastat jistý problém, že má obec relativně vysoký podíl obyvatel v postproduktivním věku oproti podílu obyvatel v předproduktivním věku.

Tabulka 4: Podíl počtu nezaměstnaných - srovnání

	Podíl nezaměstnaných osob (%)		
	Celkem	Muži	Ženy
Moravičany	3,80	3,95	3,64
okres Šumperk	6,20	6,49	5,90
Olomoucký kraj	5,94	6,09	5,78
Česká republika	5,19	5,09	5,28

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ

4.3 Samospráva obce Moravičany

4.3.1 Starosta obce Moravičany

V obci Moravičany je starostou už třetí volební období Antonín Pospíšil, který vždy kandidoval za nezávislé kandidáty s podporou politického hnutí Starostové a Nezávislí. Antonín Pospíšil je ženatý má tři dcery a je mu 56 let. V Moravičanech žije od roku 1982 v rodinném domku. Jeho veřejný život v obci začal nejdříve zapojením se do práce pro fotbalový klub a z toho dále vyplynulo členství v zastupitelstvu. V roce 2002 poprvé obdržel nejvyšší počet hlasů v komunálních volbách a stal se místostarostou obce. Od roku 2006 je starostou obce Moravičany.

Důvody kandidatury do zastupitelstva obce za nezávislé uvedl starosta: „*Je to jakási sympatie a jakýsi kalkul. Řekněme, pokud nějaké strany hnutí nemají zastoupení na nejvyšší politické sféře státu, tak se těžko prosazují záměry a nějaké opatření obce samotných a musíme čekat na rozhodnutí ostatních*“ (rozhovor č. 1, 2016).

Zda zvažoval založení místního sdružení Nezávislých kandidátů odpověděl starosta: „*Ani ne, protože bych musel založit nějaké místní sdružení, už jen tím že by to mělo za následek zatížení administrativních činností před volbami, skoro si to nedokážu představit, co bychom vše museli nad rámec běžného života proto dělat. Připadá mi to jako zbytečný když v podstatě na velikost naší obce stačí sehnat nad 50 podpisů od občanů, aby nezávislý kandidát mohl kandidovat. Zakládání nějakého místního sdružení v obci naší velikosti si myslím, že je nadstandard, protože by se tady té politiky moc nemělo dělat, spíš by to měla být služba té veřejnosti – méně politikaření*“ (rozhovor č. 1, 2016).

Jaká probíhá prezentace před volbami, zda probíhá volební kampaň, kdo vymýšlí volební program, odpověděl starosta: „*Plán rozvoje obce je zpracován do roku 2022. Zabírá celou škálu života v obci od školství, kulturu, sdělovací techniku – internet, rozvoj obce co se týče stavebních míst, rozvoj spolků, spolupráce obce se spolkama. Takže si myslím, že to jsou dostatečné materiály na to, aby občané mohli posoudit, zda v rámci těchto plánů kandidáti splnili a pokud ano, je to dostatečná volební kampaň*“ (rozhovor č. 1, 2016).

Je těžké sestavit kandidátku a podle čeho se určuje pořadí na kandidátní listině, odpověděl starosta takto: „*Sice máme okolo 1300 obyvatel a oprávněných voličů něco pod tisícovku, někdy to problém je. Ochota lidí se účastnit veřejného života není zas až tak velká. Nicméně ten způsob výběru kandidátů je takový, že pokud je nějaký lídr, např. já tak ze své zkušenosti a činnosti z minulého období už dokážu posoudit, který ten občan má chuť a nebo se chodí informovat, zajímá ho proč to je tak a ne jinak. To jsou právě ti lidé na, které pak míří ta žádost ta prosba, nechtěl by jsi se zúčastnit toho veřejného života formou účasti na kandidátce a pokusit se získat ty hlasy.*“

„*Když jsem vždy kandidoval já, tak jsme se vždy sešli dopředu a řekli jsme si základní věci k volbám, koho chceme oslovit, zda ten dotyčný současný kandidát bude chtít být na kandidátce i další období, jako že teď se stalo, že pan Stejskal řekl já už kandidovat nebudu a věděl bych o někom kdo by na tu kandidátku šel, a jestli s tím souhlasíte, tak ho oslovte ať to zkusí. Pořadí na kandidátce je: počet získaných hlasů v minulém volebním období, dále jakýsi požadavek mít zastoupení v zastupitelstvu všech místních částí*“ (rozhovor č. 1, 2016).

Na otázku, zdali tě baví práce starosty, odpověděl starosta takto: „*Ano baví, kdyby nebavila tak to nemá cenu dělat, odsedět tady čtyři roky a občas něco podepsat. Práce starosty je práce hodně s lidmi, je to hodně stavebních a podobných záležitostí, které jaksi vzděláním a mou profesí jsou mi blízké. Je to v poslední době únavnější, než to bylo dříve, ale není to únavnější tím, že jako práce pro obec, ale spíš únavnější to jak se ten stát a teď už i kraj k těm obcím chovají. Vůbec nám to nezlehčují. Jak se nám začíná ten stát čím dál tím více plést do samosprávních činností obce, tady bychom si na našem území měli rozhodovat v převážné většině věcí mi jako obec, zastupitelstvo, občani a ten stát by do toho měl mluvit co nejméně, bohužel to tak není, a ještě se zaštiťuje Evropskou unií což je taková zaříkávačka. Takže ano, práce starosty mě baví a kdyby do toho ten stát mluvil méně, tak by mě bavila více*“ (rozhovor č. 1, 2016).

Než jsi se stal starostou, jaké povolání jsi vykonával: „*Tak já jsem vystudoval stavební průmyslovku, po maturitě jsem se dostal do praxe a 27 let jsem vykonával stavební funkci. Tuto praxi jsem využil a využívám ve funkci starosty dodnes. Už jako místostarosta jsem dostal na starosti stavební věci a podobné záležitosti. Ta stavební činnost je jedna z podstatných prací starosty i proto mě to baví, protože ta stavařina je můj celoživotní úděl*“ (rozhovor č. 1, 2016).

Na položenou otázku, na co jsi nejvíce pyšný, co by jsi udělal jinak, odpověděl starosta takto: „*Já to řeknu tak, pyšný bych mohl být na to, že se každému můžu podívat rovně do očí a dělám, co můžu pro obec a hledám každou možnost co pro obec přinést a to si myslím, že na to můžu být pyšný, není to nic konkrétního, nebudu se tady ohánět čísly, kdyby tu byl někdo jiný tak by to bylo podobné. Obec se po dlouhé době posunula v počtu obyvatel, v počtu narozených dětí, ale není to až tak úplně moje zásluha je to i těch předcházejících starostů, nebo zastupitelů, kteří vytvořili předpoklady, aby to tak do budoucna bylo. Za tu moji činnost se tady proinvestovalo více jak 1 miliarda korun, ať to byly investoři České dráhy, povodí Moravy, Olomoucký kraj, samotná obec Moravičany, Evropská unie, na těch našich 1200 ha katastrálního území od roku 2000, i to je věc na kterou můžu být pyšný. Zatím co bych udělal jinak, těžko se mi hodnotí myslím, že jsem ani až tak nepochybil při výběru spolupracovníků. Nechal bych všechno tak jak to je*“ (rozhovor č. 1, 2016).

Jaké je zapojení obyvatel do chodu obce: „*Popravdě řečeno mohlo by to být lepší, minulé veřejné zasedání zastupitelstva tu nebyl nikdo jen já a zastupitelé. Na zastupitelstvo se přijdou podívat obyvatelé ve větším počtu jen, když se řeší konkrétní problém. Vidím to tak, že pokud si ten člověk nenajde v tom zastupitelstvu tu svoji věc, které se ho tak dotýká, tak to zasedání zastupitelstva ani nevnímá. Ale nemůžu to paušalizovat, jsou lidi, kteří se zajímají, a není jich málo. Někteří to řeší tak, že nechodí na úřad, kde by to bylo lepší, kde jsou podklady, materiály, můžeme něco vysvětlit na mapě. Větší mírou se to řeší, že se setkáváme na ulici, na nějaké akci, někdy je to pochvala, někdy i dotaz ostřejšího rázu. Ale co se týká spolků, tam bych byl docela spokojený, je to celkem fajn, ty spolky fungují. Ten život té obce, ta činnost obce tam trochu ti lidé – asi jim stačí, že si někde něco přečtou. Ale jak už jsem řekl, mohlo by to být lepší*“ (rozhovor č. 1, 2016).

Na doplňující otázku, jaké kroky dělá proto, aby se zapojení zvýšilo, odpověděl starosta takto: „*Po pravdě řečeno snažíme se zdokonalit formou informovanosti občanů,*

zpravodajem, internetové stránky, v neposlední řadě rozesílání na emailové adresy zprávy co se v obci děje (emailových adres máme už cca 150). Snažíme se dělat nějaké setkání s občany, teď budeme upravovat část obce a sešli jsme se v kulturáku, a tam diskutujeme, co se bude ten rok dělat, na co se mají připravit, snažíme se informovat, že v té jejich oblasti se něco bude dít, aby s tím počítaly. Mimo jiné se snažím být pravidelným účastníkem, alespoň výročních schůzí všech spolků, ať jsou to skoro neexistujícího, ale fungujícího svazu žen, od hasičů, fotbalistů, sokol, v podstatě jsem nevynechal za své volební období jednu jedinou možnost navštívit schůze a tam za první slyšet a za druhé jim něco říci obci. No a každoročně teda ve velkém rozsahu více jak 100 lidí, probíhají setkání se seniory, tam to moje povídání co se v obci děje, co se chystá, co se kde stalo je v rozsahu někdy až skoro hodinu, až se divím, že mě poslouchají“ (rozhovor č. 1, 2016).

Podobná otázka byla položena i místostarostce, jaký je váš názor na zapojení obyvatel do chodu obce: *„Záleží na občanovi od občana, někteří lidé se zapojují a jsou to pořád ti stejní, kteří jsou vidět při veškerých akcích, a o některých nevíme. Obecně platí, že jsou lidé, co chtějí pro obec pracovat a co nechtějí – mohlo by to být lepší“ (rozhovor č. 2, 2016).*

Na doplňující otázku, jaké kroky dělá proto, aby se zapojení zvýšilo, odpověděla místostarostka obce takto: *„Snažíme se informovat občany a vtahovat je, vyzívat je k tomu aby se zapojily, jak ve zpravodaji, na zasedáních, stránkách obce. Je to prostě tak, že kdo chce tak se na to podívá, přečte si to a reaguje, někdo prostě, jde to mimo něho a nepomůže naše snaha. Možná hledat nové formy jak nové lidi získávat, ale je to náročné a možná i z časových důvodů obyvatel, není moc možností jak to udělat“ (rozhovor č. 2, 2016).*

Dalo by se říci, že obec Moravičany určitým způsobem vyniká a naopak byla odpověď následující: *„Já bych řekl, že v poslední době obec Moravičany vyniká v tom, že se jí podařilo přilákat spoustu mladých lidí, kterým vytváří podmínky, aby tady mohly žít. Aby mohly žít na vesnici a přitom měly blízko do zaměstnání a aby měly blízko ostatní zábavu a služby. Snažíme se co nejvíce rozvíjet služby pro mladé lidi, co se týká školství, mateřské a základní školy, tam jdou prostředky nejvíce v posledních pěti letech. Každoročně se vkládají částky nad limit běžného do školství v ostatních obcích“ (rozhovor č. 1, 2016).*

Za dosavadní období kdy byl ve funkci starosta Antonín Pospíšil se v obci investovalo nemalé množství finančních prostředků. Různé stavby sice komplikovali při realizaci život

místních obyvatel, ale nakonec přinesly do Moravičan určitě velmi potřebný rozvoj a příliv nových obyvatel. Myslím si, že vzhledem k poloze obce, pracovních příležitostí, pěkné krajinné prostředí a vlastně i dopravní přístupnosti jsou Moravičany příjemným místem pro život.

4.3.2 Zastupitelstvo a výbory obce Moravičany

Obec Moravičany má devítičlenné zastupitelstvo. Zastupitelstvo tvoří už výše zmiňovaný starosta Antonín Pospíšil, který je jako jediný uvolněným členem, dále místostarostka Mgr. Naděžda Pytlíčková, a členové Olga Sultusová, Ivo Fučík, Jiří Hroch, Jaroslav Králíček, Mgr. Radka Adamcová, Tomáš Horák a Vladimíra Labudová.

Na otázku, zdali dochází v zastupitelstvu ke shodě, nebo je diskuze při jednání, odpověděla místostarostka: *„V zastupitelstvu většinou dochází ke shodě při diskuzi. Diskuzi samozřejmě vedeme, ale vždy se snažíme si vzájemně vyříkat svoje důvody. Myslím si, že se ještě nestalo, že bychom nedošly k nějakému konsenzu, a vždycky určitým způsobem jsou jednotliví členové ochotni se přizpůsobit tomu názoru který většina má“* (rozhovor č. 2, 2016).

Zastupitelstvo obce se v roce 2016 sešlo šestkrát, a poprvé to bylo 24. února. Na schůzi zastupitelstva se projednávalo provedení inventury obecního majetku a inventarizační zpráva za rok 2015. Dále schválilo smlouvu o poskytnutí neinvestičních finančních prostředků z rozpočtu obce TJ Sokol Moravičany ve výši 100 tisíc Kč, TJ Tatra Moravičany, z.s. ve výši 50 tisíc Kč, Sboru dobrovolných hasičů Moravičany ve výši 40 tisíc Kč, spolku Crazy Jump ve výši 7 tisíc Kč. Zastupitelstvo dále schválilo smlouvu na odběr a zpracování bioodpadu obce s firmou Martin Zbořil, Veleboř 26. Dále bylo schváleno stanovení odměn neuvolněným zastupitelům za výkon funkce dle nařízení vlády č.37/2003 v platném znění s platností od 1.3.2016 takto: neuvolněná místostarostka ve výši 8005,- Kč, zastupitel a předseda výboru či komise ve výši 1386,- Kč a zastupitel a člen výboru a komise ve výši 1130,- Kč. Dále zaslání nabídky vlastníkům pozemků a staveb na p.82 a 83 v k.ú. Moravičany na odkoupení pro obec, ve výše kupní ceny 700 tisíc Kč. Tato nabídka byla nakonec změněna a skončila dohodou na částce, ve výši 1 mil. Kč, a následně schválena zastupitelstvem na 15. veřejném zasedání v únoru 2017.

Na posledním zasedání roku 2016 zastupitelstvo mimo jiné schválilo přednesený návrh rozpočtu na rok 2017. Dále podání žádosti o dotaci na pořízení a obnovu vybavení

jednotky SDH z programu Olomouckého kraje v roce 2017. Dále sazbu stočného na rok 2017 v částce 46,- Kč/1 m³ včetně DPH. Dále schválilo obecně závaznou vyhlášku o nočním klidu a ceník obce Moravičany za poskytování služeb a zapůjčení movitého a nemovitého majetku s platností od 1. 1. 2017.

Zastupitelstvo obce vzalo na vědomí mimo jiné – rozpočtový výhled obce na období let 2018-2020, dále seznam akcí investičního a neinvestičního charakteru na rok 2017 a to rekonstrukce komunikace Školní ulice, rekonstrukce lávky u kostela výměna zdroje vytápění a ohřevu vody v MŠ Moravičany, výstavbu chodníku u Logaritmy.

Jak je vidět na příkladech, je obec velmi štedrá k dobrovolným zájmovým spolkům a slova starosty o tom, že vztahy a spolupráce je na hodně vysoké úrovni jsou pravdivá. Dále můžeme pozorovat, jak zastupitelstvo se stále snaží ve svém plánování o rozvoj obce.

V obci Moravičany jsou celkem čtyři výbory – výbor finanční, ve kterém je předsedkyně Olga Sultusová, výbor kontrolní, ve kterém je předsedou Jaroslav Králíček, výbor sociální, ve kterém je předsedkyně Vladimíra Labudová a výbor kulturní, ve kterém je předsedkyně Mgr. Radka Adamcová.

Na doplňující otázku o fungování některých výborů, odpověděla místostarostka obce: *„Moje parketa je sociální oblast, a tady určitě dobře pracuje sociální komise, která dělá pro občany setkání s důchodci ve spolupráci s Mateřskou a Základní školou, kde vystupují děti. Stejně tak vítání občánků je pravidelnou takovou to pěknou tradicí v obci. Myslím si, že je málo, která obec takto přispívá takovým dárkem narozeným dětem jako jsou Moravičany, protože dáváme narozeným občánkům 5000,- Kč, což si myslím, že je pro mladé rodiny slušným přínosem.*

Máme také v opatrovnictví jednoho občana, za kterým se jezdíme podívat do sociálního zařízení, kde je umístěn. Hospodaříme s jeho prostředky a musíme vykazovat pravidelně na okresní soud to jak co nakoupíme co se vyčerpalo z jeho peněz. To jsou další takové věci, o nichž ani tak moc lidí třeba neví. Dělá to sociální komise, která tradičně dlouhodobě dobře pracuje“ (rozhovor č. 2, 2016).

Další tradiční aktivitou sociální komise v obci Moravičany je gratulace spoluobčanům k životnímu jubileu starším 70 let. Členky sociální komise v průběhu celého navštěvují oslavence, kde jim předávají drobné dárky od obce.

Kulturní komise připravuje pro občany řadu zajímavých kulturních akcí. Některé byly popsány v rozhovorech představitelů obce a některé bych ještě rád zmínil. Několikrát do

roka je vypraven autobus na divadelní představení, dále pořádá oslavu svátku matek s vystoupením místních dětí, další novou tradicí v obci je Moravičanské vinobraní které provází vystoupení místní kapely A.M. ÚLET. To, že je většina akcí pořádána jako venkovní posezení a účast je závislá na rozmaru počasí, jsou všechny akce hojně navštěvovány a každý si může vybrat podle svého gusta.

4.4 Příklady realizovaných projektů

4.4.1 Rozpočet a rozpočtový výhled obce Moravičany

Rozpočet obce Moravičany za roky 2012, 2013, 2014, 2015 byl vždy přebytkový nebo vyrovnaný. Podle slov starosty obce Moravičany se zastupitelstvo obce v zásadě staví proti schvalování ztrátového rozpočtu a přiklání se k tvorbě rozpočtu přebytkového, kde tento přebytek využije raději na tvorbu rezerv pro nenadálé události. Obec Moravičany sestavuje rozpočet podle střednědobých výhledů, možností příjmů obce, plánovaných akcí, počítá s možností čerpání dotací a případné reakce na to zda bude mít více či méně zaměstnanců. Tyto všechny úvahy se konzultují v rámci pracovního jednání zastupitelstva.

Sestavování rozpočtu probíhá v Moravičanech takto: *„Obec má povinnost sestavovat střednědobé finanční výhledy, minimálně vždy na tři roky dopředu. Kterým se stanoví základní věci financování obce jako jejich příjmy, vydání, popřípadě financování kapitálových výdajů. Z těch střednědobých výhledů se sestavuje pak konkrétní rozpočet na konkrétní rok. Na pracovním jednání zastupitelstva se vše probere a pak to jde do návrhu rozpočtu, které schvaluje zastupitelstvo na veřejném jednání. Sejdeme se stanovíme si priority na příští rok co by jsme chtěli financovat, co musíme financovat. Výdaje jsou pravidelné jako je osvětlení, školství, odpadové hospodářství, mzdy zaměstnanců a pak následují jednotlivé akce buď investiční, stavby, opravy a další věci spojené s rozvojem bytového fondu. Snažíme se schvalovat rozpočet přebytkový, nebo vyrovnaný. Rozpočet se schvaluje v kapitolách, kde se ještě jednotlivé kapitoly rozepisují, ale to už je v rámci, toho stanoveného rámce. Každá kapitola se ještě rozšíří do podkapitol, to je takové úplně podrobné členění rozpočtu, to je povinná věc a je předmětem i kontroly auditu. Během roku dochází k přesunu, srovnávají se jednotlivé kapitoly formou rozpočtového opatření, že se nám něco nepodaří udělat tak ty peníze vezmeme a dáme je někde, kde se nám více daří.*

Před koncem roku se sejde starosta s ekonomem obce, projdeme si tzv. finanční výkaz, kde už máme v listopadu přehled o čerpání rozpočtu za zhruba jedenáct měsíců a podle toho se sestaví návrh rozpočtu, který se konzultuje na pracovních jednáních zastupitelstva, zda to obsahuje, co jsme si řekli, že chceme financovat příští rok, kde ty priority vidíme, zda finanční prostředka v těch kapitolách jsou. Když si to takto odsouhlasíme, tak se to zveřejní pro všechny občany ve veřejné vyhlášce a následně může teprve schválit zastupitelstvo obce. Snažíme se schvalovat rozpočet ještě před koncem roku, abychom se vyhnuli rozpočtovému provizoriu a schvalování rozpočtu až někdy v únoru, nebo v březnu“ (rozhovor č. 1, 2016).

Proběhla v zastupitelstvu nějaká neshoda ohledně investic, dotací odpověděl starosta obce Moravičan: *„Můžu popravdě říct, že největší neshody nebo rozepře proběhly, když se chystal projekt kanalizace obce. Začalo to už v roce 2008 projektem na územní řízení, potom 2010 – 2011 jsme realizovaly největší investiční akci v dějinách obce, kanalizaci za 94 mil. Ale je pochopitelné, že taková velká investice, která měla dopad i na zvýšení nákladů občanů na život v obci v podobě stočného, bylo největším kamenem úrazu v zastupitelstvu. Vedli jsme o tom rozsáhlé diskuze. Existovaly dvě základní věci. Obec se zavázala, že nějakým způsobem odkanalizuje obec do určitého termínu, který se začal blížit. Jeho nesplnění by mohlo mít za následek, že by obec ztratila povolení k vypouštění odpadních vod, podle kterého fungovala. Museli by mít všichni v Moravičanech žumpy, které by musely vyvážet na čističku. Byl to závazek obce, který byl dlouhodobý. Za další, na ukončení kanalizace navazovaly akce, jako jsou opravy komunikací apod., kdy bez ukončení kanalizace v určených termínech by tím další rekonstrukce byly blokovány. Jinak si myslím, až tak těch neshod moc nebylo.“ (rozhovor č. 1, 2016).*

Podobná otázka byla položena místostarostce: *„Já se domnívám, že je určitě správný protože jsme si ho tak odhlasovali, všichni jsme s tím souhlasili. Můžu říct, že v posledních letech obec hospodářší velmi dobře. Snaží získávat i jiné možnosti, příspěvků do rozpočtu, různými projekty a dotacemi. Také to utrácení opravdu je takové, aby se obec zbytečně nezadlužovala a aby se dařilo splácet některé úvěry. Teď jsme využili např. možnosti překlenovacího úvěru. Nejsem ekonom, takže v tomto nechávám hlavní slovo naší ekonomické pracovníci, ale vždycky se vše projednává v zastupitelstvu a musíme s tím všichni souhlasit, aby to bylo tak jak navrhuje starosta, nebo ekonomka “ (rozhovor č. 2, 2016).*

Tabulka 5: Ukázka příjmových a výdajových položek obce Moravičany

	2012	2013	2014	2015
PŘÍJMY v Kč				
Daňové příjmy	10 098 596,00	12 530 261,00	13 602 588,00	14 096 561,00
Daň z příjmů FO ze závislé čin.	1 965 020,00	2 438 092,00	2 480 472,00	2 555 537,00
Daň z příjmů PO	2 049 962,00	2 470 405,00	2 837 330,00	2 966 888,00
Daň z přidané hodnoty	3 954 104,00	5 366 531,00	5 768 953,00	5 864 106,00
Poplatek ze psů	26 500,00	26 400,00	25 100,00	26 200,00
Daň z nemovitých věcí	1 419 427,00	1 378 041,00	1 420 237,00	1 527 359,00
Přijaté transfery	6 022 077,00	7 351 252,00	1 427 795,00	3 239 833,00
Nedaňové příjmy	1 701 046,00	2 439 014,00	2 490 059,00	2 508 576,00
Odvádění a čištění odpadních vod	962 374,00	1 472 361,00	1 640 958,00	1 767 106,00
a jiné
Příjmy celkem v Kč	18 847 387,00	23 091 276,00	17 522 242,00	19 852 021,00
VÝDAJE v Kč				
Neinvestiční transfery spolkům	211 802,00	274 781,00	249 257,00	304 890,00
Péče o vzhled obce a veř. zeleň	425 024,00	854 267,00	836 202,00	1 067 382,00
Mateřské školy	898 702,00	3 620 507,00	600 000,00	711 100,00
Základní školy	975 644,00	1 316 206,00	1 202 969,00	1 794 679,00
Činnosti knihovnické	73 164,00	82 121,00	81 120,00	90 983,00
Veřejné osvětlení	241 937,00	396 381,00	368 180,00	232 996,00
Sběr a svoz komunálních odpadů	760 333,00	815 655,00	754 889,00	868 751,00
Odvádění a čištění odpadních vod	1 378 226,00	1 164 082,00	1 022 082,00	820 331,00
Činnost místní správy	2 283 072,00	2 754 975,00	2 501 008,00	3 053 435,00
Kapitálové výdaje	12 592 978,00	5 831 512,00	3 661 775,00	4 012 028,00
a jiné
Výdaje celkem	22 157 286,00	18 656 367,00	14 344 164,00	17 190 985,00
Stav dlouhodobých úvěrů				
Úvěr kanalizace	7 270 000,00	6 578 000,00	5 886 000,00	5 194 000,00
Úvěr smíšená stezka	4 506 299,00	1 757 499,00	444 995,00	xx
Splátkový kalendář rekons. ZŠ	3 699 797,00	3 056 354,00	2 412 911,00	1 769 468,00

Zdroj: Vlastní zpracování, www.obec-moravicany.cz

Má obec nějaké vyšší zadlužení, které by mohlo ohrozit rozpočet: „Největší zadlužení bylo v roce realizace kanalizace, kdy jsme čerpali půjčky od spořitelny kolem 18,5 mil. korun, nicméně od té doby se nám všechno podařilo dostat na polovic, takže každý rok skutečně s té splatnosti ukrajujeme patřičný počet a od té doby se obec postupně oddlužuje. Nejlépe kdyby nebyl dluh žádný. Nicméně zastupitelstvo rozhodlo o refinancování stávajících závazků obce, formou nového úvěru 10 mil na 15 let splatnosti za úrok 0,8 %, v podstatě peníze zadarmo. Tímto úvěrem vlastně refinancujeme předcházející úvěry, které máme ještě splácet. Ušetříme obci finanční prostředky z úroků. A vytvoříme si předpoklad, aby nám každý rok zůstávalo v rozpočtu skoro 1,5 mil. korun na jiné akce, nebo na tvorbu rezervy obce. Nepovedeme několik závazků, ale všechny překlenuje jedna půjčka. Sice s delší dobou splatnosti, ale za tak minimální úrok. Myslím si, že jsme udělali dobře. Jednak půjčka od státního fondu měla za následek zastavení majetku obce (obecní les, dvě budovy obce), takže zástava se ruší, bude jeden úvěrový účet a každý rok uvolnění 1,5 mil. korun do rozpočtu. Zadlužení obce je ani ne 50 % ročního rozpočtu obce“ (rozhovor č. 1, 2016).

Obec Moravičany povinně sestavuje rozpočtový výhled, který slouží pro střednědobé finanční plánování. Pomocí rozpočtového výhledu zvažuje své možnosti a finanční potřeby. Můžeme hovořit o zvážení výdajů a pro ně použitelné příjmy pro časové období delší než daný rozpočtový – kalendářní rok. Rozpočtový výhled je nástrojem, který slouží k plánování, je nutné počítat, že bude docházet ke změnám a k upřesňování výdajů. K vyhodnocování Plnění rozpočtového výhledu je vyhodnocováno, alespoň jednou za jeden rok a podle zjištěných výsledků by měl být aktualizován.

Podle jakých kritérií se posuzuje, co bude opraveno či zrekonstruovaného nebo nového, a na jak dlouho dopředu: „Strategický materiál na dobu pěti, šesti či sedmi let, jak, kam se má obec rozvíjet a co se bude příští rok dělat, vyplívají z toho, co už se nám podařilo udělat, a co jsme si naplánovali, že uděláme a co chceme udělat. Do toho se dostávají záležitosti, jako jsou nenadálé opravy, které vzniknou při běžném životě, nebo předpoklad kde se dají sehnat dotace na pokrytí velkých nákladů konkrétních projektů. To znamená sledovat výzvy u jednotlivých dotací a snažit se na ně reagovat. I když není jasné, zda tu dotaci dostaneme, tak ji musíme zaplánovat. Je to i jeden z dotazů při podávání žádosti – máte někde v rozpočtu tu spoluúcast už zadanou“ (rozhovor č. 1, 2016).

Tabulka 6: Rozpočtový výhled obce Moravičany

Rozpočtový výhled obce Moravičany na roky 2017 - 2019				
Příjmy				
Třída	Název	2017	2018	2019
1	Daňové příjmy	12 000,00	12 500,00	13 000,00
2	Nedaňové příjmy	3 000,00	3 200,00	3 500,00
3	Kapitálové příjmy	0,00	0,00	0,00
4	Přijaté transféry	0,00	0,00	0,00
	Příjmy	15 000,00	15 700,00	16 500,00
Financování				
Třída	Název	2017	2018	2019
8	Splátky půjček a úvěrů	-1 500,00	-1 500,00	-1 500,00
	Financování celkem	-1 500,00	-1 500,00	-1 500,00
	Příjmy	13 500,00	14 200,00	15 000,00
Výdaje				
Třída	Název	2017	2018	2019
5	Běžné výdaje	8 000,00	8 200,00	8 500,00
6	Kapitálové výdaje	4 000,00	4 200,00	4 500,00
	Výdaje celkem	12 000,00	12 400,00	13 000,00
		2017	2018	2019
	Výsledek hospodaření	1 500,00	1 800,00	2 000,00

Zdroj: Vlastní zpracování, www.obec-moravicany.cz

V minulosti byla v obci Moravičany uskutečněna celá řada velkých i drobných projektů. Mezi ty nejvýznamnější lze zařadit splaškovou kanalizaci, smíšenou stezku do Mohelnice a protipovodňové hrázování.

Má obec Moravičany nějaké klíčové projekty: „*Určitě má, věc, která je málo viditelná pozemkové úpravy. V roce 2003 schválení územního plánu, 2010 jeho změna a v roce 2016 nový územní plán. Výrazná akce byla rekonstrukce železničního koridoru v roce 2006 – 2009 se rekonstruovala kompleť trať, most přes řeku Moravu, nádraží od Červenky až po Zábřeh. Byla to obrovská akce státu a Evropské unie. Následovala rekonstrukce mostu přes řeku Třebůvku (Olomoucký kraj), následovala splašková kanalizace, následovalo hrázování za 140 mil. korun a velice žádaný projekt cyklostezka do Mohelnice, a pak už to jsou projekty jako rekonstrukce komunikací a zateplení školy, školky, fasády a střechy na*

těchto budovách a velké energetické úspory. Tomu předcházela plynofikace obce a elektrifikace. Máme jako jedna z mála obcí kompletní síť položené v zemi. V Moravičanech se budovalo poměrně hodně. Některé projekty jsou viditelné hodně a z dálky a některé jsou neviditelné, ale jsou nesmírně důležité, jako jsou pozemkové úpravy a plány“ (rozhovor č. 1, 2016).

Obrázek 3: Snímek obce Moravičany

Zdroj: www.obec-moravicany.cz

Na doplňující otázku kdo a jak se podílel na financování hrázování: *„Byla to akce státu v reakci na povodně v roce 1997. Vznikly postupně plány pro ochranu sídel před povodněmi. Moravičany se toho dočkaly až v roce 2012, kdy mezi tím proběhly další dvě velké vody na Moravě v roce 2006 a v roce 2010. Byly historicky druhé dva nejvyšší stavy vody na řece Moravě. Podařilo se dosáhnout, že povodí Moravy a stát ČR vypracoval projekt na ohrázování obce Moravičany. Dokázaly jsme tam i přes prvotní odpor povodí Moravy dostat i obec Mitrovice kdy prvotní plán byl udělat Moravičany a Mitrovice až někdy. To jsme jednoznačně odmítly, s tím že Mitrovice jsou naší obcí a nemůžeme si tady ochránit hlavní sídlo a je nechat napospas, protože byly nejvíce postiženy záplavou v roce*

1997. To se podařilo. Důležitá věc, že obec obešla vlastníky pozemku a nenechaly jsme to na státním podniku, aby se nevymlouvaly, že nemají souhlasy vlastníků. Samotná realizace té stavby nepřinesla náklady obci v podstatě žádné, protože to bylo plně financováno z prostředků Evropské unie a státu. Nicméně potom vznikla potřeba nějak deklarovat, že obec se nějakým způsobem finančně podílela, to bylo vyřešeno schválením zastupitelstva, a to darováním pozemků povodí Moravy ve výši 700 000,00 Kč“ (rozhovor č. 1, 2016).

Obrázek 4: Snímek obce Moravičany - hrázování

Zdroj: www.obec-moravicany.cz

4.4.2 Čistička odpadních vod

Největším projektem obce Moravičany bylo vybudování splaškové kanalizace a čističky odpadních vod. Byl to projekt, který se dotkl prakticky každého obyvatele, každé domácnosti. Celá stavba zahrnovala nespočet stavebních výkopů u každého rodinného domku či provozovny, za aktivní účasti místních občanů. Obec sice provedla všechny výkopové práce na vlastní náklady včetně hrubých úprav, zapojení čerpadel a uvedení do provozu. Ale každý majitel nemovitosti se musel poprat s finálními terénními úpravami na vlastním pozemku.

Řídící výbor Státního fondu ŽP doporučil ministrovi životního prostředí schválit poskytnutí dotace Obci Moravičany na výstavbu splaškové kanalizace a čističky odpadních vod ke dni 13. 11. 2008. Tím se otevřela cesta k získání finančních prostředků Evropské unie a státu, doplněná o dotaci Olomouckého kraje ve výši 91 mil. Kč. Celkové náklady byly vyčísleny na 111 mil. Kč.

Dotace z fondu soudržnosti EU	81,2 mil. Kč
Dotace od státu	4,7 mil. Kč
Dotace Olomouckého kraje	5,0 mil. Kč
Vlastní náklady obce	20,0 mil. Kč

Ještě stojí za zmínku, že původně výše financí z vlastních zdrojů měl činit 8 mil. Kč, ale v průběhu hodnocení se změnila pravidla pro tento druh podpory, což mělo za následek zvýšení podílu obce Moravičany na již zmíněných 20 mil. Kč. Částku ve výši 10 mil. Kč si obec půjčila od banky a částku ve výši 9,5 mil. Kč si obec půjčila s výhodným úrokem přímo od státního fondu. Za tuto půjčku fond požaduje ručení obecním majetkem. Začátkem května 2010 byly zahájeny výkopové práce společností TENZA, a.s. Brno, která byla vybrána na základě otevřeného výběrového řízení.

Projektem byla řešena výstavba tlakové splaškové kanalizace ve všech částech obce a vybudování nové čističky odpadních vod. Kanalizace byla v celkové délce 18 838,5 m a vybudováno bylo 448 čerpacích stanic. Čistička odpadních vod bude pracovat na principu mechanicko-biologického čištění odpadních vod a jemnobublinným provzdušňováním aktivace. Výstavba začala s dvouměsíčním skluzem, z důvodu nebyvalého množství sněhu a při následném tání zvýšenou hladinou spodních vod. V prvních měsících výkopových prací bylo počasí opravdu nepříznivé, když už konečně roztál sníh tak začalo období dešťů. I přes tuto nepřízeň se podařilo skluz dohnat a stavba dospěla k očekávanému konci. V polovině ledna 2011 byly provedeny první funkční zkoušky a vše probíhalo podle stanovených norem. Pokud při stavbě někomu vznikla škoda způsobená prováděcí firmou, byla po dohodě s obcí sjednána náprava, většinu závad firma operativně odstraňovala. Některých občanů se výstavba dotkla jen okrajově, jiní „trpěli“ i několik měsíců prach, hluk bláto. Stavba byla zkolaudována v únoru 2012 a byl spuštěn provoz. Obsluhou čistírny byl vedením obce určen pan Jaroslav Štábl, který se účastnil výstavby od prvního kopnutí do země až do předání obci.

Celý projekt kanalizace byl podroben koncem roku 2012 a začátkem roku 2013 velmi důkladné kontrole ze strany finančního úřadu a výsledkem po více jak měsíční kontrole bylo sdělení, že obec provedla dílo bez nedostatků a pochybení. Na základě čerpání mnoha milionů z dotací, by větší pochybení mělo za následek možné sankce, které by určitě měly vliv na hospodaření obce.

To, že obec obdržela finanční dotaci, se musela přizpůsobit podmínkám, a to především v ceně za stočné, kdy výnosy ze stočného měly pokrýt provoz a tvorbu fondu oprav. Výše stočného byla stanovena na 43 Kč za 1 m³ vyčištěné vody. Částka byla poměrně vysoká, a proto rozhodnutím obce došlo ke kompenzaci snížením poplatku za komunální odpad pro každého občana. Udržitelnost projektu resp. doba, po kterou je nutné dodržovat podmínky dotace je 10 let. Po tuto dobu můžeme očekávat kontrolu ze strany poskytovatele dotace na dodržování podmínek. Vzhledem k tomu, že vyřešení kanalizace byla poslední stavbou, která se ukládala do země, bylo možné v obci započítat rekonstrukce veřejných ploch a komunikací.

I této velké akce dokázal starosta Antonín Pospíšil využít k zaměstnání pěti pracovníků na dobu 8 měsíců z obce Moravičan na pomoc při údržbě v souvislosti s výstavbou kanalizace a ČOV s finanční podporou úřadu práce.

Obrázek 5: Snímek obce Moravičany - kanalizace

Zdroj: www.obec-moravicany.cz

4.4.3 Smíšená stezka (Moravičany-Mohelnice)

Záměr na vybudování cyklostezky z Moravičan do Mohelnice se setkal s pozitivním ohlasem nejen občanů Moravičan, ale i širokého okolí. Stav vozovky do Mohelnice je rok od roku horší a naděje na rekonstrukci je prozatím v nedohlednu. Tato stavba byla jednou z největších priorit obce Moravičany, kterou měla ve svých rozvojových plánech. Důvodem nebyl jen hodně zoufalý stav komunikace do Mohelnice, ale také stále se zvyšující provoz této komunikace. Do Mohelnice se jezdí především za prací, škol, k lékařům za nákupy a k turistickým výletům. Nejprve bylo nutné vykoupit pozemky, které byly pro výstavbu potřeba, tento výkup začal už v roce 2008. Smíšená stezka se budovala pro všechny skupiny uživatelů, jako jsou cyklisté, bruslaři či pěší. Následoval příslib finanční dotace z rozpočtu Olomouckého kraje ve výši 1 mil Kč, ale neobdržela příslib z Regionálního operačního programu Střední Moravy, toto měl být hlavní finanční zdroj na stavbu. Získat prostředky se podařilo až v roce 2011 a současně byla podepsána smlouva s městem Mohelnice na spolufinancování smíšené stezky. Celou stavbu realizovala a zdárně v létě 2012 dokončila firma Modos a. s. Olomouc. Stezka je dlouhá 1900 m, široká 3 m, z toho 2/3 na území Moravičan a 1/3 na území Mohelnice. Jednalo se o stavbu kdy už její příprava byla dlouhá a samotná realizace se neobešla bez problémů a to z hlediska finančních toků, bylo vybudováno dílo, které je oceňováno všemi, kteří tuto trasu využívají. Při realizaci a financování obci velice pomohl fakt, že trasa koncepčně zapadala do krajských priorit rozvoje cyklodopravy, protože leží na trase Moravské stezky, která směřuje z jihu Moravy na sever k Jeseníkům a Polsku. Co je, ale nutné zdůraznit je příspěvek k bezpečí cyklistů a chodců na cestě z a do Mohelnice.

Ekonomické aspekty projektu:

Oficiální název projektu:	Smíšená stezka Moravičany - Mohelnice
Výdaje projektu celkem:	8 888 315 Kč
Dotace ROP Střední Morava:	5 332 989 Kč
Doba realizace:	14.5.2012 – 31.08.2012

Obrázek 6: Snímek smíšená stezka, (Moravičany – Mohelnice)

Zdroj: Vlastní foto

4.4.4 Plánované projekty a investice

Obec Moravičany patří mezi relativně úspěšné obce z hlediska municipálních investic a dokonce můžeme hovořit, že obec investicemi a rozvojem přímo žije. Představitelům obce se daří neustále získávat zdroje na investiční programy. V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie v roce 2004 se výrazně rozšířily možnosti získávání zdrojů na municipální investice.

Z rozhovoru jednak se starostou obce Moravičan tak i ostatními obyvateli je „cítit“, že starosta je silnou a váženou osobností a má představu jakým směrem se rozvoj obce má ubírat.

Je obec Moravičany v něčem jiná než ostatní obce: „*Oproti jiným obcím se nám daří zvyšování takového to technické zázemí, jako je zakoupení nových strojů na úklid obce, sněhu apod. Náš starosta je uznávaným mezi ostatními starosty, to vnímám při těch setkáních, třeba uspořádal pro ostatní obce u nás předvádění technického zařízení, a teď se jedná o zakoupení pro celý Mikroregion Mohelnicko. Je to taková jakoby drobnost, ale snažíme se to pořád posouvat dál, abychom šli s technickým pokrokem*“ (rozhovor č. 2, 2016).

Na otázku, zdali jsou obyvatelé spokojeni se starostou a samosprávou, byla odpověď následující: „*Myslím si, že současný starosta Moravičan je člověk na správném místě, nemá to určitě jednoduché, ale pro obec toho dělá moc*“ (rozhovor č. 6, 2016).

Má obec nějaké projekty, které by jsi chtěl ještě jako starosta realizovat: „*Má a není jich málo. Pro fungování školství jeden z nejkritičtějších věcí je rozšíření kapacity základní školy v Moravičanech. Z důvodu zvýšení počtu obyvatel a tedy i mladých lidí tomu odpovídá i počet narozených dětí v Moravičanech, tak se nám škola naplňuje do takového stádia, kdy přestává stačit kapacita, která se má rozšířit na 65 dětí. Druhá věc je rekonstrukce řekněme Návsí, průtahu směrem na Mohelnici a směrem na Loštice, což je velká věc, která by mohla spolu s Olomouckým krajem dosáhnout až k investici ke 30 mil. korun, ale většinu z toho by měl platit Olomoucký kraj v rámci komunikací. Pak je to cyklostezka do Doubravice, nové stavební místa pro zhruba 14 rodinných domků podle nového územního plánu, pak bychom rádi vybudovali víceúčelové sportoviště, chystáme energetické úspory na objektech obce a každoročně chceme opravit minimálně jednu komunikaci v obci*“ (rozhovor č. 1, 2016).

Na podobnou otázku, zdali může zmínit plánované projekty, místostarostka odpověděla takto: „*Myslím, že toto je oblast, která se nám daří, pod vedením současného starosty, který je starostou třetí volební období. Vše jde opravdu plánovitě, vždy se snažíme mít připravené projekty dopředu, aby bylo co dělat když by přišla doba, že např. budou dotační tituly na tu oblast, která je naším záměrem*“ (rozhovor č. 2, 2016).

Obec Moravičany je možné za poslední desetiletí označit za vcelku úspěšnou. Představitelům obce, se vždy poměrně dobře dařilo získávat vnější zdroje na převážnou část investičních projektů. Sice se obec musela i zadlužit, ale se splátkami nemá žádný větší problém. V současné době se obec dohodla na konsolidaci svých úvěrů s velice výhodným úrokem. Podle starosty je rozpočet vždy vyrovnaný.

Obrázek 7: Snímek základní školy před rekonstrukcí

Zdroj: www.obec-moravicany.cz

Obrázek 8: Snímek základní školy po rekonstrukci

Zdroj: www.obec-moravicany.cz

4.4.5 Vesnice roku

Důkazem, že jde obec správným směrem při rozvoji je sebevědomí při rozhodnutí zastupitelstva v roce 2011 se přihlásit do soutěže Vesnice roku v rámci programu obnovy venkova. Vždyť účelem soutěže je vyzdvihnout aktivity obcí, jejich představitelů a občanů, kteří se snaží nejen zvelebovat svůj domov, ale rozvíjejí i místní tradice a zapojují se do společenského života. Rozvoj venkovského prostředí je pro život venkova důležitý nejen pro svou podstatu materiální, ale přispívá i k rozvoji lidských hodnot člověka, a právě takový je hlavní cíl soutěže Vesnice roku. I když obec nakonec v hodnocení nezískala žádnou „barevnou stuhu“, přece jen jedno ocenění po vyhlášení obec získala a to „Ocenění za akční řešení protipovodňové ochrany obce a místních částí“.

Obrázek 9: Letecký snímek obce Moravičany

Zdroj: www.obec-moravicany.cz

4.4.6 Shrnutí a závěry rozvoje obce

V rámci této práce byly popsány některé investiční projekty. Obec Moravičany můžeme zařadit mezi obce, které jsou úspěšné z hlediska rozvojových investic. Jako jeden z největších investičních projektů obce Moravičany bylo vybudování splaškové kanalizace a čističky odpadních vod. Byl to projekt, který se dotkl prakticky každého obyvatele, a proto se není čemu divit, že při rozhodování v zastupitelstvu o tom, jak tento projekt bude realizován, docházelo k opakovaným diskuzím a připomínkám než došlo ke konečnému rozhodnutí.

Je pozitivní, že obec Moravičany na tyto finančně náročné projekty dokázala získat peněžní prostředky nejen z fondů Evropské unie. Je vidět, že obec Moravičany se chová jako řádný hospodář, kde jednou ze základních podmínek je sestavování vyrovnaného či přebytkového rozpočtu. Při sestavování rozpočtu a vyjednávání o případných investicích je starosta tím hlavním návrhatelem a motivátorem.

4.5 Spolky a zájmové skupiny v obci Moravičany

V obci Moravičany funguje řada zájmových skupin. Pro spokojený život obyvatel je důležité zapojit je do společenského a kulturního života v místě bydliště. Vytvářet podmínky pro venkovskou pospolitost občanů a vzbuzovat v občanech hrdost a sounáležitost se svým bydlištěm. Podporovat spolupráci s ostatními obcemi.

Jaký je vztah obce k dobrovolným spolkům: *„Vztah obce k dobrovolným spolkům je hodně pozitivní. Nejsou jen např. Hasiči, máme i kynology, včelaře, Crazy Jump si říká jedno společenství mladých lidí, kteří dělají sportovní činnost, je tu i činnost svazu žen, která není tak úplně oficiální záležitostí, všechny spolky se zpátky odvděčují obci, že svoji činnost vykonávají a přinášejí obci to pozitivní, že zajišťují sportování dětí, zajišťují akce obce, akce pro občany, skoro nemohu říci, že by některý spolek neudělal jednu, dvě, některý i více akcí pro občany. Kynologická soutěž, soutěž Crazy Jump, hasičské soutěže, fotbalové utkání, sokolské slety a pochody, myslivecké posezení, Český svaz žen pomáhá obci na Mikroregionech. V roce 2010 den Mikroregionu Mohelnicko se zapojily v podstatě všechny spolky, sdružení do přípravy a do realizace. Mělo to velký ohlas, na dny Mikroregionu v Moravičanech se vzpomíná jako na jeden z nejlepších to, že se na tom podílely bezzbytku všechny spolky, i svým rozsahem sportovišť. Ano spolky je třeba podporovat,*

nečekají jen s nataženou rukou, ale odvádí patřičnou práci. Myslím, že bychom mohly být klidně i vzorem všem v okolí, a jsme určité v čele ve spolupráci obce a spolky. Nejsou to činnosti jen tradiční, ale i netradiční, a to má určité pozitivní vliv, že se v obci něco děje, že lidi mají kam jít“ (rozhovor č. 1, 2016).

Na podobnou otázku o vztahu obce k dobrovolným spolkům odpověděla místostarostka takto: *„Myslím si, že velmi pozitivní. Každoročně přispíváme na činnost veškerých spolků, které v obci máme. Jsme velmi rádi, že s obcí spolupracují, jak hasiči, sportovní oddíly, svaz žen. Jsou to prostě spolky, které reprezentují naši obec a dělají dobré jméno obci. Právě s těchto řad většinou jsou ti aktivisté, kteří se podílejí na činnosti obce. Obec dělá co může proto, aby činnost těchto spolků dobře fungovala, a každoročně přispívá nemalými částkami na jejich činnost“ (rozhovor č. 2, 2016).*

Na opačnou otázku jak spolky pomáhají obcím: *„Pravidelně svaz žen napeče koláčky na dny mikroregionu, nebo Sokol dělá řadu akcí stejně jako Tatraň, jsou tu různá taková sousedská posezení, Moravičanské hody to už je dnes známí termín“ (rozhovor č. 2, 2016).*

Stávající stav spolků v obci Moravičany – Sbor dobrovolných hasičů Moravičany, TJ Tatraň Moravičany oddíl kopané, Sokol Moravičany, Myslivecké sdružení, Sdružení včelařů, Český svaz žen, Kynologický klub, Crazy Jump. V obci jsou určité tradice v pořádání plesů např. TJ Tatraň Moravičany, Sokol Moravičany a ZŠ s MŠ Moravičany. ZŠ a MŠ Moravičany tradičně vítají jaro pouštěním Morany po vodě, koledují na konci roku, nově vítají příjezd sv. Martina na bílém koni s lampiónovým průvodem. Občané Moravičanů pořádají kácení máje a Sokol Moravičany znovu obnovil tradici pouti na sv. Jiří koncem dubna. Tradičně se také pořádá Mikulášská nadílka a tříkrálová sbírka. Tradicí je turistický dálkový pochod, nově i s cyklotrasami „Memoriál Ambrože a Kruše“, který pořádá Sokol Moravičany v překrásném prostředí lesního masívu Doubrava, hasičská soutěž „Memoriál Zdeňka Horáka“ s táborákem, hudbou a posezením a v neposlední řadě posezení u hudby s mysliveckým pohoštěním na Myslivecké chatě v Moravičanech.

Divadla a koncerty jsou pořádány příležitostně v sokolovně v Moravičanech, tradičně se vyjíždí do divadel v Olomouci, Šumperku a Prahy za přispění finanční podpory obce. V nově vznikajícím venkovním areálu restaurace bratří Pichlerů „U Bodláka“ se pořádají letní posezení při hudbě a diskotéky pro mládež.

V obci je snaha ze strany zastupitelstva o podporu spolků, společenských a kulturních činností, jak po finanční stránce, tak především po stránce zapůjčování obecních prostor a

zařízení, tak i propagace jednotlivých akcí prostřednictvím obecního rozhlasu, tiskovin a internetových stránek.

Jakým způsobem se rozdělují případné příspěvky spolků: „*V podstatě se rozdělují na základě jejich přání a žádostí. Obec v plánování rozpočtu navýšila finanční prostředky, které bude chtít poskytnout spolkům na jejich činnost, nebo na jejich konkrétní akce, už je to částka ve výši 300 tisíc korun. V podstatě co spolky do žádosti napsaly tak nebyl sebemenší odpor v zastupitelstvu, prostředky byly přiděleny, a to ještě na druhou stranu mají dveře otevřené k tomu, aby si přišly říci o něco nadstandard, navíc. Podle vývoje v tom roce, když se jim podaří něco zajistit na dofinancování, nebo když se jim něco pokazí a nemají tolik peněz, aby to mohly opravit, tak na to tady je obec připravená, svými zaměstnanci, nebo technikou pomoci. Zatím s tím nemá obec problém ty přání nějak pokrývat. Nakonec je to i součástí národního požadavku, aby obce věnovala určité částky v rozpočtech na rozvoj sportu, tělovýchovy a kultury. Dělá i statistické údaje, kde si stát sbírá jak obce podporují kulturu apod.*“ (rozhovor č. 1, 2016).

4.5.1 SDH Moravičany

Sbor dobrovolných hasičů Moravičany byl založen v r. 1885 a patří nejen mezi nejstarší spolky v obci, ale je i jeden z nejaktivnějších a nejstarších sborů v okrese Šumperk. Po celou dobu svého trvání, snad vyjma období dvou světových válek, patřil sbor mezi sbory s bohatou škálou činností. Dobrovolní hasiči zasahovali při požárech a povodních nejen ve své obci, ale také v jejich okolí.

Obrázek 10: Historický snímek SDH Moravičany

Zdroj: Kronika SDH Moravičany

Jak už bylo uvedeno, k založení sboru dobrovolných hasičů došlo v roce 1885 a to na podnět vedení obce, zejména starosty obce Josefa Homoláka po velkém požáru farní stodoly, 6. Října tohoto roku. Do čela sboru byl zvolen František Jílek. První velkou zkoušku ohněm prošel nově vzniklý hasičský sbor už v následujícím roce tj. 1886 a to v blízké obci Palonín a Mohelnice. V roce 1895 tedy deset let po založení sboru byla postavena první hasičská zbrojnice a to na pozemku Rudolfa Crhy. Zbrojnice byla vybudována za 475 zlatých. Omítky a vydláždění bylo provedeno až v roce 1897. V roce 1937 byly přibrány za členy i ženy a v Moravičanech proběhlo okrskové cvičení právě ženského odboru. Velkou událostí v období před 2. Světovou válkou bylo cvičení dobrovolných sborů v obci Palonín, když v rámci dnů Československého letectva byl proveden nácvik zásahu hasičů v plynových maskách po imitovaném náletu na obec. Rok 1938 nepřinesl českému národu ničeho dobrého, přestože obec Moravičany se vymanila z prvního odtržení od českého státu při záboru sudet, ale nakonec došlo k okupaci německou brannou mocí protektorátu Čechy a Morava. Změna státního zřízení se odrazila

i ve změně v hasičském životě, došlo ke změně stanov a nastaly změny ve vedení sboru. Z výročních zpráv válečného období vyplývá, že došlo k útlumu činnosti sboru, kde zejména kulturní činnost byla pod dohledem německé státní policie tzv. gestapa, která jen náznaky propagace vlastenectví velmi tvrdě postihovala. V poválečném období se sbor zúčastnil hlášení 6 požárů a to v roce 1947 a o rok později 4 požárů. V roce 1948 začal působit sbor pod novým názvem Protipožární ochrana a přinesl do života dobrovolného hasičského sboru změny, když výroční schůze tohoto roku zvolila výbor, jenž byl schválen akčním výborem Národní fronty, předsedou byl zvolen Ludvík Král. V roce 1953 došlo ke změně názvu a to na Český svaz požární ochrany. V tomto roce úspěšně reprezentovalo obec soutěžní družstvo mužů pod vedením Josefa Havlíčka zvítězilo ve vyřazovacích závodech v Rohli a v kole okresním se umístilo na nádherném 4. místě. V roce 1958 byl do čela sboru zvolen předseda Bedřich Henner, a v následujícím roce 1959 pak byl úspěšný pro bývalou členku sboru paní Ludmilu Applovou, které v soutěži požárních družstev postoupila až do celorepublikového kola, konané v tom roce v Bratislavě. V roce 1960 byla započata přestavba zbrojnice, která byla ukončena v roce 1963. V roce 1961 byl do čela zdejšího sboru zvolen Robert Vykydal, jenž vedl sbor až do konce svého života, teda do roku 1985. Pan Vykydal byl významnou vůdčí osobností našeho sboru, když bez něj se neobešla žádná z hasičských akcí. V průběhu dalších let se členové svazu požární ochrany podíleli na výstavbě obce, zejména svým dílem přispěli k vybudování dlážděných chodníků, výstavbě samoobsluhy a zejména na vodovodu, když zřízením hydrantů coby zdrojů požární vody došlo ke zvýšení akceschopnosti jednotky požární ochrany ve všech částech obce, když sbor nedisponoval a ani nedisponuje v současné době cisternovým vozidlem. Postupem času, jako výsledek pravidelných preventivních prohlídek obytných budov a provozoven, kde prevence se stávala hlavní činností tehdejšího sboru, docházelo ke snižování počtu požárů, pro případ nutnosti byl vždy sbor připraven účinně zasáhnout. Od roku 1989, jenž přinesl mnoho změn do života státu, došlo k mnoha změnám i v dobrovolné požární ochraně a tím i v životě sboru, zejména se vrátil původní název sboru, Sbor dobrovolných hasičů obcí, jejichž zřizovatelem jsou obce. Tímto krokem vlastně došlo k převedení úkolů represe z tehdejších základních organizací svazu požární ochrany na tyto nové jednotky. Také plošné pokrytí silami a prostředky požární Ochrany přineslo mnoho změn, když sbor dobrovolných Hasičů obce Moravičany byl zařazen do jednotek místního významu tj. určen k zásahům výhradně na katastrálním území svého zřizovatele.

V roce 1990 sbor za výrazné pomoci vedení obce zřídil na tehdejší skládce zeminy u fotbalového hřiště výcvikový prostor, jenž je využíván soutěžními družstvy, kolektivem mladých hasičů a slouží i k volnočasovým aktivitám nejen místním obyvatelům obce. Jako velmi významnou a potřebnou činnost je nutné zmínit aktivní zapojení do zásahů při dopravních nehodách v letech 1990 – 1998. Kde sbor byl jako jeden z prvních dobrovolných hasičských sborů v ČR. Za dobu působení absolvoval více jak 300 výjezdů. K útlumu této činnosti došlo vlivem zařazení jednotky SDH obce do kategorie jednotek místního významu. Jednou z nejtěžších prověrek připravenosti členů sboru pak byly povodně v roce 1997, když počátkem července po dlouhotrvajících deštích došlo k prudkému vzednutí hladin řeky Moravy a Třebůvky. V obci Moravičany došlo k zasažení povodní přibližně 1/3 území obce.

Z důvodu získání aktuálních informací o Sboru dobrovolných hasičů Moravičany a o jeho spolupráci s obcí byl veden rozhovor s nynějším starostou sboru Martinem Krňávkem, který je členem spolku už od svých sedmi let a to již 31 let. Starostou byl zvolen před třemi lety, kdy náhle po krátké nemoci zemřel dlouholetý starosta Jiří Kutal.

Do současné podoby byla hasičská zbrojnice několikrát přestavěna. K přestavbám a vylepšením docházelo pravidelně při obměně vybavení. Sbor je vybaven vozidlem Avia Furgon na kterém muselo dojít svépomocí k určitým úpravám pro všestranné využití, ve vybavení sboru je dále gumový nafukovací člun, elektrocentrála, plovoucí čerpadla, motorová pila, evakuační lanová souprava, mechanické vyprošťovací nástroje, norné stěny a mnoho dalšího potřebného vybavení. Vybavení jednotky lze považovat za nadstandartní u jednotek této kategorie a plně dostačující pro samostatný zásah před příjezdem profesionálních jednotek IZS. Zásahová jednotka čítá celkem 20 členů, kdy 15 členů je z SDH Moravičany a 5 členů z SDH Doubravice. Jednotka je zařazena do kategorie jednotek plošného pokrytí. Členové jednotky jsou připravováni pro činnost v jednotce celoroční odbornou přípravou.

Má sbor starší či mladší členy: „*Na tuto otázku bych řekl, že v současné době tak půl na půl, ale v poslední době to směřuje k převaze mladších členů. Nejstarším členem je Jaroslav Kunstfeld 88 let a nejmladším člen má 13 let*“ (rozhovor č. 4, 2016).

Jaký je vývoj členské základny v delší perspektivě: „*V dnešní době je to s dětmi podle mého názoru velký problém, je doba počítačů a zájem není příliš velký. Raději sedí doma u*

počítače než, aby jezdili po soutěžích. Řekl bych, že velký vývoj členské základny není“ (rozhovor č. 4, 2016).

Přibírá sbor nové členy: *„Ano nové členy samozřejmě přibíráme, ale děti to moc nebere. Maximálně jeden až dva členy za rok“ (rozhovor č. 4, 2016).*

Jsou ve spolku obyvatelé Moravičan, nebo i z okolních obcí: *„Máme i s okolních obcí i já sám jako starosta v současné době bydlím v obci Vyšehorky, nedaleko Moravičan. Dále např. máme jednu členku z Olomouce“ (rozhovor č. 4, 2016).*

V průběhu rozhovoru o členské základně a perspektivě sboru se starosta několikrát vyjádřil, že členská základna je v současné době dostačující, nicméně členská základna stárne a stále více starších členů se nezapojuje už tak často aktivně, ale to neznamená že nepomáhají, jsou určité činnosti, které nejsou moc vidět, ale někdo je také musí dělat. Získávat nové členy, kteří by tuto štafetu aktivně přebraly je stále složitější.

Na otázku, která se týkala spolupráce s obcí a naopak, starosta SDH odpověděl takto: *„Spolupráce je dobrá, pomáháme si navzájem. Starosta nás podporuje jak může. Pro obec zajišťujeme svoz železného odpadu, úklid spadlých stromů, pomoc při pořádání různých kulturních akcí a vše co je potřeba. Obec nás podporuje finančně jak po stránce výstroje a výzbroje, tak i při rekonstrukci hasičské zbrojnice“ (rozhovor č. 4, 2016).*

Je vidět, že takto vyjádřená spolupráce je dokladem o výborném fungování místní samosprávy.

Pořádáte kulturní akce, závody, setkání: *„Akce děláme sami za sebe jako je noční soutěž od roku 2013 na počest dlouholetého starosty Jiřího Kutala, dále denní pohárová soutěž Memoriál Zdeňka Horáka, dále v tomto roce už druhý ročník tzv. Fichtl sraz kde se sjedou majitelé motocyklů Jawa 50, Jawa stadion a Babeta. Proběhne dovednostní soutěž, která je večer zakončena zábavou. Dále už 15 let zajišťujeme pro obec Mikulášskou nadílku s kulturním vystoupením žáků a rozsvícením vánočního stromu“ (rozhovor č. 4, 2016).*

Obrázek 11: Snímek hasičská zbrojnice Moravičany

Zdroj: Vlastní foto

Jak je vidět, výčet činností sboru dobrovolných hasičů je v obci Moravičany velmi velký. Sbor je nedílnou součástí obce při rozvoji a udržování chodu obce, pořádání kulturních akcí a vynikající reprezentace obce, a je příkladem pro ostatní spolky.

4.5.2 TJ Tatran Moravičany

Kopaná se v Moravičanech pěstovala už od roku 1924. Sportovní klub však vznikl až o deset let později a to v roce 1934. První členská schůze se konala 16. srpna večer v hostinci Hynka Navrátila. Předsedou klubu byl zvolen Václav Machálek, a klub byl registrován v Hanácké fotbalové župě. Stanovy klubu byly schváleny teprve 13. 1. 1937. V roce 1940 se konaly dvě společenské akce, ples a kabaret. V roce 1943 byly postaveny nové kabiny s nákladem 26 693 Korun. Dřevěná tribuna sloužila až do roku 2006.

Obrázek 12: Historický snímek TJ Tatran Moravičany

Zdroj: Kronika TJ Tatran Moravičany

I když patří Moravičany k poměrně malé obci fotbal se zde hrál vždy na velmi vysoké úrovni. Postupně se nároky diváků na výkony mužstva mužů stupňovaly, až se představitelé oddílu dohodli na doplnění hráči, kteří mají zkušenosti s daleko vyšší úrovní z nedalekého Uničova. Po roce 1989 to ještě za přispění několika sponzorů z nové generace podnikatelů šlo, jak se říká utáhnout. Přišel, ale rok 1996 kde podle tehdejšího výkonného výboru TJ Tatran Moravičany bylo již málo možností jak fotbalový oddíl ekonomicky zvládnout. Proto došlo na hlasování, zda zachovat TJ Tatran Moravičany, anebo se sloučit s jiným oddílem. Nakonec došlo k dohodě a ke sloučení s FK Mohelnice a tak vznikl fotbalový oddíl FK Mohelnice Moravičany.

Proč došlo ke sloučení fotbalového oddílu: *„No dnes už je to vlastně jedno, je to už dlouho. Pokud si pamatuju, tak peníze podle mě nebyl ten hlavní problém. Docela veřejně se mluvilo, že máme některé hráče, které chce Mohelnice do svých řad a tak možná to byl ten důvod větší než peníze. Ale jak říkám je to jen můj názor, třeba vše bylo úplně jinak“* (rozhovor č. 6, 2016).

Bohužel jsem se nikde jednoznačně nedozvěděl, jak to doopravdy bylo. Podobný názor se opakoval i u jiného starousedlíka. No dnes už je to vlastně jedno jak říká místní obyvatel. V době před sloučením měl oddíl TJ Tatran Moravičany, „A“ mužstvo mužů, „B“ mužstvo

mužů, dorost a žáky. Po sloučení s FK Mohelnice na hřišti v Moravičanech mělo svá utkání „B“ mužstvo mužů FK Mohelnice Moravičany a dorost.

V průběhu roku 2007 se začaly objevovat snahy bývalých členů TJ Tatran Moravičany o znovu obnovení činnosti tohoto spolku. Tím spouštěcím impulzem, bylo to, že se několik bývalých hráčů potkávalo při různých sportovních činnostech nejvíce při hokeji a jak to bývá tak po dobře odehraném zápase se sešly v místní hospůdce u piva, kde o možnosti znovuoživení fotbalu v Moravičanech hovořily. Byla to i snaha některých starousedlíků podpořit toto obnovení a směřovali dotazy na některé zastupitele.

K získání aktuálních informací o TJ Tatran Moravičany a jeho spolupráci s obcí byl veden rozhovor se sekretářem oddílu Tomášem Horákem, který byl zvolen do této funkce při znovu obnovení samostatného fotbalu v Moravičanech po 13 letech.

Jaká je historie spolku: *„Nebylo to úplně ze dne na den, pokud bych to hodně zjednodušil, tak mě zhruba před 9 lety oslovovali někteří občané tady z Moravičan a po domluvě s klukama jsme začaly obnovu TJ Tatran Moravičany“* (rozhovor č. 3, 2016).

Oficiální znovu obnovení fotbalu v Moravičanech proběhlo dne 23. února 2008 zvolením výkonného výboru. První utkání 1. ročníku III. třídy skupiny B bylo odehráno 24. srpna 2008 na domácím hřišti proti mužstvu Juventus Mohelnice, které skončilo vítězně 2:0. Sezóna 2010 – 2011 se nesla ve znamení oslav. Už po třech letech znovu obnovení samotného působení Tatrana v III. tř. okresní soutěže přinesla vynikající první místo z 11 účastníků. Po nádherné podzimní jízdě se na jaře podařilo první místo udržet a dvě kola před koncem sezóny bylo již rozhodnuto. Je nutné vyzdvihnout velkou účast fanoušků nejen na domácím hřišti, ale i na hřišti soupeřů kde často byly v převaze.

Obrázek 13: Snímek TJ Tatran Moravičany – muži

Zdroj: www.tatranmoravicany.cz

Má spolek starší či mladší členy: „Když to rozdělím tak máme starší přípravku žáků a družstvo mužů. Díky tomu, že už dva roky máme starší přípravku, je to takový krok do budoucna, kde si myslím, že jednou ti kluci budou v těch Moravičanech hrát. Konkrétně u družstva mužů byla vždy taková tendence hrát to s klukama naší obce Moravičany, ale situace je bohužel taková, že není už možno to v současné době takto dělat, máme i kluky v oddílu i z okolních obcí. Takže máme tam kluky starší i mladší v průměru 27 – 28 let. Perspektiva oddílu tam je, ti mladší kluci tam jsou, takže do budoucna jenom dobře“ (rozhovor č. 3, 2016).

Obrázek 14: Snímek TJ Tatran Moravičany - žáci

Zdroj: www.tatranmoravicany.cz

Z rozhovorů o životě a perspektivě fotbalu v obci Moravičany vyplývá, že práce s mladými členy je na dobré cestě k tomu, aby se v obci dokázal tento sport udržet. Dobré výsledky mužstva mužů jsou tím správným a potřebným příkladem pro nastupující fotbalovou generaci.

Jaká je spolupráce s obcí, jak podporuje obec činnost spolku a co naopak dělá spolek pro obec: „*Spolupráce s obcí určitě je, bez obce a její podpory finanční a nebo nějaké hmotné, by oddíl fungoval, ale nebylo by to takové veselé. Na druhou polovinu otázky co dělá spolek pro obec bych řekl, že fotbal reprezentuje obec svými fotbalovými zápasy, na které chodí docela hodně diváků i z okolních obcí. Nemohu opomenout, že na vzdálenější venkovská utkání se někdy jezdí autobusem a autobus je plný. Máme i kulturní akce, už hodně tradiční dresový ples, tady vidím zapojení jak místních obyvatel, sál máme plný tak i spolupráce, zapojení místních podnikatelů při poskytování příspěvků do tomboly. Pomáháme obci i při spolupořádání různých akcí, např. před čtyřmi lety velká akce dny Mikroregionu“ (rozhovor č. 3, 2016).*

Má spolek někoho v zastupitelstvu: „*Spolek má v zastupitelstvu dva členy, dokonce to jsou členové výkonného výboru, což si myslím, že je v devíti členném zastupitelstvu hodně velká výhoda. Výhoda v tom, že můžeme lépe prosazovat nějakou tu finanční či hmotnou pomoc. Nevýhoda to žádná není, jenom dobře, že zastupitelé jsou členy Tatranu*“ (rozhovor č. 3, 2016).

Na otázku, zdali pravidelně chodí k volbám, odpověděl sekretář fotbalového oddílu Tomáš Horák takto: „*K volbám chodím pravidelně už od svých 18 let, kdy jsem měl první možnost řešit, ovlivnit složení zastupitelstva, chodím pravidelně a ještě jsem nevynechal*“ (rozhovor č. 3, 2016).

Spolupráce s obcí je oboustranně výborná, nadšení a zápal je slyšet na každém kroku a je vidět, že i zájem fanoušků je velký. Mezi fanoušky Moravičan se vžil slogan na podporu a zvýšení fotbalového výkonu při utkáních „*valíme tu dědinu*“, po zvolání se rozezní buben a atmosféra připomíná utkání v daleko vyšší soutěži, než momentálně oddíl hraje.

4.5.3 Místní podnikatelé

V obci Moravičany jsou dvě prodejny potravin a to Zemědělská prodejna u Homoláků a Jednota Zábřeh, v obci jsou dvě hospody, dále máme v obci Mateřskou školku s výukou cizího jazyka, autoservis, stolárnu, cukrárnu, kadeřnictví i pohřební službu, za zmínku ještě stojí vyjmenovat podnikatelské aktivity firmy ZLKL, Vinbra a Logaritma. Samostatnou zemědělskou činnost vykonává v Moravičanech jeden soukromě hospodařící zemědělec.

Společnost Vinbra je v Moravičanech od roku 2000. Hlavním výrobním programem je zpracování plechů, zabývá se vysekávacím lisováním, řezáním a ohraňováním, využití této technologie je převážně pro menší série tvarově složitějších dílů. Její roční obrat dosahuje 40 mil. Kč. Firma zaměstnává jak obyvatele Moravičan tak i z blízkého okolí. Pravidelně podporuje místní spolky a poskytuje různé sponzorské dary, např. ceny do tomboly na plesy, které pořádají místní spolek TJ Tatran oddíl kopané a TJ Sokol, dále na ceny do různých soutěží pořádané SDH Moravičany.

Obrázek 15: Snímek firmy Vinbra v obci Moravičany

Zdroj: Vlastní foto

Další významnou společností v obci Moravičany je firma Logaritma. Tato společnost má bohatou historii, která sahá až do období po druhé světové válce. V roce 2008 byla panem Petrem Kubou založena společnost Kern Mohelnice se zaměřením montáže drobných dílů pro automobilový průmysl. Společnost Kern zahájila podnikání v původních prostorech společnosti Logaritma. Po vzájemné dohodě mezi panem Petrem Kubou a panem Jaroslavem Šinclem majitelem společnosti Logaritma proběhla o necelý rok později změna názvu společnosti Kern Mohelnice a.s. na Logaritma a.s., výrobní program zůstal zachován. Z důvodu růstu automobilového průmyslu a zejména firmy Hella v nedaleké Mohelnici došlo k prudkému progresu a společnost Logaritma se natolik rozrostla, že bylo nutné hledat další výrobní prostory. Proto v roce 2011 byly zakoupeny prostory v obci Moravičany, bývalé továrny pana Kratochvíla. Tato továrna původně sloužila na výrobu dřevěných párátek, kolíčků a kopyt pro společnost Baťa. S využitím dotací Evropské Unie se podařilo vybudovat moderní výrobní závod, skladové prostory s logistickým zajištěním. V Moravičanech se nachází hlavní sídlo společnosti.

Obrázek 16: Snímek firmy Logaritma v obci Moravičany

Zdroj: Vlastní foto

Na spolupráci obce a místních podnikatelů a otázku, jak vnímá místní podnikatele byl, dotázán starosta obce Antonín Pospíšil: „Skončilo období, kdy podnikatelů v obci razantně ubylo. Nastává v obci období růstu podnikatelských činností, od živnostníků přes firmy. Myslím, že můžu kvitovat a to i s povděkem, že mají snahu nabízet pomoc, podporují obec tak i spolky. V poslední době příchodem firmy Logaritma, ZLKL, Vinbra se hodně zlepšilo, můžeme být spokojeni i se službami. Je to otázka posledních několika let, bylo období kdy jsme se dívaly na chátrající budovy úspěšného závodu UP, která zaměstnávala spoustu lidí, bylo také období, kdy tady byla pěstírna marihuany. Momentálně z toho máme prosperující podnik se sídlem v Moravičanech. Otázka několika posledních let, kdy se začalo přeci jenom zlepšovat, po nějaké době stagnace. Další příklad trochu nepopulární podnik, jako

je pohřební služba, dům, který chátral, kde v minulosti bylo pohostinství a kino, potom se dostalo do takového stavu, že se mohlo pomalu i zbourat a šikovnej podnikatel toto dokázal využít na bydlení a služby“ (rozhovor č. 1, 2016).

Chybí v obci nějaké služby: „Rozhodně služby prodeje potravin v Moravičanech jakýmsi způsobem máme zajištěno, i když by se i ta Jednota mohla o ten obchod líp starat. Udržení pošty, nebo že jsme si ji daly pod sebe kvitují jako dobrý počín. Služby jsou na docela dobré úrovni, ale na druhou stranu vidím problém v dostupnosti dopravy. Máme dobré vlakové spojení a dobré autobusové spojení do Loštic, ale dostupnost třeba do Mohelnice co se týče autobusové dopravy je katastrofální, přes víkend se dostat do Mohelnice autobusem nelze a v pracovní dny v dopoledních hodinách na nákupy, lékaře se do Mohelnice taky nedostaneme. Kdybychom si tyto linky zaplatily z našeho by jakási šance byla, ale ochota to řešit na krajské úrovni dopravní obslužnosti je nulová. Lidi jsou odkázáni na kolo po té cyklostezce. Takže služby bych řekl ta dopravní obslužnost je na horší úrovni, jinak jsem spokojen“ (rozhovor č. 1, 2016).

Na stejnou otázku, jak vnímá místní podnikatele, odpověděla místostarostka: „Pokud vím tak se snaží zapojit se do života obcí, a to třeba při akcích jako je sokolský ples, sportovní ples, tady určitě přispívají sponzorskými dary. Občas i na jinou akci, teď nám nabídla firma Logaritma příspěvek na autobusový zájezd do divadla v Olomouci. Myslím si, že takovými drobnými dary a sponzorováním podle svých možností se snaží opravdu účastnit toho života obce“ (rozhovor č. 2, 2016).

4.5.4 Shrnutí občanského života

Důležitou součástí rozvoje každé obce je zdravé fungování zájmových skupin a to je v obci Moravičany na velmi dobré úrovni. Spolky se zapojují do společenského života obce, pořádají sportovní a kulturní akce pro veřejnost, snaží se o uspokojení potřeb občanů, dětí a mládeže v oblasti volnočasových aktivit. Jejich příkladná reprezentace obce, oboustranná spolupráce při pořádání nejrůznějších akcí je na velmi dobré úrovni a kulturně společenský život je ze strany zastupitelstva podporován.

Pro rozvoj obce je důležitá také přítomnost řady podnikatelů. Za posledních několik let došlo k nárůstu podnikatelských subjektů a tím ke stabilitě zaměstnanosti v obci. Podnikatelé zaměstnávají nejen obyvatele z Moravičan tak i z blízkého okolí a pravidelně podporují místní spolky a zapojují se do údržby v katastru obce.

4.6 Volby do zastupitelstva obce Moravičany

4.6.1 Výsledky voleb

Volby 1990

Události po listopadu roku 1989 otřáslu celou naši republikou. Po dlouhých desetiletích (květen 1938) nás čekaly první svobodné volby, které byly plné nadšení a očekávání. Výjimkou nebyla ani obec Moravičany. Termín voleb byl 24. listopadu 1990. Do komunálních voleb v Moravičanech se přihlásily čtyři strany, které se ucházely o 9 mandátů. Na prvorepublikovou tradici se pokusila navázat Československá strana lidová (ČSL), dále kandidovala Komunistická strana Československa (KSČ), nově s velkým očekáváním Občanské fórum (OF) a Československá strana zemědělská (ČSZ).

Tabulka 7: Výsledky voleb do zastupitelstva 1990 (Moravičany)

	Navrhující strana	Hlasy	Počet mandátů
		v %	
1	Československá strana lidová	29,90	3
3	Komunistická strana Československa	19,40	2
4	Občanské fórum	26,40	2
10	Československá strana zemědělská	24,10	2

Volební účast v %

Rok voleb	Moravičany	Okres Šumperk	Severomoravský kraj	ČR celkem
1990	88,43	75,56	67,87	73,50

Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

Volby 1994

Další v pořadí již druhé komunální volby proběhly 18. a 19. listopadu 1994. Opět můžeme hovořit o prvních volbách do zastupitelstva a to po rozpadu Československa a vzniku samostatné České republiky. Moravičany tvořily jeden volební obvod a dva volební okrsky. V obci kandidovalo 26 kandidátů na kandidátních listinách třech volebních stran a hnutí. Volby s mírným náskokem vyhrála Křesťanská a demokratická unie-Československá strana lidová, která získala 47 % hlasů a 4 mandáty. Na druhém místě se umístilo Hnutí zemědělců se ziskem 33 % hlasů a 3 mandáty. Ačkoli Hnutí zemědělců mělo méně mandátů než KDU-ČSL nakonec se stal starostou ing. Bohumil Kašpar (Hnutí zemědělců).

Tabulka 8: Výsledky voleb do zastupitelstva 1994 (Moravičany)

	Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
		abs.	v %		
1	Komunistická str.Čech a Moravy	964	19,46	8	2
2	Křesť.a dem.unie-Čs.str.lidová	2351	47,46	9	4
3	Hnutí zemědělců	1639	33,08	9	3

Volební účast v %

Rok voleb	Moravičany	Okres Šumperk	Severo-moravský kraj	ČR celkem
1994	70,51	66,06	58,33	60,68

Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

Volby 1998

Další v pořadí už třetí volby do zastupitelstva obce se konaly 13. a 14. listopadu 1998. Zúčastnilo se jich 27 kandidátů na kandidátních listinách třech volebních stran a hnutí. Voleb se už neúčastnilo Hnutí zemědělců, ale převážná část kandidátů se formovala do Sdružení Nezávislých kandidátů. Volby vyhrálo Sdružení Nezávislých kandidátů získalo 50,83 % hlasů a 4 mandáty. Na druhém místě se umístila Křesťanská a demokratická unie-Československá strana lidová, která získala 31,82 % hlasů a 3 mandáty, oproti volbám v roce 1994 ztratila několik málo procent hlasů, a přišla o jeden mandát. Starostou se stal opět ing. Bohumil Kašpar, získal nejvyšší počet hlasů od voličů, ale už jako kandidát Sdružení a Nezávislých.

Tabulka 9: Výsledky voleb do zastupitelstva 1998 (Moravičany)

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
		abs.	v %		
1	Sdruž.nezáv.kand.-míst.celkem	2463	50,83	9	4
2	Komunistická str.Čech a Moravy	841	17,35	9	2
3	Křesť.a dem.unie-Čs.str.lidová	1542	31,82	9	3

Volební účast v %

Rok voleb	Moravičany	Okres Šumperk	Olomoucký kraj	ČR celkem
1998	62,10	52,79	49,14	45,00

Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

Volby 2002

V pořadí již čtvrté popřevratové volby do zastupitelstva obce Moravičany se konaly 1. a 2. listopadu 2002. Stejně jako v roce 1998 se jich zúčastnilo 27 kandidátů na kandidátních listinách třech volebních stran a hnutí. V předvolebních programech se žádné mimořádné boje a sliby nekonaly. V obci se kandidáti spoléhají na své dobré jméno a opírají se o skutečně vytvořené hodnoty. Volby vyhrálo hnutí Nezávislí s počtem 47,34 % hlasů a 5 mandátů. Na druhém místě se umístila Křesťanská a demokratická unie-Československá strana lidová, která získala 36,52 % hlasů a 3 mandáty. Nejvyšší počet hlasů získal nynější starosta obce Antonín Pospíšil (Nezávislí) a stal se místostarostou zastupitelstva.

Tabulka 10: Výsledky voleb do zastupitelstva 2002 (Moravičany)

	Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
		abs.	v %		
1	Komunistická str.Čech a Moravy	789	16,14	9	1
2	Křesť.a dem.unie-Čs.str.lidová	1785	36,52	9	3
3	NEZÁVISLÍ	2314	47,34	9	5

Volební účast v %

Rok voleb	Moravičany	Okres Šumperk	Olomoucký kraj	ČR celkem
2002	60,55	50,03	47,00	45.51

Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

Volby 2006

Páté popřevratové volby do obecního zastupitelstva se konaly 20. a 21. října 2006. Kandidátky sestavily celkem tři politické strany a hnutí. Kandidátky se podařilo naplnit, ale například Komunistická strana Čech a Moravy měla na kandidátce i členy bez politické příslušnosti a právě jediný mandát získal Tomáš Horák bez politické příslušnosti. Pro KSČM byly tyto komunální volby zatím poslední a v následujících volbách se jejich kandidátka už neobjevila. Její kandidáti se natrvalo ztratili z politického života, nebo se ocitli na kandidátkách jiných stran či hnutí. Volby vyhrálo hnutí Nezávislí Moravičany s počtem 54,00 % hlasů a 5 mandátů. Nejvyšší počet hlasů opět získal Antonín Pospíšil (Nezávislí) a stal se poprvé starostou obce Moravičany.

Tabulka 11: Výsledky voleb do zastupitelstva 2006 (Moravičany)

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
		abs.	v %		
1	Komunistická str.Čech a Moravy	750	16,77	9	1
2	Nezávislí Moravičany	2414	54,00	9	5
3	Křesť.demokr.unie-Čs.str.lidová	1306	29,21	9	3

Volební účast v %

Rok voleb	Moravičany	Okres Šumperk	Olomoucký kraj	ČR celkem
2006	53,18	47,87	46,47	46,38

Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

Volby 2010

V pořadí šesté volby, po roce 1989 se konaly 15. a 16. října 2010. Do voleb se přihlásily pouze KDU-ČSL a Nezávislí Moravičany. Ve volbách už nekandidovala Komunistická strana Čech a Moravy. Populace kandidátů KSČM do zastupitelstva v obci Moravičany stárne a to byl důvod k nesestavení kandidátky. Těžko můžeme hovořit o nějaké výrazné soutěživosti. V roce 2010 byla šance na získání křesla nejvyšší. Šanci dostat se do zastupitelstva měla polovina kandidátů. Volby vyhráli Nezávislí Moravičany s počtem 66,11 % hlasů a 6 mandátů. KDU-ČSL získala 33,89 % hlasů a 3 mandátů. Nejvyšší počet hlasů už podruhé získal Antonín Pospíšil a obhájil už podruhé pozici starosty obce Moravičany. Druhý nejvyšší počet hlasů získala Mrg. Naděžda Pytlíčková a stala se místostarostkou obce Moravičany. To, že do voleb nešla KSČM, se projevilo na vyšším počtu získaných hlasů, převážně u Nezávislých Moravičany. Jedním z možných důvodů může být, že na kandidátce Nezávislých byl jeden z bývalých kandidátů KSČM.

Tabulka 12: Výsledky voleb do zastupitelstva 2010 (Moravičany)

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
		abs.	v %		
1	Křesť. a dem. unie-Čs.str.lidová	1612	33,89	9	3
2	Nezávislí Moravičany	3144	66,11	9	6

Volební účast v %

Rok voleb	Moravičany	Okres Šumperk	Olomoucký kraj	ČR celkem
2010	54,97	50,51	48,78	48,50

Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

Volby 2014

Zatím poslední sedmé popřevratové volby do obecního zastupitelstva v obci Moravičany se konaly ve dnech 10. a 11. října 2014. Oproti volbám v roce 2010 se prakticky nic moc nezměnilo. Žádné dramatické předvolební programy a setkání se nekonaly. Do voleb se přihlásili Nezávislí Moravičany a KDU-ČSL, každý s devíti kandidáty a s minimální obměnou svých jednotlivých kandidátů. Výsledky voleb také podle toho vypadaly. Ve volbách jako přes kopírák v porovnání s rokem 2010 vyhráli Nezávislí Moravičany s počtem hlasů 66,42 % hlasů a 6 mandátů. KDU-ČSL získala 33,58 % hlasů a 3 mandátů. S nejvyšším počtem získaných hlasů se opět stal starostou Antonín Pospíšil (Nezávislí).

Tabulka 13: Výsledky voleb do zastupitelstva 2014 (Moravičany)

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
		abs.	v %		
1	Nezávislí Moravičany	2824	66,42	9	6
2	Křesť.a demokr.unie-Čs.str.lidová	1428	33,58	9	3

Volební účast v %

Rok voleb	Moravičany	Okres Šumperk	Olomoucký kraj	ČR celkem
2014	49,67	44,92	44,76	44,46

Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

Pro volby, volební kampaň a povolební vyjednávání v obci Moravičany po roce 1989, se může hodit přirovnání k hladině rybníka za krásného a bez větrného počasí, což si myslím, že je dobře. V tak malé obci jako je Moravičany by mělo jít velké politikaření stranou a na prvním místě by mělo jít o rozvoj obce. Jednotliví kandidáti do zastupitelstva se nějak nezviditelňují, ale spoléhají spíše na osobní sympatie a na to, že je obyvatelé znají.

4.6.2 Volební účast

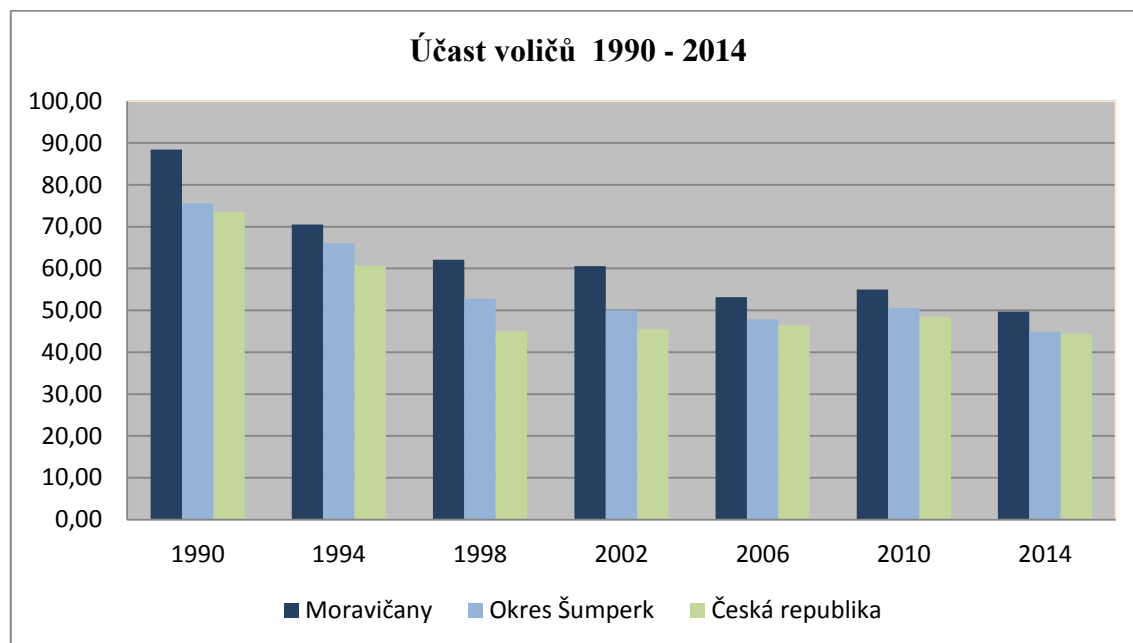
Velmi důležitým hlediskem voleb je volební účast. Analýza volební účasti je porovnávána od roku 1990 až do roku 2014. Přehled účasti v komunálních volbách je vypracován v porovnání mezi obcí Moravičany, okresem Šumperk a Českou republikou a je znázorněn v níže uvedené tabulce a pro přehlednost i graficky.

Tabulka 14: Volební účast (Moravičany) v %

Rok	1990	1994	1998	2002	2006	2010	2014
Moravičany	88,43	70,51	62,10	60,55	53,18	54,97	49,67
Okres Šumperk	75,56	66,06	52,79	50,03	47,87	50,51	44,92
Česká republika	73,50	60,68	45,00	45,51	46,38	48,50	44,46

Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

Graf 4: Volební účast v komunálních volbách 1990 - 2014

Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

4.6.3 Shrnutí voleb do zastupitelstva

Pro analýzu byly zmapovány výsledky voleb v obci Moravičany od roku 1990 až 2014. Z uvedených údajů vyplývá, že nejvyšší účast voličů byla v roce 1990. Jedním z důvodů může být určitá euforií po roce 1989, kdy bylo lidem vráceno svobodné volební právo. Volební účast v Moravičanech v každých volbách převyšovala průměr České republiky a regionu, ale postupný klesající trend je jasně viditelný. Možnou příčinou nízké účasti ve volbách může být názor, že jeden hlas stejně nic nezmění, proto se raději neúčastní, což je samozřejmě špatný přístup. Další možná příčina může být, že lidé jsou tzv. frustrováni z nesplněných ideálů, které vkládali vždy do předcházejících voleb.

V Moravičanech jako obci menší velikosti působilo po revoluci v roce 1989 několik politických stran, jejichž aktivita neměla dlouhého trvání. Výjimku tvoří tradiční strany KSČM a KDU-ČSL. První jmenovaná strana, ale už od roku 2010 nekandiduje, kde podle zjištěných informací již nedošlo k sestavení kandidátky a to hlavně z důvodu, že populace kandidátů do zastupitelstva „stárne“ a ve volbách v roce 2006 se do zastupitelstva dostal jen jeden kandidát a to ještě bez politické příslušnosti. V současné době v obci působí KDU-ČSL a Nezávislí Moravičany. V takovém to případě těžko můžeme hovořit o nějaké výrazné soutěživosti.

5 Závěr

Cílem diplomové práce je charakterizovat problematiku místní samosprávy a rozvoje vybrané obce. Pro analýzu byla vybrána obec Moravičany, která leží v Olomouckém kraji (okres Šumperk). Po roce 1989 došlo v České republice k celkovým reformám politického systému, na základě čehož se po mnoha desítkách let obnovila územní samospráva. Mnoho obcí se rozdělilo na menší části s velmi malým počtem obyvatel, a to je považováno za jednu z možných příčin problémů, které dnes některé obce mají. Právě tyto malé obce s menším počtem obyvatel se potýkají s nedostatkem jak lidských, tak technických zdrojů, které mají vliv na chod obce. Z hlediska počtu obyvatel se obec Moravičany může zařadit mezi menší obce a z výsledků provedených analýz vyplývá, že politický proces v obci Moravičany ve značné míře odpovídá obecným teoriím, které jsou typické pro venkovské obce.

Jedním z dílčích cílů práce bylo definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v oblasti rozvoje obce a zmapování některých investičních projektů. V práci byly popsány dva klíčové investiční projekty, které byly blíže zmapovány. Jeden z největších projektů obce bylo vybudování splaškové kanalizace a čističky odpadních vod. Byl to projekt, který byl po všech stránkách pro celou obec zásadní a dotkl se prakticky každého obyvatele obce či majitele nemovitosti v katastru obce Moravičany. Vzhledem k tomu, že vyřešení a dokončení této stavby bylo klíčové hlavně z důvodu, že stavba byla v pořadí poslední, která se ukládala do země a v případě hladkého dokončení mohla obec pokračovat v investičním rozvoji, jako je rekonstrukce veřejných ploch a komunikací. Právě proto byl na tuto akci kladen velký důraz a v zastupitelstvu proběhla intenzivní diskuze. Je vcelku pochopitelné, že byla opakovaná diskuze při jednání, jednak tato investice měla značný dopad na výdaje obce, tak i dopad na zvýšení nákladů občanů. Z hlediska rozvoje obce je určitě také důležité se zmínit o vybudování smíšené stezky (Moravičany – Mohelnice). Tato stezka přispěla ke zvýšení bezpečnosti provozu a dostupnosti do blízké Mohelnice, kam značná část obyvatel jezdí za prací, k lékaři za nákupy či děti do školy. V celku zásadním investičním projektem pro obec bylo vybudování hráze kolem obce. Tato stavba sice pro obec neměla prakticky žádný velký finanční výdaj, ale i přesto měla značně velký význam a přínos pro případný další rozvoj obce jak po stránce výstavby rodinných domků, tak přilákání možných podnikatelských

subjektů, tak i při rozhodování určité části starousedlíků zda investovat do oprav po několika opakovaných záplavách či se raději odstěhovat. Podle vyjádření místních obyvatel a starosty obce je hrázování jako protipovodňové opatření velmi potřebné, aby obec dále rostla.

Důležitým zjištěním je, že obec Moravičany na tyto finančně náročné investiční projekty dokázala získat peněžní prostředky, jednak z fondů Evropské unie, státního, nebo krajského rozpočtu. Není úplnou samozřejmostí, že jsou obce takto nakloněny velkým investicím. Podle zjištěných informací vyplývá, že obci Moravičany se daří hospodařit s vyrovnaným či přebytkovým rozpočtem a zastupitelstvo obce se zásadně staví proti schvalování schodkového rozpočtu. Z rozhovorů nejen se starostou obce, ale i obyvateli je „cítit“, že je starosta silnou a váženou osobností a má představu jak a jakým směrem se rozvoj obce má ubírat. Je vidět, že starosta obce a celé zastupitelstvo se chová a jedná jako řádný hospodář.

Dalším dílčím cílem bylo identifikování politických aktérů, jejich působením a vzájemná spolupráci. Aktéry můžeme rozdělit do dvou skupin, na jedné straně politické strany a na straně druhé zájmové skupiny. Pro analýzu politických stran, byly zmapovány výsledky voleb v obci Moravičany od roku 1990 až po poslední volby v roce 2014. Analýza ukázala, že v Moravičanech jako obci menší velikosti působilo po revoluci v roce 1989 několik politických stran, jejichž aktivita neměla dlouhého trvání. Výjimku tvoří tradiční strany KSČM a KDU-ČSL. První jmenovaná strana, ale už od roku 2010 nekandiduje, kde podle zjištěných informací již nedošlo k sestavení kandidátky a to hlavně z důvodu, že populace kandidátů do zastupitelstva „stárne“ a ve volbách v roce 2006 se do zastupitelstva dostal jen jeden kandidát a to ještě bez politické příslušnosti. V současné době v obci působí KDU-ČSL a Nezávislí Moravičany. Je vidět, že těžko můžeme hovořit o nějaké výrazné soutěživosti. Pozitivní je zjištění, že pokud se kandidát rozhodne příští období nekandidovat sám, má snahu najít, doporučit osobu která by měla zájem podílet se aktivně na veřejném životě obce a jít do voleb jako kandidát.

Většina moravičanských komunálních politiků nemá ambice se propracovat do krajské či celostátní politiky. Jediným kandidátem do zastupitelstva Olomouckého kraje po roce 1989 byl současný starosta, ale bohužel bez úspěchu.

Volební účast v obci Moravičany vždy lehce převyšovala průměr jak okresu Šumperk, tak celé České republiky. Ale postupně klesající trend volební účasti je patrný. Možnou příčinu

nižší a nižší účasti můžeme hledat v názoru, že jeden hlas nic nezmění či další možná příčina, že lidé jsou tzv. frustrováni z nesplněných ideálů, které vkládali vždy do předcházejících voleb.

Jednou z otázek také bylo, zda v obci Moravičany platí zjištění podle Jüptnera. Pro malé obce je typické, že politické spektrum je tvořeno zpravidla převážně nezávislými kandidáty a jejich sdružením, a parlamentní strany se zde vyskytují jen zřídka. Na základě rozhovorů a analyzování dokumentů zapadá toto teoretické tvrzení do závěrů, ano obec Moravičany podle výše popsaných ukazatelů je kategorizována jako „nejmenší obec“. Tak jak charakterizuje nejmenší obce Jüptner je pro obec Moravičany tato charakteristika typická. Další otázkou, na kterou měla diplomová práce odpovědět bylo, zda platí principy systému kolektivního vedení také pro obec Moravičany. Na základě rozhovorů a jejich analýzy můžeme konstatovat, že starosta je jakýmsi lídrem obce a ve většině případů je on tím kdo přichází s podmínkami a návrhy na rozvoj obce a faktické uspořádání se může blížit systému silného starosty.

Důležitou součástí dalšího rozvoje obce jsou místní spolky a místní podnikatelé. V obci Moravičany funguje řada spolků a zájmových skupin. Na těchto základech byly vedeny rozhovory s představiteli spolků, obce a místními obyvateli. Jak vyplynulo z dotazování, studiem dokumentů a kroniky obce Moravičany, spolky jsou nedílnou součástí obce. Jejich příkladná reprezentace obce, oboustranná spolupráce při pořádání nejrůznějších akcí je na velmi dobré úrovni. Ze strany zastupitelstva je podpora a vztah obce k dobrovolným spolkům hodně pozitivní. Na rozvoj obce má také vliv přítomnost či nepřítomnost podnikatelských subjektů. V obci Moravičany za poslední období několika let podnikatelů přibývá, došlo k nárůstu poskytovaných služeb a stabilitě zaměstnanosti. Pro rozvoj obce je velice zásadní zjištění, že klíčoví zaměstnavatelé nejsou jen využívateli nebytových prostor, ale mají v obci Moravičany i své sídlo. Tato skutečnost se odráží i na vyšších daňových příjmech obce. Firmy zaměstnávají jak obyvatele z Moravičan tak z blízkého okolí, pravidelně podporují místní spolky. Ve spolupráci s obcí se podílejí na údržbě katastru obce.

V případě zaměření se na některé socioekonomické ukazatele obce Moravičany vyplývá, že obec je službami vybavena vcelku velmi dobře. V obci je základní škola, školka, knihovna s volně dostupným internetem, fotbalové hřiště, dva obchody potravin, dvě hospody a rekreační jezero. Obyvatelé obce po stránce vzdělanosti nejsou ničím

výjimečným ve srovnání s obyvateli České republiky či kraje. Skupina s vyučením a středním odborným vzděláním bez maturity dosahuje 41 %. Míra nezaměstnanosti v obci Moravičany je dlouhodobě nižší, než je republikový průměr. Důvodem je jednak přítomnost několika globálních zaměstnavatelů v blízkém okolí (Siemens Mohelnice, Hella Mohelnice), ale hlavně již popsaný rostoucí počet pracovních příležitostí v samotné obci Moravičany. Část katastru leží v Chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví, která je součástí evropské soustavy chráněných oblastí Natura 2000 a v oblasti se zásobou podzemní pitné vody.

To že má obec Moravičany starostu na správném místě a rozvoj obce je vidět na každém kroku je z různých rozhovorů a materiálů vcelku patrné, ale co bych chtěl ještě zmínit je určitá skromnost starosty i naproti tomu, že za jeho volební období byla v obci Moravičany proinvestována více jak 1 miliarda korun.¹ Stavby sice při realizaci komplikovaly život v obci, nakonec ale přinesly do Moravičan rozvoj a příliv nových obyvatel a podnikatelských subjektů. Obec Moravičany je vzhledem k poloze obce, dopravní přístupnosti, pracovních příležitostí a pěkné přírodě v okolí příjemným místem pro život.

Obec Moravičany je relativně úspěšná obce z hlediska municipálních investic a dokonce můžeme hovořit, že obec investicemi a rozvojem přímo žije. Zastupitelům obce se daří neustále získávat zdroje na investiční programy. V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie v roce 2004 se výrazně rozšířily možnosti získávání zdrojů na tyto municipální investice. Pokud se ale na závěr zaměříme co je žádoucí v obci Moravičany zlepšit – změnit, je hodně diskutovaným tématem zlepšení autobusového spojení do Mohelnice. I přes snahu obce Moravičany najít dohodu s krajem o spolufinancování některých spojů se tento problém nedaří stále vyřešit. Dostat se do Mohelnice v dopoledních hodinách či o víkendů není možné, pokud nevlastníte dopravní prostředek. Další potřebné zlepšení, je zapojení se více občanů obce Moravičany do fungování obce, není od věci napsat, že obec Moravičany se bude pozitivně rozvíjet, pokud se na chodu budou podílet „všichni“ a ne jen několik málo vybraných jedinců.

¹ Jedná se o investice nejen obce, ale i dalších subjektů (např. povodí Moravy, správa silnic Olomouckého kraj) na území obce Moravičany.

6 Seznam použitých zdrojů

Seznam použité literatury

- BALÍK, S. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2908-4.
- BALÍK, S. *Metodologie výzkumu komunální politiky*. 1.vydání. Brno: ISPO - CDK 2005. ISBN 80-7325-074-8.
- BINEK, Jan. A KOL. *Obce a regiony pro podnikatele & podnikatelé pro obce a regiony*. Brno: GaREP, spol. s r.o., 2011. ISBN 978-80-905139-0-7.
- BUBENÍČEK, V. A KOL. *Obce jako aktéři politického procesu: komunitní studie regionálních politických systémů a problematika metodiky jejich zpracování*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2005, ISBN 80-213-1326-9.
- ČMEJREK, J. A KOL. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: Specifika politického života v obcích ČR*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.
- ČMEJREK, J. A KOL. *Moderní společnost a problémy politiky*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2010, ISBN 978-80-213-0841-1.
- ČMEJREK, J. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008, ISBN 978-80-87197-00-4.
- ČMEJREK, J. A KOL. *Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR.* Praha: Kernberg Publishing, 2009, ISBN 978-80-87168-10-3.
- ČMEJREK, J. A KOL. *Politika v regionálním rozvoji. Úvod do studia*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2004, ISBN 80-213-1157-6.
- ČMEJREK, J. A KOL. *Příručka k výuce politologie*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2011, ISBN 978-80-213-1591-4.
- ČMEJREK, J; KOPŘIVA R. *Základy veřejné správy*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2012, ISBN 978-80-213-1626-3.

- HUDÁK, J. A KOL. *Komunální politické systémy*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2003, ISBN 80-7308-056-7.
- KALA, Tomáš. A KOL. *Management malé obce: Management a marketing v podmínkách malých obcí*. Hradec Králové: GAUDEAMUS, 2007. ISBN 978-80-7041-987-1.
- JÜPTNER, Petr - Polinec, Martin a kol. 2009. *Evropská lokální politika 2*. Praha: IPS FSV UK. ISBN 978-80-254-3510-6.
- MAJEROVÁ, V. A KOL. *Český venkov 2005: Rozvoj venkovské společnosti*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2005, ISBN 80-213-1274-2.
- MAJEROVÁ, V. A KOL. *Empirický výzkum v sociologii venkova a zemědělství*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2012, ISBN 978-80-213-1698-0.
- MOURITZEN, P. E., J. H. Svava (2002). *Leadership at the Apex: Politicians and Administrators in Western Local Governments*. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press.
- PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, ISBN 978-80-7357-614-1.
- PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření obcí a rozpočet*. 1. Vydání Praha: Codex Bohemia, s.r.o., 1997, ISBN 80-85963-34-5.
- PELCL, Petr. A KOL. *Metodika dobré praxe místních akčních skupin v České republice: Zpráva z výzkumného projektu, 2007-2008*. Plzeň: CpKP západní Čechy, 2008. ISBN 978-80-86902-74-6.
- KALA, T. A KOL. *Komunální politické systémy*. Praha: Desktop Publishing UK FF Praha, 2003. ISBN 80-7308-056-7.
- RINGLEROVÁ, Z. 2009. str. 37-53. In Jüptner, P., M. Polinec. (eds.) *Evropská lokální politika 2*. Praha: Institut politologických studií FSV UK.
- ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Úvod do současné politologie: srovnávací analýza demokratických politických systémů*. 2. Vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-348-2.
- ŽEHROVÁ, J. A KOL. *Finance municipalit*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2014, ISBN 978-80-213-2024-6.

Seznam internetových zdrojů

- Český statistický úřad - <https://vdb.czso.cz>.
- Obec Moravičany - <http://www.obec-moravicany.cz>.
- SDH Moravičany - <http://www.sdh-moravicany.estranky.cz/clanky/o-sboru.html>
- Státní správa - <http://www.statnispava.cz>.
- TJ Tatra Moravičany - <http://www.tatramoravicany.cz/>
- Volební server ČSÚ - <http://www.volby.cz>.

7 Přílohy

7.1 Příloha – Rozhovory

Rozhovor č.1: starosta obce Moravičany Antonín Pospíšil

Rozhovor č.2: místostarostka obce Moravičany Mgr. Naděžda Pytlíčková

Rozhovor č.3: tajemník TJ Tatra Moravičany Tomáš Horák

Rozhovor č.4: starosta SDH Moravičany Martin Krňávek

Rozhovor č.5: místní podnikatel

Rozhovor č.6: starousedlíci obce Moravičany

Rozhovor č.7.noví obyvatelé obce Moravičany

7.2 Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet členů zastupitelstva	16
Tabulka 2: Počet obyvatel v obci Moravičany 2012 – 2016	32
Tabulka 3: Struktura počtu obyvatel v obci Moravičany k 31.12.2015	33
Tabulka 4: Podíl počtu nezaměstnaných - srovnání	35
Tabulka 5: Ukázka příjmových a výdajových položek obce Moravičany.....	43
Tabulka 6: Rozpočtový výhled obce Moravičany	45

Tabulka 7: Výsledky voleb do zastupitelstva 1990 (Moravičany)	71
Tabulka 8: Výsledky voleb do zastupitelstva 1994 (Moravičany)	72
Tabulka 9: Výsledky voleb do zastupitelstva 1998 (Moravičany)	73
Tabulka 10: Výsledky voleb do zastupitelstva 2002 (Moravičany)	74
Tabulka 11: Výsledky voleb do zastupitelstva 2006 (Moravičany)	75
Tabulka 12: Výsledky voleb do zastupitelstva 2010 (Moravičany)	76
Tabulka 13: Výsledky voleb do zastupitelstva 2014 (Moravičany)	77
Tabulka 14: Volební účast (Moravičany) v %	78
Tabulka 15: Vzdělanostní struktura v obci Moravičany	88

7.3 Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v obci Moravičany 2012 - 2016	32
Graf 2: Vývoj počtu obyvatel v obci Moravičany 1989 - 2015	33
Graf 3: Struktura obyvatel v obci Moravičany k 31.12.2015	34
Graf 4: Volební účast v komunálních volbách 1990 - 2014	78
Graf 5: Vzdělanostní struktura obyvatel v obci Moravičany	89
Graf 6: Vzdělanostní struktura obyvatel okresu Šumperk	89
Graf 7: Vzdělanostní struktura obyvatel Olomouckého kraje	90
Graf 8: Vzdělanostní struktura obyvatel České republiky	90

7.4 Seznam obrázků

Obrázek 1: Snímek obce Moravičany	29
Obrázek 2: Snímek obecního úřadu Moravičany	31
Obrázek 3: Snímek obce Moravičany	46
Obrázek 4: Snímek obce Moravičany - hrázování	47
Obrázek 5: Snímek obce Moravičany - kanalizace	49
Obrázek 6: Snímek smíšená stezka, (Moravičany – Mohelnice)	51
Obrázek 7: Snímek základní školy před rekonstrukcí	53

Obrázek 8: Snímek základní školy po rekonstrukci	53
Obrázek 9: Letecký snímek obce Moravičany	54
Obrázek 10: Historický snímek SDH Moravičany	58
Obrázek 11: Snímek hasičská zbrojnice Moravičany	62
Obrázek 12: Historický snímek TJ Tatran Moravičany.....	63
Obrázek 13: Snímek TJ Tatran Moravičany – muži.....	65
Obrázek 14: Snímek TJ Tatran Moravičany - žáci	66
Obrázek 15: Snímek firmy Vinbra v obci Moravičany	68
Obrázek 16: Snímek firmy Logaritma v obci Moravičany.....	69
Obrázek 17: Návrh rozpočtu, výdaje obce Moravičany na rok 2016	91
Obrázek 18: Rozpočtový výhled obce Moravičany na roky 2017-2019	92
Obrázek 19: Výkaz pro hodnocení rozpočtů na rok 2012	93
Obrázek 20: Moravičanské projekty	94
Obrázek 21: Moravičanské projekty.....	95
Obrázek 22: Usnesení obce Moravičany (strana č.1)	96
Obrázek 23: Usnesení obce Moravičany (strana č.2)	97

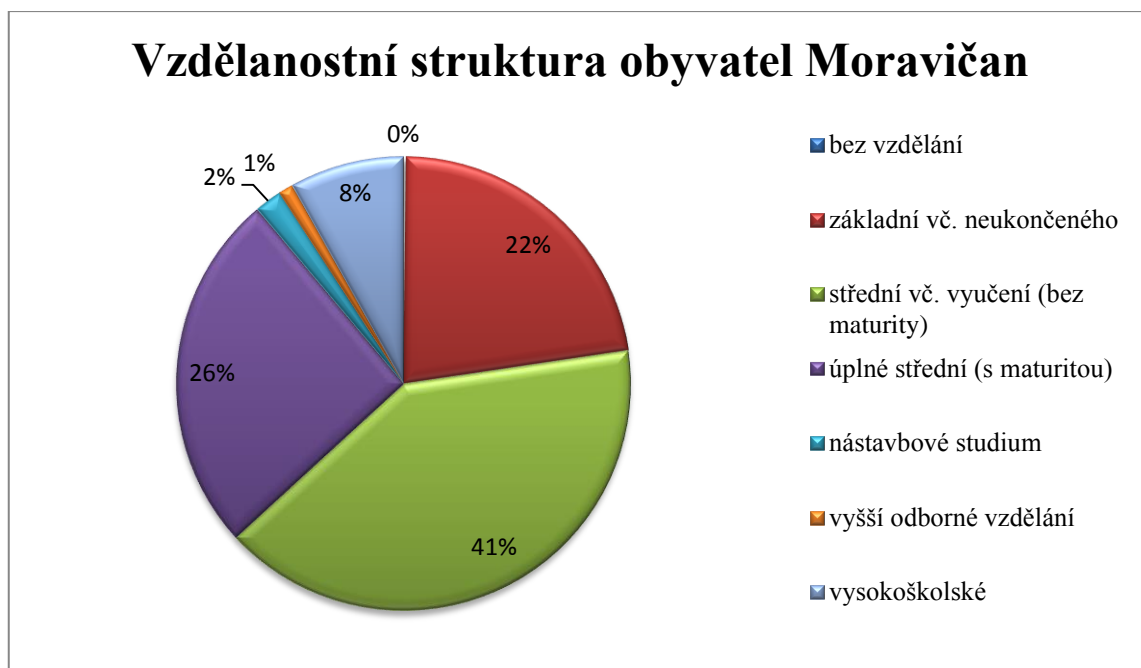
7.5 Ostatní přílohy

**Tabulka 15: Vzdělanostní struktura v obci Moravičany
obyvatel starších 15ti let**

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let		1083
Nejvyšší ukončené vzdělání	bez vzdělání	2
	základní vč. neukončeného	238
	střední vč. vyučení (bez maturity)	430
	úplné střední (s maturitou)	272
	nástavbové studium	21
	vyšší odborné vzdělání	11
	vysokoškolské	86

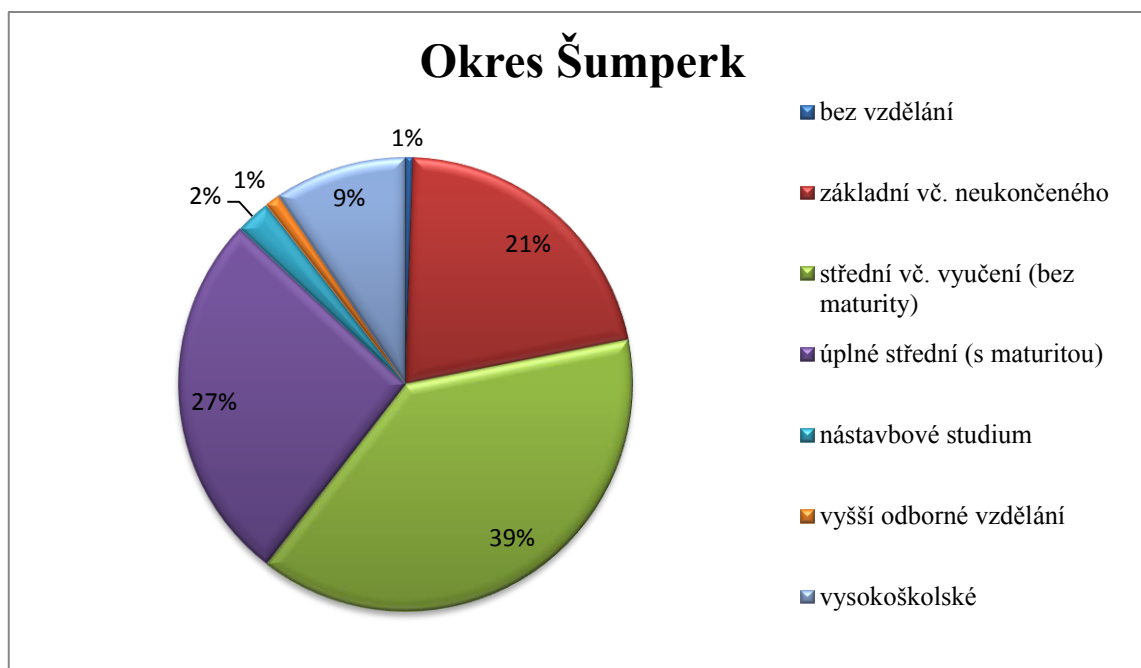
Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

Graf 5: Vzdělanostní struktura obyvatel v obci Moravičany

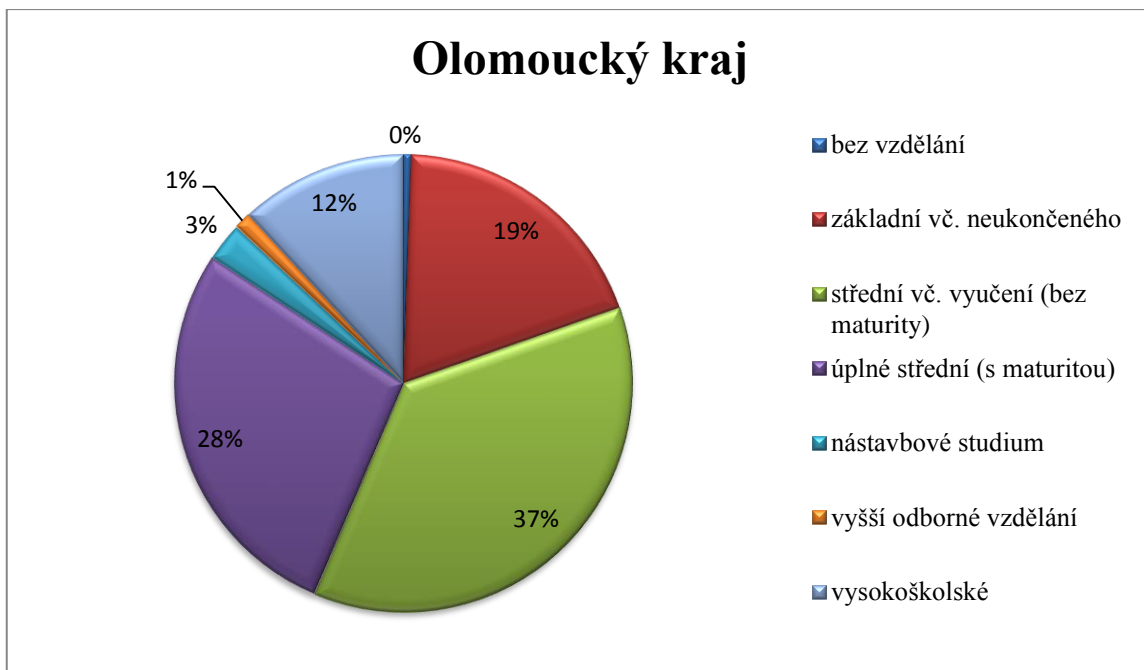
Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ – SLBD 2011

Graf 6: Vzdělanostní struktura obyvatel okresu Šumperk

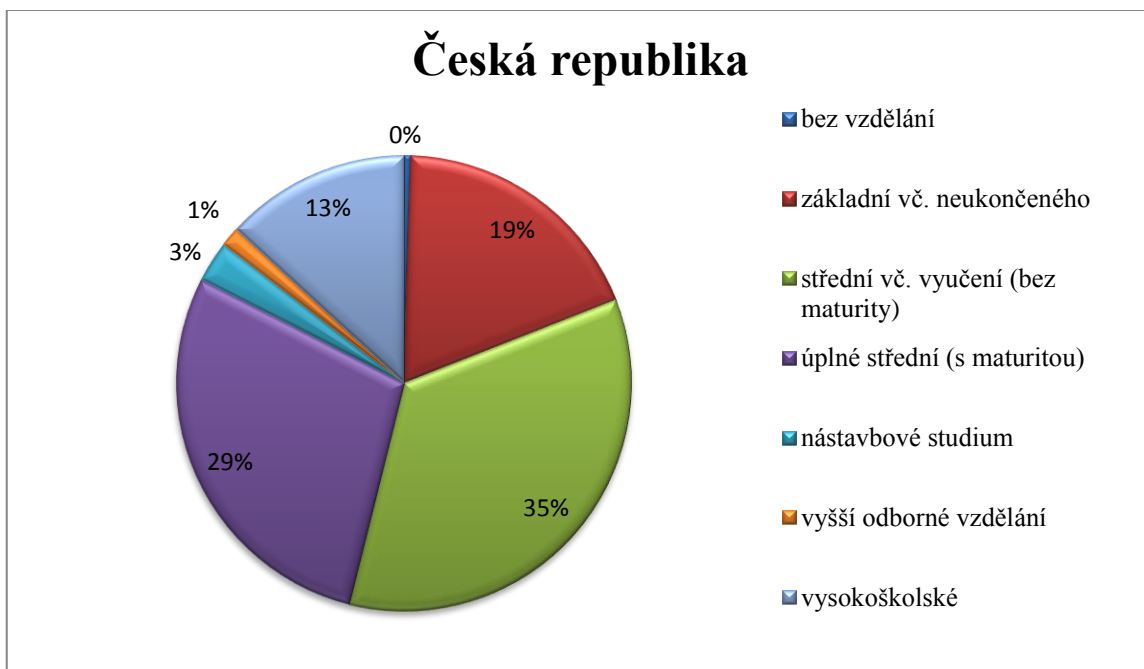
Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ – SLBD 2011

Graf 7: Vzdělanostní struktura obyvatel Olomouckého kraje

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ – SLBD 2011

Graf 8: Vzdělanostní struktura obyvatel České republiky

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ – SLBD 2011

Obrázek 17: Návrh rozpočtu, výdaje obce Moravičany na rok 2016

Návrh rozpočtu 2016- VÝDAJE

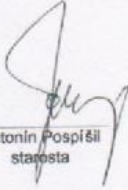
Výdaje	Částka v tis Kč
Třída 5 Běžné výdaje	
1031 Pěstební činnost	20,00
2212 Provoz silniční dopravy	550,00
2219 Chodníky a odstavné plochy	50,00
2221 Dopravní obslužnost	91,00
2321 Odvádění vod - ČOV, kanalizace	1 100,00
2333 Drobné toky	10,00
2411 Záležitosti pošt	400,00
3111 Mateřská škola - zřizovatel	600,00
3111 Mateřská škola - opravy a rekonstrukce	600,00
3113 Základní škola - zřizovatel	500,00
3113 Základní škola - zateplení ZŠ	422,00
3113 Základní škola - rekonstrukce osvětlení	400,00
3314 Knihovna	90,00
3326 Obnova památek	150,00
3392 Kultura KD Doubravice	50,00
3399 Záležitosti kultury sbor pro občanské záležitosti	150,00
3419 Tělovýchovná činnost	130,00
3421 Dětské hřiště	10,00
3612 Bytové hospodářství	250,00
3631 Veřejné osvětlení	250,00
3632 Pohřebnictví	5,00
3639 Platby daní a popl. státnímu rozpočtu - převod nem.	5,00
3721 Sběr a svoz nebezpečného odpadu	60,00
3722 Sběr a svoz komunálního odpadu	700,00
3725 Svaz tříděného odpadu	160,00
3726 Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	150,00
3743 Péče o vzhled obce	600,00
4341 Charita, Okýnko	30,00
5212 Ochrana obyvatelstva	5,00
5512 Požární ochrana	240,00
6112 Zastupitelstvo obce	680,00
6171 Správa	2 800,00
6310 Úroky z úvěru	200,00
6320 Pojištění funkčně nespécifikované	75,00
6330 Sociální fond	55,00
6399 Daň za obec DPPO 2015 a DPH	450,00
6402 Vratky VRÚU transferů poskyt. v minulých letech	0,00
6409 Mikroregion	26,00
Třída 6 Kapitálové výdaje	
2321 Odvádění vod - ČOV, kanalizace	800,00
3113 Základní škola - zateplení ZŠ	222,00
3635 Územní plánování	400,00
3725 Svaz tříděného odpadu	500,00
6171 Správa - zateplení, dostavba skladu	200,00
Výdaje celkem	14 186,00

Vyvěšeno na úřední a el. desce OÚ Moravičany: 26.11.2015

Sejmuto: 13.12.2015

OBECNÍ ÚŘAD
MORAVIČANY

Antonín Pospíšil
starosta

Zdroj: Obecní úřad Moravičany

Obrázek 18: Rozpočtový výhled obce Moravičany na roky 2017-2019

Rozpočtový výhled obce Moravičany na roky 2017-2019				
V souladu s ustanovením § 3 zákona číslo 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů zastupitelstvo obce Moravičany na svém jednání dne xxxxx schvaluje tento rozpočtový výhled na období let 2017 - 2019.				
PŘÍJMY				
třída	název	2017	2018	2019
1	Daňové příjmy	12 000,00 Kč	12 500,00 Kč	13 000,00 Kč
2	Nedaňové příjmy	3 000,00 Kč	3 200,00 Kč	3 500,00 Kč
3	Kapitálové příjmy	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
4	Přijaté transfery	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
	Příjmy	15 000,00 Kč	15 700,00 Kč	16 500,00 Kč
Financování				
třída	název	2017	2018	2019
8	Splátky půjček a úvěrů	-1 500,00 Kč	-1 500,00 Kč	-1 500,00 Kč
	Financování celkem	-1 500,00 Kč	-1 500,00 Kč	-1 500,00 Kč
	PŘÍJMY CELKEM	13 500,00 Kč	14 200,00 Kč	15 000,00 Kč
Výdaje				
třída	název	2017	2018	2019
5	Běžné výdaje	8 000,00 Kč	8 200,00 Kč	8 500,00 Kč
6	kapitálové výdaje	4 000,00 Kč	4 200,00 Kč	4 500,00 Kč
	VÝDAJE CELKEM	12 000,00 Kč	12 400,00 Kč	13 000,00 Kč
		2017	2018	2019
	Výsledek hospodaření	1 500,00 Kč	1 800,00 Kč	2 000,00 Kč
Schváleno zastupitelstvem obce Moravičany na VZZO dne pod bodem usnesení				

Antonín Pospíšil
starosta

Jaromíra Saňáková
správce rozpočtu

Zdroj: Obecní úřad Moravičany

Obrázek 19: Výkaz pro hodnocení rozpočtů na rok 2012

..... UCR - GORDIC SOFTWARE UCRGRAHA (v Kč) verze 14122012
 Datum zpracování: 10.03.2017 Čas zpracování: 10h21m34s Strana: 1

FIN 2-12 M

VÝKAZ PRO HODNOCENÍ PLNĚNÍ ROZPOČTU ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ, DOBROVOLNÝCH SVAZKŮ ORGÍ A REGIONÁLNÍCH RAD
 Konsolidace na úrovni vykazujících jednotek
 sestavený k 12/2012
 (v Kč na dvě desetinná místa)

Rok		Měsíc	I Č O	Schválený rozpočet		Rozpočet	Výaledek od	Č/RS	Č/NU
2012		12	00303046	1		2	počátku roku	3	4
a		b		1		2	3	4	5
OdPa	Pol	Popis		Schválený rozpočet		Rozpočet	Výaledek od	Č/RS	Č/NU
0000	1111	Daň z příjmů fyzických osob ze záv.čin. a	1.800.000,00	1.800.000,00	1.970.000,00	1.965.020,75	109,17	99,75	53,16
0000	1112	Daň z příjmů fyzických osob ze svč.	65.000,00	65.000,00	65.000,00	61.059,70	93,16	53,16	53,16
0000	1113	Daň z příjmů fyzických osob z kapit. výnos	170.000,00	170.000,00	210.000,00	209.526,54	123,23	99,77	99,77
0000	1121	Daň z příjmů právnických osob	1.900.000,00	1.900.000,00	2.050.000,00	2.048.462,36	107,89	100,00	100,00
0000	1122	Daň z příjmů právnických osob za obec	146.000,00	146.000,00	149.000,00	148.010,00	101,38	99,34	99,34
0000	1211	Daň z přidané hodnoty	4.000.000,00	4.000.000,00	4.000.000,00	3.994.104,00	99,85	98,85	98,85
0000	1334	Odvody za odněti půdy ze zemědělského půdn	9.000,00	9.000,00	9.000,00	8.503,00	94,48	92,26	92,26
0000	1340	Poplatek za provoz, shrom.,... a odstr. kom	360.000,00	360.000,00	360.000,00	322.926,00	90,00	61,30	61,30
0000	1341	Poplatek ze psů	27.000,00	27.000,00	27.000,00	26.500,00	98,15	98,15	98,15
0000	1361	Odvod loterií a podobných her kromě výh. h	80.000,00	80.000,00	80.000,00	78.794,91	98,50	98,50	98,50
0000	1362	Srážní poplatky	13.000,00	13.000,00	13.000,00	12.000,00	92,31	92,31	92,31
0000	1511	Daň z neobčitelst	1.400.000,00	1.400.000,00	1.420.000,00	1.419.427,02	101,39	99,96	99,96
0000	4111	Neinvestiční přijaté transf. z všeob.pokl.s	359.000,00	359.000,00	359.000,00	359.000,00	100,00	100,00	100,00
0000	4112	Ostatní neinv.přijaté transfery ze st. toz	307.684,40	307.684,40	307.684,40	271.684,40	88,30	88,30	88,30
0000	4122	Neinvestiční přijaté transfery od krajů	50.000,00	50.000,00	50.000,00	49.080,00	98,16	98,16	98,16
0000	4134	Převody z rozpočtových účtů	52.000,00	52.000,00	52.000,00	51.385,00	102,77	98,82	98,82
0000	4213	Investiční přijaté transfery ze státních f	5.421,66	5.421,66	5.421,66	5.421,66	100,00	100,00	100,00
0000	4216	Ostatní invest.přijaté transfery ze státního	52.168,23	52.168,23	52.168,23	52.168,23	100,00	100,00	100,00
0000	4221	Investiční přijaté transfery od obcí	1.350.000,00	1.350.000,00	1.379.554,00	1.379.554,00	100,00	89,00	89,00
0000	4222	Investiční přijaté transfery od krajů	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	100,00	100,00	100,00
0000	4223	Investiční přijaté transfery od regionální	2.769.284,16	2.769.284,16	2.769.284,16	2.769.284,16	100,00	100,00	100,00
* 0000		Bez ODP	10.390.000,00	10.390.000,00	16.605.138,45	16.120.673,73	155,16	97,08	97,08
1019	2131	Příjmy z pronájmu pozemků	45.000,00	45.000,00	45.000,00	43.824,00	97,39	97,39	97,39
* 1019		Ostatní zemědělská a potravinářská činnost	45.000,00	45.000,00	45.000,00	43.824,00	97,39	97,39	97,39
1031	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	40.000,00	40.000,00	110.000,00	106.712,00	266,78	97,01	97,01
* 1031		Pěstební činnost	40.000,00	40.000,00	110.000,00	106.712,00	266,78	97,01	97,01
2321	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	962.374,35	80,20	80,20	80,20
* 2321		Odvádění a čištění odpadních vod a nakl.s	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	962.374,35	80,20	80,20	80,20
3314	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	2.000,00	2.000,00	5.000,00	4.930,00	246,50	98,60	98,60

Zdroj: Obecní úřad Moravičany

Obrázek 20: Moravičanské projekty

Projekt: Výstavba splaškové kanalizace a ČOV
Realizace: 2010 - 2011

Náklady: 94 mil. Kč
Dotace: 72,3 mil. Kč z OPŽP,
4,7 mil. Kč z Olom. kraje

Projekt: Dětské hřiště
Realizace: 2009

Náklady: 1,4 mil. Kč
Dotace: 1,2 mil. Kč z ROP SM

Další projekty:
Každoročně využívá obec projektu Úřadu práce financovaného z OP Lidské zdroje a zaměstnanost, zaměřeného na aktivní politiku zaměstnanosti. Poskytuje dlouhodobě nezaměstnaným práci v podobě veřejně prospěšných prací, spocívajících zejména v údržbě veřejných prostranství a jiných činnostech ve prospěch obce.

Vydal Svazek obcí Mikroregionu Mohelnicko
www.mikroregionmohelnicko.cz
2015
Spolufinancováno Ministerstvem pro místní rozvoj

MORAVIČANY

projekty

Obec Moravičany využila v maximální možné míře plánovacího období EU 2007-2014 a i za cenu vyššího zadlužení obce realizovala projekty, které jí umožní další rozvoj. Především to byla stavba splaškové kanalizace. Poté se rozběhla série projektů rekonstrukcí a oprav obecního majetku. Výraznou akcí byla výstavba cyklostezky z Moravičan do Mohelnice a protipovodňové úpravy kolem obce.
starosta obce

Projekt: Rekonstrukce pomníku padlých v Doubravici
Realizace: 2015

Náklady: 67 tis. Kč
Dotace: 40 tis. Kč z Olom. kraje

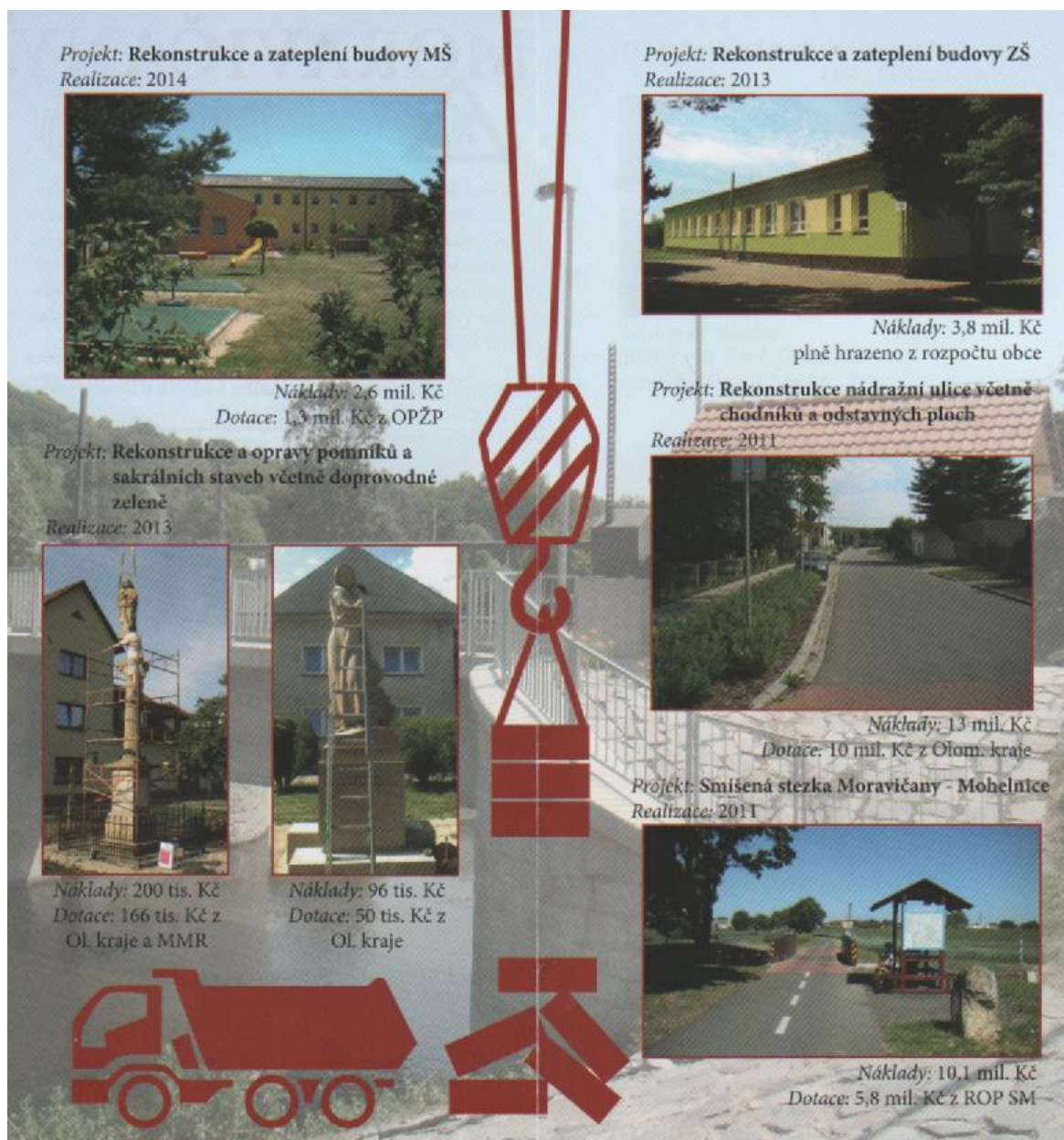
Projekt: Rekonstrukce komunikace Mitrovíce
Realizace: 2014

Náklady: 6 mil. Kč
plně hrazeno z rozpočtu obce

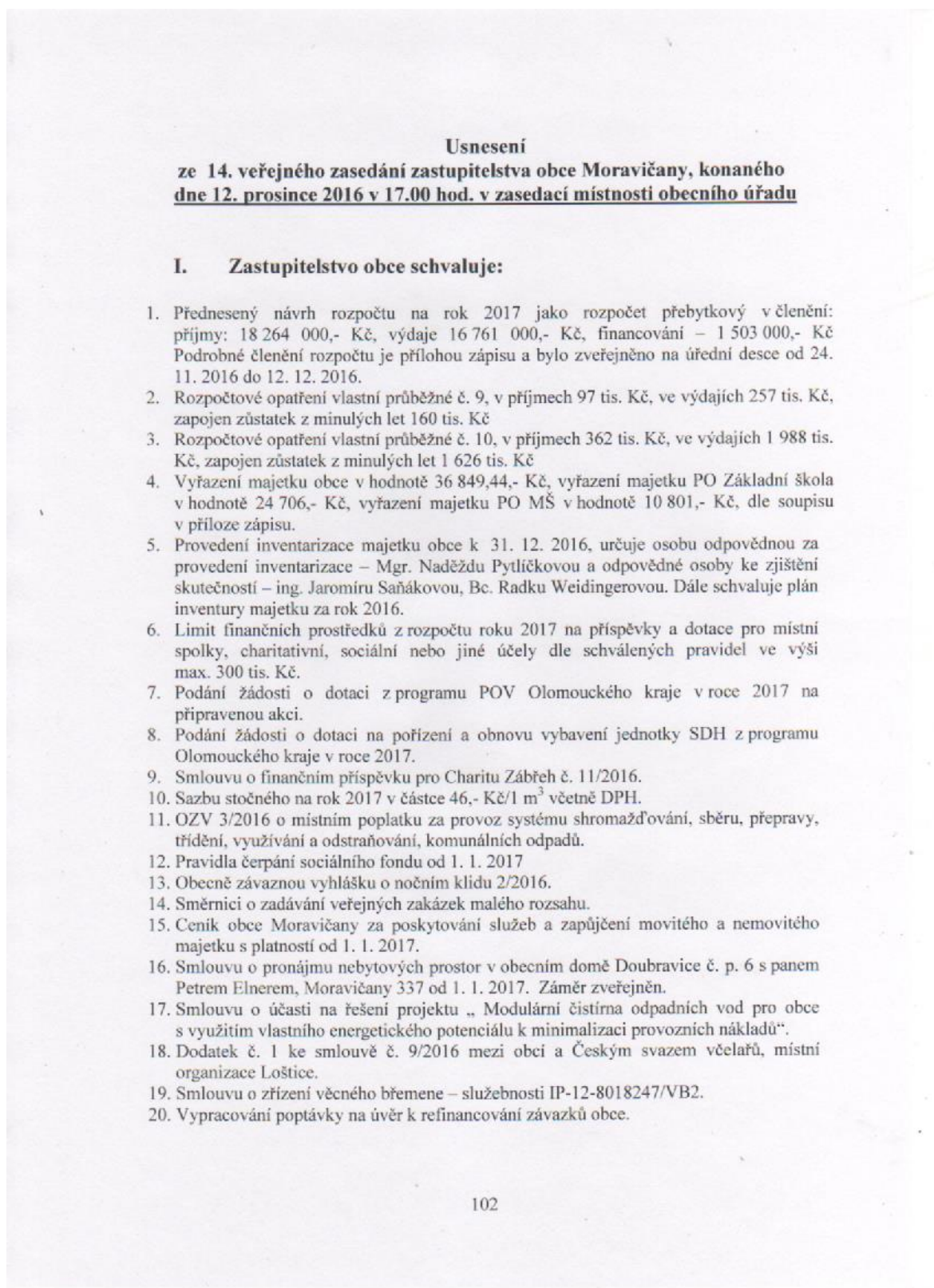
Zdroj: Obecní úřad Moravičany

Obrázek 21: Moravičanské projekty

Zdroj: Obecní úřad Moravičany

Obrázek 22: Usnesení obce Moravičany (strana č.1)

Zdroj: Obecní úřad Moravičany

Obrázek 23: Usnesení obce Moravičany (strana č.2)

21. Smlouvu o prodeji pozemku 1005/3 v k. ú. Moravičany panu Romanu Ženožičkovi, Moravičany.
22. Stanovení odměn neuvolněným zastupitelům za výkon funkce dle nařízení vlády č. 37/2003 v platném znění s platností od 1. 1. 2017 takto: neuvolněná místo starostka, sl. 6 ve výši 8325,- Kč, zastupitel a předseda výboru či komise, sl. 10 a 13 ve výši 1442,- Kč a zastupitel a člen výboru a komise, sl. 11 a 13 ve výši 1176,- Kč.
23. Dodatek č. 1 ke smlouvě s firmou Modos Olomouc ve věci vícenákladů na rekonstrukci návsi v Doubravici.

II. Zastupitelstvo obce dále:

Po ověření souladu ve smyslu s ust. § 54 odst. 2 zákona č.183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění., že návrh územního plánu není v rozporu s politikou územního rozvoje, s územně plánovací dokumentací vydanou krajem nebo výsledkem řešení rozporů a se stanovisky dotčených orgánů nebo stanoviskem krajského úřadu, **vydává** ve smyslu ustanovení § 6 odst. 5 písm. c) stavebního zákona za použití ust. § 43 odst. 4 stavebního zákona, v souladu s ust. §§ 171 až 174 zákona č.500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č.413/2005 Sb., ust. § 13 a přílohy č. 7 vyhlášky č.500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, v platném znění **opatření obecné povahy č. 01/2016 - územní plán obce Moravičany.**

III. Zastupitelstvo obce bere na vědomí:

1. Rozbor hospodaření k 30. 11. 2016.
2. Zprávu o postupu prací na KPÚ katastru Doubravice.
3. Směrnice obce.
4. Rozpočtový výhled obce na období let 2018 - 2020.
5. Seznam akcí investičního a neinvestičního charakteru na rok 2017:
 - Rekonstrukce komunikace Školní ulice
 - Rekonstrukce lávky u kostela
 - Výměna zdroje vytápění a ohřevu vody v MŠ Moravičany
 - Výstavba chodníku u Logaritmy

Ověřovatelé usnesení : Jaroslav Králíček

Tomáš Horák

Mgr. Naděžda Pytlíčková
místostarostka

Antonín Pospíšil
starosta

7.6 Záznamový arch rozhovorů

Záznamový arch rozhovoru č.1 se starostou obce Antonínem Pospíšilem

1. Jak dlouho bydlíš v Moravičanech?
2. Proč jsi kandidoval za Nezávislé kandidáty s podporou politického hnutí Starostové a Nezávislí?
3. Nezvažoval jsi založení místního sdružení Nezávislých kandidátů?
4. Jak jsi se prezentoval před volbami, kdo vymýšlí volební program, proběhla volební kampaň s představením programu?
5. Je těžké sestavit kandidátku (dát dohromady 9 lidí)?
6. Podle čeho se vybírají kandidáti na kandidátní listinu? Podle čeho se určuje pořadí na kandidátní listině?
7. Proběhlo předvolební jednání kandidátů byla shoda či neshoda o jménu případného starosty.
8. Baví tě práce starosty?
9. Než jsi se stal starostou jaké povolání jsi vykonával?
10. Na co jsi nejvíce pyšný ze své dosavadní práce?
11. Co tě naopak nejvíce mrzí ze své dosavadní práce, udělal by jsi něco jinak?
12. Jaký máš názor na zapojení obyvatel do chodu obce?
13. Jaké kroky děláš proto, aby se zapojení zvýšilo?
14. Jaký je vztah obce k dobrovolným spolkům, (dobrovolní hasiči, sokol, fotbal)?
15. Jak pomáhají spolky obci?
16. Jak se rozdělují případné příspěvky spolkům?
17. Jak vnímáš místní podnikatele?
18. Chybí v obci nějaké služby?
19. Dalo by se říci, že obec Moravičany určitým způsobem vyniká a naopak, v čem by se měla zlepšit?
20. Jak a kdo sestavuje rozpočet?
21. Má zastupitelstvo pracovní jednání předtím, než rozpočet schválí?
22. Podle jakých kritérií se posuzuje, co bude v obci opraveno či zrekonstruovaného nebo nového?

23. Proběhla v zastupitelstvu nějaká neshoda ohledně dotací, investic?
24. Má obec nějaké vyšší zadlužení, které by mohlo ohrozit rozpočet?
25. Má obec nějaké projekty, které by jsi chtěl ještě jako starosta realizovat?
26. Můžeš popsat některé „klíčové“ projekty obce za posledních 15 let, popřípadě během tvého volebního období, (kdo a jak se podílel na financování hrázování)?
27. Jaká je spolupráce s okolními Obcemi?

Záznamový arch rozhovoru č.2 s místostarostkou obce Moravičany Mgr. Naděždou Pytlíčkovou

1. Jaká je náplň Vaší práce v zastupitelstvu?
2. Co považujete za Váš největší úspěch?
3. Proč jste kandidovala za Nezávislé kandidáty s podporou politického hnutí Starostové a Nezávislí?
4. Proč jste se rozhodla kandidovat?
5. Dochází většinou ke shodě nebo je diskuze při jednání?
6. Jste oslovována spoluobčany a dostáváte podněty?
7. Co by jste chtěla změnit ve fungování obce?
8. Jaký je váš názor na zapojení obyvatel do chodu obce?
9. Jaké kroky dělá obec nebo vy, aby se zapojení zvýšilo?
10. Jaký je vztah obce k dobrovolným spolkům?
11. Jak pomáhají spolky obci?
12. Jak vnímáte místní podnikatele?
13. Myslíte si, že rozpočet obce je správný nebo by měl být rozdělován jinak?
14. V čem si myslíte, že Moravičany vynikají a naopak?
15. Můžete se zmínit o plánovaných projektech obce?
16. Sledujete nějakou odbornou literaturu nebo jezdíte na nějaké školení?

Záznamový arch rozhovoru č.3 se sekretářem TJ Tatran Moravičany Tomášem Horákem

1. Jak dlouho jsi sekretářem spolku?
2. Jaká je historie spolku?
3. Spolek v současné době?
4. Máte ve spolku starší či mladší členy?
5. Jaký je vývoj členské základny v delší perspektivě?
6. Máte ve spolku obyvatele Moravičan nebo i z okolních obcí?
7. Můžete se vyjádřit o spolupráci s obcí? Přispívá, podporuje obec činnost spolku, a co naopak dělá spolek pro obec?
8. Má spolek někoho v zastupitelstvu? Vnímáte to jako výhodu či nevýhodu?
9. Je něco co by jsi chtěl v obci změnit?
10. Jaký máš názor na zapojení obyvatel do chodu obce?
11. Chodíš pravidelně k volbám?
12. Jak jsi spokojený se samosprávou?
13. Pořádáte kulturní akce?

Záznamový arch rozhovoru č.4 se starostou SDH Moravičany Martinem Krňávkem

1. Jak jsi dlouho u hasičů?
2. Jak dlouho jsi starostou ?
3. Jaká je historie spolku?
4. Spolek v současné době?
5. Máte ve spolku starší či mladší členy?
6. Jaký je vývoj členské základny v delší perspektivě?
7. Přibíráte nové členy?
8. Máte ve spolku obyvatele Moravičan nebo i z okolních obcí?

9. Můžeš se vyjádřit o spolupráci s obcí? Přispívá, podporuje obec činnost spolku, a co naopak dělá spolek pro obec?
10. Má spolek někoho v zastupitelstvu? Vnímáš to jako výhodu či nevýhodu?
11. Spolupracujete s jinými spolky?
12. Chodíš pravidelně k volbám?
13. Pořádáte kulturní akce, závody, setkání?

Záznamový arch rozhovoru č.5 s místním podnikatelem

1. Můžete popsat co vás vedlo podnikat právě v Moravičanech?
2. Jak dlouho podnikáte v Moravičanech?
3. Podnikáte ještě v jiných obcích?
4. Bydlíte v Moravičanech?
5. Jak jste spokojen s investičními projekty?
6. Myslíte si, že obec se neustále rozvíjí?
7. Je něco co Vám v obci chybí?
8. Jak hodnotíte spolupráci s obcí a se zájmovými spolky?

Záznamový arch rozhovoru č.6 se starousedlíky obce Moravičany

1. Jste spokojeni s vybaveností obce (školka, škola, služby, dopravní obslužnost)?
2. Jste spokojeni s kulturní činností v obci?
3. Jste spokojeni se starostou a samosprávou obce?
4. Jste spokojeni s vizualizací (funkčností veřejného prostranství) obce?
5. Chodíte pravidelně k volbám?
6. Volíte dle osobnosti kandidáta nebo politické strany?
7. Myslíte si, že obec se neustále rozvíjí?

8. Jste spokojeni se svou informovaností o chodu obce?
9. Jste spokojeni s nejnovějšími investičními projekty – cyklostezka a čistička odpadních vod?
10. Je něco co Vám v obci chybí?
11. Jak hodnotíte spolupráci obce se zájmovými spolky? (doplňující otázka proč došlo ke sloučení fotbalového oddílu)?

Záznamový arch rozhovoru č.7 novými obyvateli obce Moravičany

1. Jak dlouho bydlíte v obci Moravičany?
2. Jste spokojeni s vybaveností obce (školka, škola, služby, dopravní obslužnost)?
3. Jste spokojeni s kulturní činností v obci?
4. Jste spokojeni se starostou a samosprávou obce?
5. Jste spokojeni s vizualizací (funkčností veřejného prostranství) obce?
6. Chodíte pravidelně k volbám?
7. Volíte dle osobnosti kandidáta nebo politické strany?
8. Myslíte si, že obec se neustále rozvíjí?
9. Jste spokojeni se svou informovaností o chodu obce?
10. Jste spokojeni s nejnovějšími investičními projekty – cyklostezka a čistička odpadních vod?
11. Je něco co Vám v obci chybí?